לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', ט"ז בניסן תשמ"ז, 15 באפריל 1987 / שנת מ"ד מס' 13320 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

דליקה ב„ידיעות אחרונות" — העתון יופיע באיחור ובמתכונת מצומצמת

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

העתון „ידיעות אחרונות" יגיע הבוקר לדוכני העתונים באיחור במתכונת מקוצרת ובשחור לבן. זאת בשל דליקה שפרצה אמש באגף הדפוס הישן של בניין העתון בדרך פתח תקווה. האש התלקחה ככל הנראה, כאחת המכונות במהלך העבודה. היא החלה להתפשט ולהאחז בגלילי נייר שהיו במקום. למקום הגיעו 6 כבאיות, והכבאים חדרו לבניין בעזרת מסכות גז והצליחו להשתלט. במשך קרוב לשעתיים, על מוקד השריפה. ולמנוע את התפשטותה בתעלות האיוורור. העובדים שפונו מהבניין עברו לערוך את העתון בבניין סמוך אין עדיין הערכה בדבר הנזק שנגרם, אך התברר כי לא נגרם נזק למסופי המחשב.

במשכת המתיחות בשטחים — סטודנט נהרג בביר־זית, עשרות נעצרו

ארה"ב מגנה ישראל והפלשתינים — מוקיעה מעשי תגמול של המתנחלים

הביעה צער על מותה של האשה הישראלית והסטודנט הפלשתיני ● לראשונה, בהודעת הסטייט דיפרטמנט, נכלל גינוי ל„תגובה בנוסח הוויג'ילאנטים הישראליים המגבירים האיבה והאלימות" ● מהומות ברפיח בהלוויית מוסא חלפין בן 24, שנהרג מיריות החיילים בביר־זית ● האוניברסיטה נסגרה ל־4 חודשים; אוניברסיטת בית־לחם נסגרה לשבועיים; עשרות נעצרו במעצר מינהלי ובמעצרים רגילים

מאת כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — ארה"ב גינתה ביום שלישי בחריפות את חידוש האלימות בגדה המערבית והטילה את האחריות על ישראל והפלשתינים כאחד. דוברת משרד החוץ האמריקני, פיליס אוקלי, אמרה כי וושינגטון מצטערת על מותה של אישה ישראלית ומתחה ביקורת על ההתפרעויות האלימות נגד ערבים שאירעו לאחר מכן.

„אנו מודאגים עמוקות מהריגתו בירייות של סטודנט פלשתיני ומפציעתם של אחרים באוניברסיטת ביר־זית" אמרה לכתבים.

הדוברת ציינה כי „ארה"ב מגנה במונחים חזקים ביותר התקפות נגד

(המשך בעמוד 4)

ישראל סרבה למשלחת מהשטחים לצאת לדיוני המועצה הפלשתינית

דחתה בקשה מצרית בנושא ● בקאהיר סבורים כי משלחת כזאת היתה ממתנת לחצי הקיצוניים של ערפאת לבטל ההסכמים עם רבת־עמון ● בירושלים עוקבים בעניין אחר הצהרות ערפאת

מאת פנחס ענברי
שליחנו במצרים,
כתבנו המדיני בירושלים,
וסוכנויות הידיעות

קהיר. — מצרים ביקשה מישראל לאפשר ל־32 חברי המועצה הלאומית הפלשתינית, תושבי השטחים, לצאת לאלג'יריה כדי להשתתף בישיבות המועצה — אבל ישראל דחתה את בקשת מצרים. כך מסר מקור יודע דבר בקהיר לשליח „על המשמר". המקור הביע דאגה מן הלחצים המופעלים על יאסר ערפאת לבטל את הסכם רבת־עמון. לדעת מצרים הנציגים מן השטחים היו עשויים לשמש משקל נגד ללחצים המופעלים על ערפאת מצד אירגוני השמאל הפלשתיני.

בקהיר מתיחסים להודעת ערפאת בדבר ביטול הסכם רבת־עמון כאל ידיעות מוקדמות ואין רואים בכך סוף פסוק. מצרים תתיחס לעניין זה רק על פי מה שתחליט המועצה הלאומית הפלשתינאית.

הסניפים הירדניים

בתוך כך פירסם העתון „אל־אהראם" את הצעותיה של ירדן

(המשך בעמוד 2)

וסתיימה שביתת הרעב של האסירים הבטחוניים ● עמוד 4

שולץ מסר לגורבאצ'וב הזמנה מרייגן לבקר בארה"ב ● עמוד 3

משלחת השוה"צ באתר מחנה המוות באושוויץ ● עמוד 3

הכפר בית־ג'אן סגר שעריו במחאה על אי־הפשרת קרקע ● עמוד 16

נפטר שמחה פלפן

שמחה פלפן, עורכו לשעבר של העתון „ניראאוטלוק" ומפעיליה הבולטים של מפ"ם והקיבוץ הארצי בשנות ה־40 וה־50 נפטר לאחר מחלה קשה, ביום שני בבוקר בבית־החולים „השרון" בפתח־תקווה. בן 75 היה במותו.

הידיעה על מותו היכתה בהלם רבים מידידיו בארץ וברחבי העולם. שמחה פלפן נולד ב־1911 בטומשוב שבר פולין. עלה ארצה ב־1930 והצטרף יחד עם רעיתו, שרה, לקיבוץ עין־שמר ולאחר מכן, ב־1951 לגן־שמואל.

(המשך בעמוד 2)

עצמתיות והרשות לדמוקראטיה

ביקורו של שר החוץ של ארה"ב במוסקבה מתקיים בימים של מבוכה לאומית עמוקה. כאשר הן בבירת ארה"ב והן בבירת ברה"מ שואלים הפוליטיקאים והמשכילים אותה שאלה בהדגשים שונים; עד כמה יכולה מעצמה גדולה להרשות לעצמה להיות, ועד כמה היא יכולה להרשות לעצמה שלא להיות, דמוקראטיה?

הניסיון ההיסטורי של תקופת ברז'נייב בפוליטיקה הסובייטית צריך ללמד את המנהיגות שם, כי דיכוי הדמוקראטיה, ודיכוי דבר־האמת הנובע ממנה, מחליש את יכולת התיפקוד של המעצמה הגדולה עד כדי שיתוק גמור. בשנים האחרונות לכהונת ברז'נייב נפרע חשבונה של הדוקטרינה האומללה הנושאת את שמו, אשר כוונה לא רק נגד צ'כוסלובקיה, פולין ואפגאניסטן, אלא במידה שווה נגד כל מי שהעזו לתבוע רפורמות פנימיות מנהיגי המשטר הקופא על שמריו. התוצאה היתה ניתוקה של ברית המועצות מן העולם, העמקת הפיגור הטכנולוגי שלה, אובדן מוחלט של כוח המשיכה – אפילו החלקי – שהיה לה בעבר כדגם לארצות מתפתחות, והשקיעה הגמורה של האידאולוגיה – הקומוניסטית תחילה, ואף הסוציאליסטית אחר כך, עד כדי פינוי מוחלט של הבמה האינטלקטואלית לתנועות הימין. לכשיתחילו ביום מן הימים להתפרסם בברית המועצות הסטאטיסטיקות הכלכליות האמיתיות, יתברר מעל לכל ספק, כי התוצר הריאלי לנפש במעצמה זו נמוך היום בלפחות עשרה אחוזים בהשוואה לסוף שנות השישים, וזאת כאשר התוצר הריאלי במערב גדל באותו פרק זמן, למרות משבר הדלק והאבטלה, בלפחות עשרים אחוז. הפער שהתרחב לא יסגר אף במהלכו של דור. והקריאה של חרושצ'וב להשיג ולעבור את ארצות הברית, רחוקה היום מהגשמה יותר מאי־פעם. זהו מחיר אי־מתן הרשות לדמוקראטיה.

הניסיון של תקופת רייגן בארצות הברית קצר יותר, ומשום בחינה אין להשוותו לשלטון הכמו־מלוכני של ברז'נייב. עם זאת, גם בבית הלבן מקומם של המישגים הגדולים בהעדר מנגנון נכון ופתוח של בקרה דמוקראטית פנימית וחיצונית כאחד. לו נתבקשו מומחים אובייקטיבים ולא קומץ של הרפתקנים מן המועצה „לבטחון לאומי, להכריע בשאלת המשלוח לאירן. הם היו מייעצים לנשיא לא להסתבך, ומכל מקום להזהר מעקיפתו; החשאיות היא שהכשילה. לו שמעה סוכנות הביון המרכזית לאנשי הקונגרס, וקראה בעיון את דו"חותיהם, היא לא היתה מפקירה את עניין השגרירות במוסקבה לחסדי הק.ג.ב. ואת חיילי המארינס לחסדיהן של נערות פיתוי. סופן של הפאשלות המדיניות־ביוניות הגדולות שהן יוצאות לאור, ואז נראית המעצמה הגדולה ששגתה בהן מגוחכת ומושפלת. קרובה כל כך לגבול כוחה. זהו מחיר הרשות לאי־דמוקראטיה.

אכן, אפשר להניח כמעט בוודאות, כי שולץ וגורבצ'וב לא שוחחו אמש בניסוחים דווקא על המשותף שבפילוסופיה המדינית המעצמתית ועל המחיר ביישום המעשי של הדמוקראטיה. אך לנו הישראלים, עם קטן החוגג בימים אלו את חג חרותו במציאות פרובלמאטית סבוכה, והניצב לעתים כמו בעיות של עוצמה ודמוקראטיה כמו היה אימפריה של ממש - נראות שאלות אלה חשובות אף יותר משיטת הפיקוח על טילים לטווח בינוני וקצר ואופן חלוקתה מחדש של דרום מזרח אסיה.

ברה"מ יוזמת ועידה מכינה לוועידה הבי"ל

הודיעה על כך לנשיא הסורי ערב ביקורו במוסקבה ● תנסה להגיע להסכם בנושא עם שולץ ● אסד מתכוון לתבוע הבהרות מהסובייטים בדבר התפתחות קשריהם עם ישראל ובדבר כוונתם להתיר עליית יהודים

מאת עוזי מחניימי,
כתבנו לענייני המזה"ת

לונדון. — ערב ביקורו של הנשיא הסורי האפז אל־אסד בשבוע הבא במוסקבה, הודיעו הסובייטים לסוריה ולמדינות ערביות אחרות, כי ינסו להגיע עם האמריקנים ובראשם ג'ורג' שולץ המבקר במוסקבה, להסכמה בדבר קיום ועידה מכינה, לועידת־הפיסגה הבינלאומית לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי.

מקורות ערביים בלונדון שמסרו על כך מציינים כי הסובייטים מייחסים חשיבות רבה לביקורו של הנשיא הסורי במוסקבה, ולשילובה של סוריה בוועידת שלום בינלאומית. נודע כי בעת ביקורו של הנשיא הסורי במוסקבה ידון אסד עם ההנהגה הסובייטית בנושאים הבאים:

(המשך בעמוד 2)

הסורים — דרומה מצידון

צידון – חיילים סורים התפרסו אתמול לראשונה בפרבריה של צידון – הנקודה הדרומית ביותר אליה הגיעו עד כה. הצעד הסורי נועד ללחוץ על הפלשתינאים לסגת מגבעות שכבשו מידי חשיעים (צילום אי.פי)
ידיעה בעמוד 5

„הפרשה הבטחונית החדשה" תתברר בהליך שיפוטי — סיכמו חריש ושמיר

התגלתה לפני 4 חודשים – אבל תחילתה לפני 44 חודש ● במרכזה ערעור שהגיש לערכאות שיפוטיות אדם מסויים ● בפרשה קשורה גם אישיות בטחונית לשעבר שהוחשדה בשעתו בבידוי ראיות ● גורמים משפטיים: בפרשה זו נתגלו „עיוותים קלים בלבד, ואילו נגד האדם שהורשע בדין נמצאו ראיות מוצקות"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" ודוד פרידמן כתב עתים

הליך שיפוטי יתקיים בנוגע לפרשה הביטחונית החדשה, ונציג המדינה יופיע בהליך זה וישמיע את עמדת המדינה, אך טרם נקבע המועד לקיום ההליך המשפטי.

האדם העומד במוקד הפרשה הבטחונית החדשה זכאי להיענות מרשות ערעור, ויוכל להשמיעה בקרוב לפני ערכאות שיפוטיות. בפגישה שנערכה בערב ליל הסדר בלשכת ראש־הממשלה בירושלים,

(המשך בעמוד 4)

ועדת הכלכלה דוחה עיקרי הצעת הרפורמה במשק הדלק

משרד־האנרגיה: הרפורמה נועדה לייעל המערכת ולהוזיל הדלק לצרכנים

מאת חיים מרגלית,
כתב „על המשמר"

ועדת הכלכלה של הכנסת דחתה אתמול את עיקרי הרפורמה במשק הדלק ובכלל זה את האפשרות שבתי־הזיקוק יפעלו כיבואן וכמשווק דלק.

יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ אליהו שפייזר, אמר, כי הצעת הרפורמה כפי שהוצגה על־ידי משרד־האנרגיה בוועדת הכלכלה, היא פרי בוסר ונסיון יישומו עלול לעלות ביוקר למשק ולצרכנים. היתר היבוא והשיווק לבתי־הזיקוק הופך אותם לחברת דלק נוספת שתפגע בתחרות ולא תחזק אותה. זהו מתן יתרון בלתי הוגן למונופול אשר לא הוכיח את יעילותו ואשר יוכל לקבוע את מחירי הזיקוק למתחרה. הוועדה מטילה ספק ביכולתו ורצונו של משרד האנרגיה לפקח על תחום זה, כמצויין במסמך הרפורמה.

הוועדה סבורה, כי ההצעות למכירת בתי הזיקוק לחברות הדלק או לגורמים פרטיים אינן נראות ריאליות ובכל מקרה לא תשגנה את מטרות התחרות, ההיפך הוא הנכון.

היתרי היבוא שיינתנו לחברות גדולות דוגמת חברת החשמל, עלולות לשבש את האיזון במשק הדלק וכתוצאה מכך יחסרו תזקיקים חיוניים מחר ויווצרו עודפים של תזקיקים אחרים מאידך. לא הוצגה בפני הוועדה תכנית להבטחת האיזון וקיים חשש כי הציבור ישא בסופו של דבר בהוצאה. התרת המסחר, הקניה והמכירה לגורמים נוספים שאין עליהם חובה לספק את כל מכלול מוצרי הדלק למשק ולציבור, יתן להם יתרון בלתי מוצדק על פני חברות הדלק הקיימות.

לא הוכח לוועדה כי פתיחת היבוא לתזקיקים כראית או יעילה למשק וכי היא בכלל ניתנת לביצוע במימדים שישפיעו על מחיר השוק.

„הרפורמה במשק הדלק נועדה ל„נער" החברות לייעל את המערכת ולהוזיל את הדלק לצרכנים", אמר דובר משרד־האנרגיה, אבישי אבניר, לכתב „על המשמר", בתגובה על החלטת ועדת הכלכלה של הכנסת לדחות את הצעת הרפורמה של השר שחל.

הוא הדגיש, כי הכנסת בתי־הזיקוק כחברה רביעית וכגורם מתחרה נועדה ל„נער" את שלוש חברות הדלק, התחומות על חוזים לאספקת דלק שמבוססים על שיטת קוסט פלוס.

כתב „על המשמר" מעיר, כי כוחות כלכליים גדולים בכל חלקי המשק והבנקים מעורבים בפעולות חברות הדלק, והיה ברור כי הם ילחמו נגד הרפורמה שמציע השר שחל.

הצעת שחל היא אחת מתוך שורה ארוכה של הצעות רפורמה במשק הדלק, שהוגשו ב־8 השנים האחרונות, מאז שהוקם משרד מיוחד לאנרגיה והתשתית בממשלת בגין הראשונה, וכולן נדחו.

עולי אתיופיה פורקים עולה של הסוכנות בחג החירות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

עולי אתיופיה המתגוררים בבאר שבע חוגגים השנה את ליל הסדר כפי שחגגו אותו באתיופיה. עד עתה אירגנה הסוכנות היהודית את ליל הסדר עבור העולים.

השנה יארגן את ליל הסדר הרב המקובל על הקהילה האתיופית בבאר שבע, הרב קסטה. בשנים קודמות לא ניהל את הסדר רב אתיופי. אנשי הקהילה יביאו לרב מוצרי מזון כפי יכולתם, ובעזרת המוצרים הללו יורכב הסדר.

ליל הסדר כפי שנאלצו האתיופים לחוג אותו בניצוחה של הסוכנות, נגד את מנהגיהם. כך למשל, אין האתיופים נוהגים לאכול עוף או כל בשר אחר בימי חול המועד. רק בליל הסדר נוהג לשחוט כבש. המצות הנמכרות בארץ אינן כשרות בעיניהם. הם נוהגים לטחון את החיטה בעצמם, לאפות את המצה מדי יום ולהשליך את מה שנותר. מצה שנאפתה יום קודם – אינה כשרה. האתיופים נוהגים לאכול מצות גם במהלך חול המועד כל יום מאכל אחר. כך עשו אבותיהם שיצאו ממצרים וכך נעשה גם אנו, מסביר הרב קסטה את פשר המנהג.

אחד ממארגני הסדר, משה בוטה, שבא מקהילתו יליד אתיופיה, אומר: „עד עכשיו הסוכנות דאגה לכל דבר. חלמו לאולם והושיבו לנו. אנחנו קיבלנו את המנהג של המדינה ולא והתנגדנו, כי רצינו להיות חלק מהעם. עכשיו אנו רוצים סדר לפי טעמנו. הסוכנות טובה לנו מטפסת. עכשיו יש לנו את הבתים שלנו ואנחנו עצמאיים".

ועדת הכספים תדון בהצעה לשנות הסדר המניות הבנקאיות

ח"כ רמון: מתן זכות הצבעה למניות שבהסדר יקטין את חוב הממשלה

מאת אורי נחשון,
כתבנו הכלכלי בתל־אביב

ועדת הכספים של הכנסת תדון לאחר חג הפסח בהצעה לערוך שינויים בהסדר המניות הבנקאיות. ביוזמתו של מרכז סיעת המערך בוועדה, ח"כ חיים רמון.

רמון דרש אתמול מיו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, לזמן את אנשי האוצר ובנק ישראל, כדי לשמוע מהם כיצד הם נערכים לפדיון העיקרי של המניות הבנקאיות, בעוד כשנה וחצי. רמון מציע, כי הוועדה תבחן הצעה להעניק למניות שבהסדר זכויות הצבעה, אשר יעלו את ערכן ויקטינו את חוב הממשלה. „אני לא מקבל את העמדה שהסדר המניות הוא פרה קדושה, צריך לבדוק את העניין לגופו וייתכן שצריך להכניס בהסדר שינויים", אמר.

ח"כ רמון אמר, שאינו פוסל הקטנת הפיצוי שיינתן לבעלי המניות, כדי להקטין את הנטל של הממשלה. „5 מיליארד דולר בשנה אחת זה הון עתק. מתן זכות הצבעה יכול להקטין את הנטל עד מיליארד דולר. הממשלה מאחרת לדון בכך.

ואנחנו עומדים שנה וחצי לפני הפדיון, כאשר במהלכן ייערכו בחירות" אמר.

חברים אחרים בוועדה אמרו, כי הם צריכים לשמוע מפי האחראים לנושא זה מה הם חושבים לעשות, ובעקבות הדיון יקבעו את עמדתם. הם הדגישו, כי הבעיה הגדולה היא מניעת ההורמה הגדולה ואין לפסול מתן זכויות הצבעה לבעלי המניות. אולם אחרים מחברי הוועדה ביקשו להדגיש, כי הם בעד כיבוד התחייבות הממשלה.

בדיון שנערך אתמול העלו חברי הכנסת יצחק ארצי וחיים קופמן את נושא קרנות הפנסיה ודרשו מהיו"ר אברהם שפירא, לזמן את אנשי האוצר כדי שיבהירו מהו מצבן של הקרנות, לאור המחלוקת בעניין זה בין האוצר וראשי ההסתדרות.

הוועדה גם דנה אתמול בהצעתו של ח"כ רן תיכון לאשר הוזלת מקדמות המס לא רק לחברות אלא גם ליחידים — כחלק מהרפורמה במס. הדיון בעניין זה יימשך.

החוב החיצוני של ישראל גדל ב־820 מיליון דולר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

החוב החיצוני של ישראל המתכבם בסוף 1986 ב־24.8 מיליארד דולר, כ־820 מיליון דולר יותר מאשר בסוף 1985. על כך הודיע אתמול בנק ישראל.

לדברי הבנק, עיקר הגידול בחוב, כ־600 מיליון דולר נבע מהיחלשות הדולר לעומת המטבעות האירופאיות. משקל החובות הנקובים בדולרים בסך החוב הגיע בסוף השנה לכ־85 אחוז.

לדברי בנק ישראל, מסוף אפריל ועד לסוף דצמבר יפרע המשק לחו"ל על החובות לטווח בינוני וארוך כ־1.9 מיליארד דולר ועוד 1.4 מיליארד דולר בגין החזרי ריבית. כ־70 אחוז מהחזורי הריבית הם של הממשלה.

הנתונים שפורסמו ע"י בנק ישראל הראו שסך החוב נטו, החוב בניכוי סך הנכסים של המשק הישראלי בחו"ל, הסתכם בסוף השנה שעברה ב־19 מיליארד דולר. ירידה של 280 מיליון דולר לעומת סוף 1985.

במשקל החובות לטווח קצר חלה ירידה במשך 1986. על פי הנתונים משקל החוב לטווח קצר ירד מ־14 אחוז בסוף 1985 ל־13.5 אחוז בסוף השנה שעברה.

יוטל פיקוח על הפעילות הכלכלית של ועדי עובדים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה אתמול למנות ועדה שתמליץ על הקמת ועדה שתפקח על הפעילות הכלכלית של ועדי עובדים. בראש הוועדה יעמוד סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, וחברים בה עו"ד עודד קלמרו, מוניה ארמתי, אמירה אנדריאנוב, יעקב אבימור, שלום חבשוש ומשה ולדמן. החלטה זו באה בעקבות המלצות מבקר ההסתדרות שפורסמו באחרונה.

חבר הוועדה המרכזת יעקב אבימור דרש לדון בתשלומים החריגים שניתנו למספר עובדים בכירים במשק ההסתדרותי. בתשובה אמר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כי מדובר בשלושה מקרים בלבד, הנבדקים עתה, ואם יתברר שאפשר לתבוע את תיקונם תוגשנה התביעות הרלוונטיות כתתאם.

יו"ר סיעת הליכוד, יעקב שמאי, פנה אתמול אל קיסר בדרישה לבדוק גוף בשם „יש" בראשו עומד מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, שמטרתו להעביר תשלומים מיוחדים לבכירים בחברת העובדים לדברי שמאי צורה זאת של העברת כספים נועדה להעלים מידע מהציבור. הוא תובע להקים ועדה מיוחדת לבדיקת הנושא.

● חודש לפני שרנולד רייגן ניצח בבחירות לנשיאות ב־1980 נפגשו שניים מעוזריו בחשאי עם אדם שטען כי הוא מייצג את ממשלת איראן ואשר הציע לשחרר את שחרורם של 52 בני־הערובה האמריקנים בטהראן — מסר אתמול העיתון „מיאמי הראלד".

למשה מזרחי
ברכותינו
עם בחירתך ליושב ראש ארגון ועד ההורים הארצי בישראל
מרכז מפ"ם

משך ראשון

בחזרה לברייטון־ביץ'

ניל סיימון איננו או'ניל... זה חבל, אבל זו עובדה. בחלקה השלישי של הטרילוגיה הסנטימנטאלית האוטוביוגראפית שלו, „ברוך לברודווי", המוצג בתיאטרון „הבימה" בבימוי מהוקצע וכמעט בלתי מורגש, כפי שצריך להיות של עמית גוזת, שב המחבר אל בית ילדותו, והוא כבר בוגר, ועומד לפרוח מהקן.

הוא ואחיו מנסים לחבר קומדיה לרדיו ולטלוויזיה. הנושא שלהם — כמובן — הסבא הזקן והטרחן (שלמה בר־שביט, שמתחיל טוב, אבל באמצע כאילו נמאס לו לגלם זקן טרחן), האם (ליא קניג בתפקיד עשיר בעדינות) ואביהם, העוזב את אשתו למען אהבה טראגית למרי לאשה אחרת, דמות שאברהם מור מעניק לה אנושיות, המבדילה אותה מיתר הדמויות, העשויות קרטון דק מאוד.

שמעון כהן, כאחיו של גיבורנו, צרזני והיסטרי שלא לצורך, ונתן דטנר מפעיל שוב את כל קסמיו, המצויים באמתחתו בשפע.

אם „ברייטון ביץ'" היה נוגע ללב, ואבי חדש היה שחקן משעשע כנער יהודי מבולבל, ו„טירונות" תיאר חוויה בסיסית של טקסי־התבגרות צבאיים, הפרק המסיים הוא שגרתי, והכל בו צפוי מראש.

ניל סיימון הרי כתב מחזה מצויין ושמו „פרק ב'", ומוטב היה גם הפעם לוותר על המשך שלישי, שהוא החזרה על הסיפור הבנאלי של המחזאי כלא־יוצלח צעיר, היודע שאנחנו יודעים, שהוא בעצם מחזאי מאוד מבריק ומצליח, ורק הוריו התמימים לא מודעים לכך.

גיורא־מנור

הענות רבה לפרוייקט שיכון צבא קבע במודיעין

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

כ־3700 משפחות של משרתי צבא הקבע פנו עד כה לשלטונות צה"ל בבקשה להיכלל בפרוייקט שיכון צבא הקבע במודיעין.

בתחילת חודש ספטמבר תחל עבודת הבנייה של כ־1000 יחידות ציור, כאשר עד סוף חודש מאי תקבע ועדה מיוחדת של צה"ל את הזכאים ליחידות דיור מתוך כלל הפונים.

בצה"ל מציינים בסיפוק את ההיענות הגדולה להיכלל בפרוייקט ונודע, כי משרד־הבטחון מנסה לאתר עוד מועצות ועיריות נוספות שיקצו שטחי קרקע בתחום שיפוטן לבניית שכונות צבא קבע נוספות.

כל קצין ואיש קבע שייכלל בפרוייקט הדיור, הניתן בתנאי תשלום נוחים, מתחייב ליתרת שירות של 8 שנים לפחות.

הרעיון לגשת לבניית שיכון צבאי במודיעין נולד לאחר הצלחת פרוייקט דומה בעיר יבנה. על מינהלת הפרוייקט במודיעין הופקד חיל האוויר, וזאת לאחר הצלחתו בטיפול פרוייקט יבנה וחלוקת יחידות הדיור באופן שווה בין זרועות הצבא. ראש הפרוייקט הוא תא"ל משה מורג, ראש להק כוח אדם של חיל האוויר.

גם עיריית רמת־גן שוקלת בימים אלה אפשרות להרחבת שיכון הנצחנים הוותיק שבתחומה. רמת־גן, שהיא העיר המאמצת של הנצחנים, מבקשת להוסיף יחידות דיור ולהועיד אותם למפקדי פלוגות בעוצבת הנצחנים.

● עובר שהואשם בהנפקת דרכונים אירים מזוייפים בשגרירות אירלנד בלונדון, רבים מהם לאזרחים של מדינות במזרח התיכון, הורשע ונצטווה לשוב לדאבלין — מסר אמש משרד החוץ של אירלנד.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז
הודעה דחופה!
חברינו מזכירי איגוד מקצועי במועצות הפועלים:
ת"א; ב"ב; פ"ת; ר"ג; גבעתיים; כ"ס; הרצליה; חולון; בת־ים; ראשל"צ; נתניה וחדרה
מוזמנים להתייעצות דחופה
ביום ד' 22.4.87 בשעה 10.00 בוועה"פ של ההסתדרות בחדרו של ז'ילוני.
המחלקה לאיגוד מקצועי
המחלקה של ההסתדרות

לקיבוץ דביר
דרוש מציל
בדבר פרטים נא להתקשר עם מרכז המשק,
טל' 057־961507 או 057־961321

לקיבוצי הדרום תושבי אשקלון ולכל בית ישראל
לרגל חג הפסח וחג העצמאות הל"ט
זר ברכות לפריחה ולשגשוג ומועדים לשמחה
סוכנות „פז" אזור אשקלון
אשקלון שדרות והסביבה
אשקלון 78102, ת.ד. 283, טלפון 051־26989

פרס ושמיר נפגשו „באווירה רגועה"

ממלא המקום דיווח לרה"מ על מגעיו ברומא וספרד ● דנו בעיקר במינוי השגריר לוושינגטון ● הליכוד תובע עיסקה: אישור מועמד המערך תמורת החזרת מודעי לתיק המשפטים ● חוגים בעבודה: לאור ההתקפות האחרונות של מודעי על פרס אין לכך סיכוי

מאת כתבנו המדיני בירושלים

בפגישה בין ראש־הממשלה יצחק שמיר לבין ממלא־מקומו שמעון פרס בערב החג דיווח האחרון בפירוט על המגעים שקיים ברומא עם הפקידים הסובייטיים.

השניים נפגשו על רקע המשבר העמוק ביניהם סביב עניין הוועידה הבינלאומית. בתום הפגישה נמסר רק כי היא התנהלה „באווירה רגועה". נודע כי בפגישה זו, כמו בשתי פגישות קודמות בין השניים, נדונה המחלוקת בעניין מנוי שגריר בוואשינגטון. שמיר עומד עדיין על דעתו כי מינוי אחר ממועמדיו של פרס לתפקיד, יהיה רק לאחר שהמערך יסיר את התנגדותו למינויו של השר יצחק מודעי לשר המשפטים. חוגים במפלגת העבודה אמרו כי לאחר ההתקפות משולחות הרסן של מודעי נגד פרס, אין להעלות על הדעת את מינויו לתפקיד זה.

המשכים

ברה"מ יוזמת

(סוף מעמוד ראשון)

ועידה מכינה

ועידה בינלאומית לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי. בהקשר זה הודיעו הסובייטים לסורים כי ינסו לקבל את הסכמתו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, שנפגש אתמול עם מנהיג בריה"מ, מיכאל גורבצ'וב, לכינונה של ועידה מכינה. מטרתה של ועידה זו תהיה הסרת המכשולים לפני כינוס ועידת שלום בינלאומית. בעת ביקורו של הנשיא אסד במוסקבה בשבוע הבא ינסו הסובייטים להגיע עמו להסכמה באשר לתנאי כינוסה של הוועידה המכינה, בעיקר בנוגע לתפקיד סוריה בוועידה ובשאלת הייצוג הפלשתיני.

יחסי ישראל־בריה"מ

הנושא השני בו ידונו אסד וגורבצ'וב יהיה היחסים הסובייטיים־ישראליים. מקורות ערביים בלונדון מסרו השבוע כי הסורים ידרשו מהסובייטים הבהרות בנוגע להתפתחות הקשרים עם ישראל, בעיקר לעליית יהודי בריה"מ. העתון הכוויתי „אל־קבס" מסר אתמול בהסתמכו על מקורות מזרח אירופאיים כי הסובייטים הבטיחו לסורים כי לא יגיעו להסכם כלשהו עם ישראל בלא תיאום מוקדם עם הסורים.

הנושא השלישי בו ידונו הנשיא אסד ומנהיג בריה"מ הוא מלחמת עיראק־איראן.

ישראל סרבה למשלחת מהשטחים

(סוף מעמוד ראשון)

כבר הוועידה הבינלאומית. שליחות העתון בוואשינגטון מצטטת מתוך מסמך ירדני שהשאיר בבירת ארה"ב ראש־ממשלת ירדן זאיד א־ריפאעי. על פי אותה ידיעה ירדן מרכרת על ביטול מצב הלוחמה עם ישראל ואחר־כך השכנת שלום במזה"ת. הוועידה תתנהל במסגרת של ועדות. כאשר הוועדה המרכזית תהיה של משלחת ירדנית־פלשתינית מול משלחת ישראל, כאשר מצרים תוזמן להשתתף בוועידה הזאת כגורם מסייע. משך הוועידה יוגבל לחמש שנים. אם יהיו חילוקי־דיעות יובאו הסוגיות השנויות במחלוקת להכרעת המליאה.

ביקור השר הבלגי

לירדן הגיע אתמול, שר־החוץ הבלגי, לאון טינדמן, המכהן כנשיא התורן של מועצת השוק המשותף, לביקור שנועד לקדם את התנאים לשלום במזה"ת. לדברי שגריר בלגיה בירדן, „ינסה טינדמן לפעול למען גיבוש התנאים לוועידה בינלאומית. בירדן ימשיך טינדמן לערב־הסעודית ולכוויית, ולאחר הפסקה של שבוע, יבוא לישראל.

ביטול הסכמי רבת־עמון

— ראש אש"ף יאסר ערפאת הודיע אתמול על ביטול ההסכמים עם ירדן משנת 1985. ההכרזה באה לקראת ישיבת המועצה הפלשתינית העומדת להתכנס כאן. ביטול ההסכמים עם ירדן, שהמלך חוסיין השעה אותם שנה לאחר שנחתמו, היה תנאי מוקדם שהציגו ארגוני מחבלים קיצוניים להשתתפותם במועצה הפלשתינית העומדת להפתח כאן בעוד שבוע.

ההסכמים עליהם חתמו ערפאת וחוסיין ברבת־עמון בפברואר 1985 מרכרים על משלחת משותפת של ירדן ואש"ף בוועידת שלום בינלאומית למזה"ת והקמת קונפדרציה ירדנית־פלשתינית.

ערפאת הכריז על ביטול ההסכמים לפני שהחל בשיחות עם ארגוני מחבלים שבסיסם בסוריה והמתנגדים לו.

מעקב בירושלים

בירושלים עוקבים בעניין רב אחרי התבטאויותיו של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת בקשר להסכם רבת־עמון מפברואר 1985. גורמים מדיניים אמרו כי אין לראות את הידיעות כבר ביטול הסכם כמלה אחרונה ולדעתם אפשר שערפאת יחזור בו מביטול ההסכם, אם יתברר כי גם מהלך זה לא יביא להשתתפותו של ג'ורג' חבש ופלגים קיצוניים אחרים בכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יריה. המלך חוסיין אמר לא מכבר, בשיחות באירופה, כי ביטול ההסכם יביא לדחיית הוועידה הבינלאומית בשנים רבות.

נפטר שמחה פלפן

(סוף מעמוד ראשון)

תפקידים מרכזיים

מילא תפקידים שונים. בקיבוץ ומאוחר יותר עסק בפעילות ציבורית ועשה בשליחויות שונות בחו"ל.

כיהן כמזכירו הארגוני של מפ"ם ורכז המחלקה הערבית שלה. ב־1957 יסד, יחד עם מרטין בובר וחיים דרידרכקין, את הירחון „ניו אוטלוק". היה בין מקימי המכון ללימודים ערביים בגבעת־חביבה, והמרכז הבינלאומי לשלום. כן יזם והקים מפעלים רבים ביותר, שעיסוקם קידום ההבנה בין שני העמים. היה אחד הפעילים המרכזיים במאבק לביטול המימשל הצבאי ושוויון זכויות לאזרחי ישראל הערביים.

שמחה פלפן קיים קשרים הדוקים ביותר עם אישים ידועי־שם בארץ ובעולם, ביניהם ברטראנד ראסל, ז'אן פול סארטר, סימון דה־בובואר, מנדס פראנס, וילי בראנדט, קרייסקי, פרופסור וליד חאלד ופרופסור אדוארד סעיד. כן היה ידידם הקרוב של סעיד חממי ועיסם סרטאווי, שנרצחו בידי שכירי חרב.

פרס קרייסקי לשלום

ב־1982 קיבל את פרס קרייסקי לשלום ולאחרונה, בערוב ימיו, היה פעיל בוועד לפירוז גרעיני ובוועד לדיאלוג ישראלי פלשתינאי, ובהקשר זה השתתף במשלחת השלום לרומניה. במפגש ההוא, עם המשלחת של אש"ף נשא את הנאום המרכזי.

הקדיש עשרות שנים מחייו לחקר הסכסוך היהודי־ערבי וב־1979 פירסם באנגלית את ספרו הראשון של הציונות והפלשתינאים. ימים ספורים לפני פטירתו השלים את ספרו השני שיופיע בקרוב בארה"ב.

השאיר אשה, בן ושתי בנות נכדים ונכדות.

הוגה, מחנך, לוחם

שמחה פלפן — ההוגה, המחנך, הלוחם. איש ההגות ואיש העשייה כאחד. השילוב המופלא של מרכיבים אלה, שצמחו וטופחו בבית גידולו של השומר־הצעיר. האדם שמיהר תמיד — החלוץ הרץ לפני המחנה כאילו היה אחוז רוח תזזית, המושך רבים אחריו. מעין סמבטיון גועש שאין דמי לו ואשר אינו יודע מרגוע. אחד מחלוצי ההבנה היהודית־ערבית. תלמיד ורע למרטין בובר, מאיר יערי ונחום גולדמן. כריזמה השופעת ממנו כשובל זוהר וידידיו, מוקיריו ומעריציו, בארץ ובעולם רבים מאד. יהודים ושאינם יהודים ובעיקר פלשתינאים, שרבים מהם נגררו אחרי להטו ליתר הבנה ולשלום בין שני העמים הניצים ביניהם זה כמאה שנה.

„ניו־אאוטלוק", ששמחה נמנה על החבורה שיסדה אותו, והיה עורכו הראשון במשך 25 שנה — היא הנזר הבלתי מעורער במפעלי חייו הרבים. ירחון שזכה להערכה רבה בישראל ומחוצה לה. בית ועד שאליו נוהים כל מי שהמערכה על השלום קרובה ללבו. ניו־אאוטלוק יזום ומפעיל, שמחה, בתוך, המודיע, המורה, המוביל והמנהיג במשך חצי יובל ומעלה.

היתה זו זכות נדירה להיות במחיצתו ולשאוב מלוא החופניים מפירות רוחו הסוערת וממוחו הגועש. זכרו ינון בלבנו לעד.

חיים שור

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' מבזבר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

במלאות שנה למותה של חברתנו
מירה יערי ז"ל
נעלה לקברה ביום חמישי, 16.4.87, בשעה 15.00
מייד לאחר מכן
יתקיים מפגש לזכרה במועדון הגורן
המשפחה
וקיבוץ מרחביה

ביתנו שרוי באבל
חברנו היקר ממייסדי קיבוצנו
אברהם בן־דוד (ארוך)
נפטר
על מועד ההלוויה תבוא הודעה
בית כפר־מסריק והמשפחה

למשה ומשפחות בן־דוד
ולקיבוץ כפר מסריק
אתכם במות
ארוך בן־דוד
בית קיבוץ העוגן

בצער רב אנו מודיעים על מות
חברתנו היקרה
צפורה דביר
ההלוויה מתקיימת היום, יום ד' 15.4.87
בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ מסילות

אנחנו מודיעים בצער רב על מותו של
יצחק מרסל
אבא של אילנה שלוקר
ההלוויה התקיימה ביום שני
המשפחה
וקיבוץ גן שמואל

ביתנו שרוי באבל
חברנו
שלמה קלמן
איננו
ההלוויה תצא מבית הבנים, היום, יום ד' 15.4.87
בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ גת

על חברנו
שמחה פלפן
לוחם אמיץ למען השלום
אבלים:
הוועד לדיאלוג ישראלי־פלסטיני
חברי משלחת השלום לרומניה

אנו שרויים באבל כבד
על פטירתו של בעלי, אחי, אבינו וסבנו היקר באדם
שמחה פלפן
ההלוויה מחר יום חמישי, 16.4.87, בשעה 12.00 בצהריים
בבית העלמין חולון
אשתו שרה — יעל וריצ'ארד פלד
אחותו נועה — נעמה וריצ'ארד סמסון
רמי וזמירה פלד — הנכדים והנין

על מות
שמחה פלפן
ההוגה, המחנך והלוחם,
סולל הדרכים להגברת ההבנה היהודית־ערבית,
אחד ממייסדי „ניו־אאוטלוק"
ועורכו הראשון במשך 25 שנה
אבלה
משפחת „ניו־אאוטלוק"

המרכז לשלום
אבל על מותו של
שמחה פלפן
ממייסדי המרכז ושוחר שלום

שעון קיץ הופעל בחצות — יימשך 151 יום

— שעון קיץ הופעל הלל מחצות במוצאי החג: כשהשעון הוזז קדימה לשעה 1 לפנות בוקר. שעון הקיץ יימשך 151 יום עד 12.9.87. נמסר, כי שעון הקיץ עתיד לחסוך לישראל 6 מיליון דולר, בשל חסכון בצריכת החשמל.

חוגת ר"צ מיכל רפאלי מסרה היום, כי סיעת ר"צ תעלה הצעת חוק לקביעת שעון קיץ ל־7 עד 8 חודשים בשנה, זאת אם עד סוף פגרת הכנסת, לא תהיה החלטת ממשלה על חקיקת חוק לשעון קיץ, כדי להבטיח ששעון הקיץ יהיה מעשה קבע ולא פרי החלטה פוליטית או מינהלית. לדברי ר"צ, על אזרחי ישראל כולם לכתוב עכשיו לשר הפנים ולדרוש כי שעון הקיץ יוארך עד סוף אוקטובר ולא ייגמר באמצע ספטמבר, בשיאו של החום. (עתים)

שמיר: הייתי מפסיק פעולת פולארד...

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בראיון לשבועון החדשות „טיים" כי היה מפסיק מיד את פעולות הריגול של יונתן פולארד אילו ידע על כך.

באותו ראיון גם חזר ראש הממשלה על התנגדותו לוועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון.

בהתייחסו לפרשת פולארד אמר שמיר: „הייתי מפסיק את הדבר הזה מיד. חבל שלא ידעתי כיצד לעשות זאת. זו הבעיה כולה. צריך היה להפסיק זאת בו במקום". (עי"ר)

תושבי אלפי מנשה החלו בהקמת אנדרטה

תושבי אלפי מנשה החלו ביום ב' בהקמת אנדרטה במקום שבו ארע הפיגוע במוצאי שבת, שם נהרגה עפרה מוזס ובני משפחתה נפצעו. התושבים יקיימו ליד האנדרטה משמרות מחאה, ביום ובלילה, כל ימי החג.

מזכיר מועצת אלפי מנשה, יוסי פלדמן, אמר, כי עקירת העצים בצידי הכביש לאלפי מנשה אתמול, „נעשתה בצורה חובבנית. העצים העקורים הושארו במקום, והם מהווים מקום מסתור למבצעי פיגועים המכוונים את הנוסעים לישוב וממנו".

מצבו של טל מוזס בן ה־5, אחד מפצועי התקרית בדרך לאלפי־מנשה, המאושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבית החולים בילינסון מוגדר עדיין קריטי. הוא סובל מכוויות בשיעור של 90 אחוז ומונשם הנשמה מלאכותית. גם מצבה של עדי בת ה־8 מוגדר עדיין כקשה. מצבם של ניר מוזס בן ה־13 ויוסי הללי בן ה־14 חל שיפור והם מאושפזים ביחידה לכירורגיית ילדים בבית החולים „מאיר" בכפר סבא.

חברה להשקעות של בנק הפועלים בע"מ

הודעה לבעלי מניות רגילות למוכ"ז בנות 0.001 ש"ח

ניתנת בזה הודעה כי ביום 7.5.87 בשעה 2.00 מתקיים אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה במשרדה הרשום ברחוב יהודה הלוי 147 ת"א. באסיפה זו יוצע לקבל את ההחלטות המיוחדות הבאות:

1. לארגן מחדש את הון מניותיה של החברה כלהלן:
א. לאחד כל 1,000 מניות רגילות א' בנות 0.0001 ש"ח בהון המניות של החברה למניה רגילה א' אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ.
ב. לאחד כל 1,000 מניות רגילות ב' בנות 0.0001 ש"ח בהון המניות של החברה למניה רגילה ב' אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ.
ג. לאחד כל 1,000 מניות רגילות (ע"ש ולמוכ"ז) בנות 0.001 ש"ח בהון המניות של החברה למניה רגילה אחת (ע"ש או למוכ"ז, בהתאם) בת 1 ש"ח ע.נ.
2. לאור ההחלטות דלעיל, יתוקנו סעיף 4 בתזכיר ההתאגדות של החברה ותקנה 5 (ו) לתקנות ההתאגדות של החברה בהתאם לנוסח הבא:
„הון המניות של החברה הוא 1,759,440 ש"ח (מליון שבע מאות חמישים ותשעה אלף ארבע מאות וארבעים ש"ח) מחולק ל:
1,560,515 מניות רגילות בנות 1.— ש"ח
909,455 מניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח
1,079,795 מניות רגילות ב' בנות 0.1 ש"ח"
3. בכל מקום שבו בתקנות נזכר המונח „לירה ישראלית" או „ל"י" או „שקל" הוא יוחלף במונח „שקל חדש".
4. להסמיך את עו"ד פ. ביטרמן־כהן לעשות את כל הסידורים האדמיניסטרטיביים והאחרים הדרושים לצורך הוצאתן לפועל של החלטות האסיפה הכללית ורישומן כדין.

המחזיק בתעודות מניה כנ"ל אשר מעונין להשתתף באסיפה, יוכל לעשות זאת אם יפקיד את תעודת המניה שברשותו במשרדה הרשום של החברה 48 שעות לפחות לפני הזמן המיועד לקיום האסיפה. אם לא יהיה נוכח בתאריך האסיפה מנין חוקי, תתקיים האסיפה כעבור שבוע באותו מקום ובאותה שעה. אם גם אז לא יימצא מניין חוקי כקבוע בתקנות, תתקיים האסיפה באותו יום ובאותו מקום בשעה 12.30 בכל מספר של משתתפים.

מועצת המנהלים

שולץ ושברנדזה בפתיחת שיחותיהם במוסקבה (צילום: אי.פי)

גורבאצ'וב נוטה להיענות להזמנת רייגן לפיסגה בארה"ב — השנה

שולץ חגג את ה„סדר" עם מסורבי עלייה בשגרירות ארה"ב במוסקווה ● הבטיח להמשיך במאמצים למענם ● ביילין נפגש עם שולץ בהלסינקי טרם צאתו למוסקווה לתאום עמדות

מאת כתבנו המדיני ומאת סוכנויות הידיעות

מוסקווה. — מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ השתתף ב„סדר" של פסח יחד עם מסורבי עליה והבטיח להמשיך במאמצים להביא ליציאתם מבריה"מ.

שולץ נראה נרגש לרגל הארוע ומסר בידי ולדימיר ומריה סלפאק תצלום של נכדיהם הנמצאים בארה"ב, ואשר אותם לא ראו מעולם.

„אשתי אובי ואני רואים זכות גדולה לנו להפגש אתכם וללחוץ ידיכם... אנו מודים לכם מאוד על שהענקתם לנו את הזכות הזו", אמר שר החוץ שולץ לסלפאק, המחכה כבר 17 שנים לאשרת יציאה.

ליוסף ביגון, ממנהיגי תנועת העליה, אשר שוחרר בחודש פברואר מן הכלא הסובייטי, נתן שולץ כרך גדול של „הגדת אשכנזי".

„אתם יכולים להיות בטוחים כי נמשיך במאבק למענכם... לעולם לא נוותר ולא נפסיק לנסות", אמר שולץ למסורבי העליה שהשתתפו עימו ב„סדר".

בהתייחסו לשיפור בתנועת ההגירה היהודית מבריה"מ תחת שלטונו של מיכאיל גורבאצ'וב, אמר שולץ: „אנו רשאים להתפלל כי המצב שנוצר יצדיק בסופו של דבר את התקוות שהתעוררו".

בסדר פסח נכחו 35 יהודים סובייטים ומספר רב של דיפלומטים ומדינאים אמריקניים. הוא התקיים באולם הנשפים של השגרירות.

שולץ מתכוון להעלות את בעיית הגירת היהודים מבריה"מ ואת זכויותיהם האישיות במהלך השיחות שהוא מקיים במוסקבה.

סלפאק אמר, כי הוא נרגש מאוד מיחסו של שולץ והביע תקווה כי יוכל להפגש עם שר החוץ באחד הימים בארה"ב.

דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב הזכיר את סלפאק בחודש שעבר כאחד מתוך שמונה אשר לא יקבלו אשרת יציאה, מפני שהם יודעים „סודות מדינה".

יוסף ביגון אמר ב„סדר", כי עד כה לא הביא גורבאצ'וב לשינוי משמעותי בהתייחסות לבעיה היהודית בבריה"מ. „קיימת הרפיה כלשהי, אולי כדי לעשות רושם בעולם", אמר.

— מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב, שהוזמן על־ידי הנשיא רייגן לבוא לארה"ב הביע אמש עניין בועידת פסגה, אך אמר כי היא חייבת לשמש ענינים רציניים — בראשונה כנראה לחתימה על הסכם לצימצום הנשק.

גורבאצ'וב שוחח עם עיתונאים בפתח פגישתו שנמשכה יותר מארבע שעות עם שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ בארמון הגדול של הקרמלין.

גורבאצ'וב אמר כי הוא מקווה שאפשר יהא לארגן השנה ועידת פסגה. אך הדגיש כי ביקור בארה"ב „איננו יכול להיות כבחינת טיול".

„כאשר אתקרב לפרישה, אוכל לערוך נסיעות רק למען התענוג, אולם כעת, אני זקוק ל„ביזנס" אמר באמצעות מתורגמנו.

נציגי שני הצדדים הטילו למעשה איפול על תוכן השיחות, הכוללות דיונים על נשק אסטרטגי ונשק חלל, טילים גרעיניים לטווח בינוני, הריגול הסובייטי וזכויות האדם.

השיחות עומדות להסתיים היום, ופקידים אמריקנים אופטימיים למדי באשר להתקדמותו בשאלת הפיקוח על הנשק.

עין בעין עם פרס

כתבנו המדיני בירושלים מוסר: המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין, שב בערב החג מביקור קצר בהלסינקי, לאחר שנועד שם עם שולץ. לפני יציאתו של שולץ למוסקבה, הוא ביקש משר החוץ שמעון פרס לתאם עמו עמדות בנושאים שונים הקשורים למגעים האחרונים בין ישראל לבריה"מ.

ביילין מסר את הערכות של משרד החוץ הישראלי בעניין הועידה הבינלאומית, הגירת יהודים מבריה"מ והפעילות לחידוש היחסים בין ישראל לבריה"מ.

גורמים מדיניים מסרו, כי שולץ רואה עין בעין עם פרס את הנושאים הללו

„אמי אבי ואחותי, אני מביא לכם לאושוויץ אבן מברעם"

אמר גבי גונן חבר משלחת השומר הצעיר" במפקד שנערך באושוויץ ● למחרת חגגה המשלחת את סדר הפסח בקראקוב

מאת יגאל וילפנר, שליח „על המשמר" בפולין

ווארשה. — „אמי, אבי ואחותי, אני מביא לכם, לאושוויץ, אבן מברעם, מאדמת הגליל, להציבה על קברכם במקום הזה, אתם שלא זכיתם שיוקם לכם קבר בישראל" — דברים מרטיטים אלה אמר גבי גונן מקיבוץ ברעם במיפקד לרגלי האנדרטה באושוויץ. מאות השומרים עמדו מסביב ורבים הזילו דמעות. הקריאו הוראות יום מיוחדות ושרו את התקווה.

גבי גונן הגיע עם משפחתו לאושוויץ ב־1944.

לאנשי המשלחת היתה זו החוויה הקשה והמרגשת ביותר עד כה. הם ישבו שעות ארוכות ושוחחו אל תוך הלילה על כל שראו וחוו. ולמחרת חגו את חג הפסח בקראקוב בשמחה אמיתית.

ג'ומס, מזכיר הקיבוץ הארצי, ציין כדבריו את המשמעות המיוחדת של חג האביב כאן בקראקוב, לא הרחק מאושוויץ.

היום יוצאת המשלחת לאחר לטרבלינקה.

לנאוה ואבי כהן
איחולים לבביים
להולדת הבן הבכור
טל
ההורים: ז'נט ושלום כהן
אחיות: עליזה ועידית

ארה"ב מגנה

(סוף מעמוד ראשון)

אזרחים ישראלים ופלשתינים בישראל ובגדה המערבית וברצועת עזה הכבושות. אנו מצטערים על מותה של אישה ישראלית בהתקפה ברוטאלית וחסרת טעם, ומביעים את תנחומינו העמוקים ביותר למשפחה".

תגובת הוויג'ילאנטים

"טראגדיה זו הוחמרה עוד יותר על ידי תגובה בנוסח הוויג'ילאנטים ומשמר־מתנדבים לשמירה על הסדר, שבכוחה רק להגביר את החשדנות והאיבה ולהוביל לאלימות נוספת", הכריזה. "חיוני כי הן הישראלים, האחראים, כפי שאנו מבינים, על שמירת הסדר בשטחים הכבושים, והן הפלשתינים, יפגינו הבלגה מירבית כדי לשים קץ לאלימות חדשה זו," הוסיפה.

"גוש־אמונים" נגד הסטייט דיפרטמנט

גוש אמונים השמיע גינוי להודעת הסטייט דיפרטמנט, אשר התייחסה ל"הרג משני הצדדים" לגבי הארועים שהיו באלפי מנשה ובקלקיליה.

דובר גוש אמונים ציין בהודעתו, כי משרד החוץ האמריקני "נזכר תמיד לגנות את ההרג רק כאשר מעורבים בו חיי ערבים — ואילו כאשר דם יהודי נשפך, קולו של הסטייט דיפרטמנט לא נשמע.

הרוג ו־3 פצועים בביר־זית

— סטודנט מאוניברסיטת ביר זית נהרג ו־3 סטודנטים אחרים נפצעו באורח קל עד בינוני, מיריות חיילי צה"ל בתקרית שארעה ביום ב' בצהרים סמוך לקמפוס הישן של האוניברסיטה.

בשעות לפני הצהרים התקהלו כ־1000 סטודנטים באזור הקמפוס הישן. יידו אבנים לעבר הכביש העובר סמוך לאוניברסיטה, הבעירו צמיגים והקימו מחסומי־אבנים על הכביש.

כוחות צה"ל שהגיעו למקום נרגמו גם הם באבנים והתפתחה התנגשות בין הסטודנטים והחיילים. הסטודנטים סירבו לפנות את השטח והכוח הצבאי ניסה תחילה להדוף אותם חזרה לקמפוס ע"י שימוש ברימוני גז מדמיע, אבל אחרי־כן פתח בירי לעבר רגלי המתפרעים.

כתוצאה מירי נהרג אחד הסטודנטים ושלושה אחרים נפצעו באורח קל עד בינוני.

מוסא חלפין מרפיח

הסטודנט שנהרג הוא מוסא חלפין, בן 24 מרפיח, תלמיד השנה הרביעית במחלקת ההנדסה באוניברסיטה. שלושת הפצועים הועברו לבית החולים הדסה הר־הצופים בירושלים. אחד מהם נפצע בחלק התחתון של הגב ושני האחרים נפצעו ברגליים.

מצבם של השלושה מוגדר קל עד בינוני ונראה כי שניים מהם יורקקו לניתוח. כ־20 עד 30 סטודנטים נעצרו לחקירה ע"י כוחות הבטחון.

בעקבות התקרית הגיעו לאזור הקמפוס כוחות גדולים של צבא, השטח הוכרז כשטח צבאי סגור ולסטודנטים לא ניתן לצאת מן האוניברסיטה ולהיכנס אליה.

סגירה ל־4 חודשים

בתוך כך נמסר, כי בעקבות האירוע תיסגר אוניברסיטת ביר־זית ל־4 חודשים מאתמול. אוניברסיטת "פרר" בבית־לחם נסגרת גם היא, אם כי רק לשבוע ימים, על פי החלטת אלוף הפיקוד.

כתב עתי"ם מציין, כי ההתפרעות בביר־זית פרצה על רקע עשרות המאסרים והמעצרים המינהליים שנעשו בלילה ברחבי יהודה ושומרון ובמזרח ירושלים.

בינתיים נמסר כי העוצר על קלקיליה הוארך באישור שר הבטחון עד להודעה חדשה.

מעצרים מינהליים

פייסל חוסייני, איש ציבור ידוע ממזרח ירושלים שהיה אחראי על פירסום ספרים ופירסומים בערבית ועסק בתירגום עיתונות ישראלית לשפה הערבית — נעצר במעצר מנהלי ביום א' בלילה למשך כחצי שנה, עפ"י הוראת אלוף אהוד ברק, אלוף פיקוד המרכז.

במהלך יום א' בלילה נעצרו עוד 9 פעילים בכירים במעצר מינהלי למשך כחצי שנה בחשד להסתה להפרות סדר. כמו כן בוצעו עשרות מעצרים ביהודה ושומרון ובמזרח ירושלים של פעילים בכירים כחשודים בהשתייכות לאירגון לשחרור פלסטין ודמויות חשובות אחרות בחשד של אירגון ותיכנון הפרות הסדר ביהודה ושומרון.

"הפרשה הבטחונית"

(סוף מעמוד ראשון)

סוכם כי לקראת פתיחת ההליך השיפוטי הרגיל יכסה היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, את עמדת המדינה לאור בקשה זו.

חריש יגיש את עמדתו מייד בתום חופשת הפסח. בפגישה בערב החג נטלו חלק היועץ המשפטי לממשלה, בכירי פרקליטות המדינה, אנשי הממסד הבטחוני ועורך דינו של האישיות הבטחונית לשעבר המעורבת בפרשה. כידוע הוטל איפול על הפרשה כולה אולם בעקבות הפרסום האחרון לו זכתה, אם כי בעקיפין, אמרו גורמים משפטיים בכירים כי היזיעות חורגות מעבר לממדים האמיתיים שלה.

אישיות בטחונית לשעבר

בפרשה קשור גם נושא אחר והוא אישיות בטחונית לשעבר הממלאת היום תפקיד בכיר במערכת הממשלתית. בשעתו הוחשדה אותה אישיות בביזוי ראיות לכאורה, שיבוש ההליכים המשפטיים והטיית דין. אחת האפשרויות לפתרון הפרשה כולה היא המלצה לנשיא המדינה למתן חנינה ובכך יימנע הצורך לפתוח את הנושא לדיון מחודש עם כל המשמעויות והרגישויות הנלוות לכך.

"לא קשור לפרשה"

פרקליטו של איש הציבור אשר לו ייחסו הפרסומים מעורבות בפרשה, סרב להגיב בשמו של האיש על הפרשה. בשיחה עם כתב עתי"ם אמר, כי אין מרשו קשור לפרשה באופן פורמלי ושום גורם מוסמך לא פנה אליו ולא מסר לו פרטים עליה ועל דברים המיוחסים לו לכאורה.

התגלתה לפני 4 חודשים

"הפרשה הבטחונית החדשה", התגלתה לפני כ־4 חודשים, בעקבות טענות אדם מסויים שהורשע בדין בהליך שיפוטי. בפרשה היו שני הליכים משפטיים הליך משפטי מקומי, שהחל לפני כ־44 חודשים, ובעקבותיו הליך משפטי עיקרי שהחל לפני כשלושה שבועות. בעקבות הטענות שהועלו בהליך המשפטי המקדמי, נערכה במשרד המשפטים בדיקה של הטענות, והסתבר כי היו בפרשה זו מה שהוגדר — "עיוותים קלים ביותר".

ראיות מוצקות

עם זאת אמרו, מקורות המקורבים לפרשה לכתב עתי"ם כי האדם שהורשע בדין, הורשע על סמך ראיות מוצקות ביותר, שאפילו אותם עיוותים קלים לא יוכלו להטיל ספק קל שבקלים בהרשעתו של אותו אדם.

המקורות המקורבים לפרשה אמרו שוב, כי החשש בגוף הבטחוני המעורב בפרשה מההליך המשפטי, אינו קשור דווקא באדם הזה, אלא מחששה לביקורת שיפוטית על דרכי ושיטות עבודה של הגוף הבטחוני.

סכלו אפשרות חנינה

במהלך הדיון בפרשה זו במשרד המשפטים, עלתה אפשרות של מתן חנינה. גורמים צבאיים שהיו מעורבים בפרשה סירבו לקבל אפשרות כזו, בטענה כי הדבר עלול לפגוע במערכת השיפוט הצבאית, שאותו אדם נשפט בפניה והורשע. גורמים משפטיים בצה"ל הבהירו אז, כי יסרבו לחתום על המלצה לחנינתו של אותו אדם.

ההחלטה המתגבשת במשרד המשפטים היא, שלא לבצע כל הליך בבקשה לחנינה, ולמצות עד תום את ההליך השיפוטי.

האסירים הבטחוניים הפסיקו שלשום את שביתת הרעב שנמשכה 70 יום

מאת זהבה מרום
כתבת "על המשמר"

שביתת הרעב של האסירים הבטחוניים הסתיימה בערב ליל־הסדר. האסירים הבטחוניים התמידו בשביתתם במשך 70 יום. בשיאה של השביתה, נטלו בה חלק 3000 אסירים מתוך 4100 בטחוניים הכלואים כיום בבתי־הכלא.

במהלך השביתה העביר נציב שירות בתי־הסוהר גונדר דוד מיימון איגרת לאסירים, כתובה בעברית ובערבית, שבה הגדיר את המדיניות הנקוטה בידי שלטונות שירות בתי־הסוהר. באיגרת נאמר, כי לצד קיומם של משטר ומישמעת בבתי־הסוהר והקפדה על קיום הפקודות והנהלים, מושם דגש על הטיפול האנושי והיחס ההוגן לאסירים בלא הבדל דת, גזע ולאום.

למרות סיום השביתה, ממשיכה מחלקת הרפואה של שב"ס בפיקוחה של האסירים ששבתו רעב וזאת במטרה למנוע סיבוכים אפש...

עוד נודע כי במהלך ימי השבי... תוגברה מחלקת הרפואה של ... על־ידי קבוצת רופאים ... מהמערך הרפואי של צה"ל ... בטיפול באסירים שנזקקו ל... אסירים אושפזו במהלך ה... בבית־החולים המרכזי של ה... בכלא איילון.

מוחות מבריקים עוזבים אותנו והולכים לרעות בשדות זרים — מזהיר שר החינוך

"עתידה של ישראל טמון באיכותה ואיכותה תלויה בהשכלה הגבוהה", כותב נבון בדו"ח חדש

"המוניטין שלנו הולך ומאבד את בכורתו. איבדנו את כושרנו למשוך לישראל חוקרים צעירים ולהוות מוקד משיכה לחוקרים ישראליים מובשרים. מדענים ישראליים רבים מבצעים את מחקריהם בחו"ל. מוחות מבריקים עוזבים אותנו והולכים לרעות בשדות זרים" — דברים אלה כתב סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון בדו"ח החדש של המועצה להשכלה גבוהה בישראל.

השר, המכהן בתוקף תפקידו כיו"ר המועצה להשכלה גבוהה, מציין כי בשנים האחרונות מתחוללים באוניברסיטאות בארץ תהליכים, המובילים לירידת מעמדן ולסיכון עתידן. יש לתלות את האחריות בתהליכים אלה בממשלת ישראל שביצעה קיצוב מתמשך בתקציבי ההשכלה הגבוהה, אך אין לשחרר מאחריות גם כמה מהנהלות אוניברסיטאות שנהגו כאילו המצוקה התקציבית המתמשכת אינה מעניינן", קובע שר החינוך.

השר נבון מזהיר, כי אם מדינת ישראל חפצה להבטיח את עתידה, עליה להשקיע יותר בהכשרת דור חדש של מדענים, במחקר בסיסי, בציוד ובספריות של האוניברסיטאות. "עתידה של ישראל טמון באיכותה ואיכותה תלויה בהשכלה הגבוהה", מציין השר.

ביום ג' ה־21.4, אמורה הממשלה לדון בהצעת שר החינוך להחליט על גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות. במסגרת דיון זה, מתכוון השר נבון לדרוש מהממשלה לאמץ את המלצות המועצה להשכלה גבוהה והאקדמיה הישראלית למדעים שהונחו על שולחן הממשלה לפני כחודשיים, ולהוסיף להשכלה הגבוהה 17 מיליון דולר מידי שנה, במשך 4 השנים הקרובות, לקידום ההשכלה הגבוהה.

הממשלה קיימה לפני כחודשיים שתי ישיבות מיוחדות שהוקדשו למשבר בהשכלה הגבוהה. לדעת השר בממשלה חייבת הממשלה להציב את ההשכלה במקום גבוה יותר בסולם העדיפויות של המדינה ולקבל החלטות מעשיות, ... הדיונים שקיימה באחרונה.

(עתי"ם)

נגרם לנו עוול — אמר לבני בצאתו לחופשת פסח

"למרות המצב, אין מקום למחתרת ● הממשלה מתחמקת מחובתה לטפל בטירור"

"אנחנו חושבים שכל יום שאנחנו בכלא נגרם לנו עוול, במיוחד על רקע הארועים שקרו באחרונה, זהו מחדל בטיפול בטרור וקיימת תחושה חריפה שדם יהודי הפקר". זאת אמר מנחם לבני, מאסירי המחתרת היהודית השפוט למאסר 24 שנים, בצאתו ביום ב' מכלא תל־מונד, כמה דקות לאחר השעה 10, לחופשה של 48 שעות כדי לחוג את ליל הסדר עם משפחתו.

בשערי הכלא־אמר מנחם לבני לכתבים, כי למרות המצב אין מקום למחתרת ורוב הציבור ביהודה ושומרון נותן אמון בממשלה. לדעתו הממשלה מתחמקת מחובתה לטפל כראוי בטרור, ואת הבעיה כאילו פתרה על־ידי השלכתם לכלא.

ביחד עם מנחם לבני יצאו לחופשת החג עוזי שרבף השפוט ל־24 שנים, שאול ניר השפוט ל־24 שנים, ברק ניר השפוט ל־6 שנים וזכה בחופשה של 72 שעות, יהודה עציון השפוט ל־7 שנים ... גבריס השפוט ל־7 שנים וזכה לחופשה של ... שעות.

עירא רפפורט, מאסירי המחתרת שנגזר דינו ל... חודשי מאסר ... לא שוחרר שטרם ריצה רבע מתקופת מאסרו.

בני משפחותיהם של אסירי המחתרת ... להם בשערי כלא תל־מונד, רק הגיעו ... העמיסו את הציוד וכעבור דקות אחדות יצאו ... חביתו.

ברק ניר אמר בצאתו מן הכלא, כי מתוך ... בקבוקי מולוטוב שהושלכו בקבוק אחד ... והדבר הזה מדאיג אותו מאוד.

(עתי"ם)

שייח' דרוויש קורא לערביי ישראל לתמוך במחנה השלום

מנהיג "הצעירים המוסלמים" אמר עוד כי לא שקל התמודדות לכנסת

מאת קאסם זייד,
כתב "על המשמר"

מנהיג "הצעירים המוסלמים" בישראל שייח' עבדאללה דרוויש קורא לאזרחים הערבים לתמוך במחנה השלום בבחירות לכנסת. שייח' דרוויש אמר את הדברים בראיון לכתב "ניו־יורק טיימס" בירושלים תומס פרידמן.

שייח' דרוויש שנשאל לדעתו מיהו מחנה השלום אמר שכל אזרח במדינה יודע מיהו מחנה השלום ועליו לחפשו בעצמו.

שייח' דרוויש אמר שהבחירות הבאות יקבעו את עתיד העם בישראל, שכן, לדעתו, הבחירות יסבו אודות השאלה — שלום צודק או שלום לפי הדוקטרינה של מחנה הימין.

השייח' אמר שבבחירות לכנסת ה־11, הוא ניצל את זכותו האזרחית והשתתף בבחירות. הוא הפריך את הטענה כאילו הצעירים המוסלמים החרימו את הבחירות והציג את תעודת הזהות שלו עם חותמת ועדת הבחירות. הוא גם הבהיר שהצעירים המוסלמים בישראל השתמשו בזכותם זו, מתוך הבנה כי זו זכות שאין לוותר עליה.

כשנשאל על־ידי כתב "ניו־יורק טיימס" אם בדעתו להתמודד לכנסת, אמר שהוא מצריך חשיבה ושיקול ... מעמיקים. ... חשב ברצינות על ... התמודדות על ... בסיטואציה הקיימת, ... ביושרה ובאמונתה של ... האיסלמית. לדברי ... הפעילות הפוליטית ... מתאפיינת בשקרים ... שאינם יאים להנהגה דתית ... מחוקקים בכנסת ... הפוליטיקה", אמר, "או ... ברצינות הליכה לכנסת.

שר הקליטה יעקב צור משוחח עם נתן צציק מהנדס סכרים, עולה חדש מברה"מ שהגיע לארץ ... א' בקבוצה של 35 עולים

הערב תיפתח ועידת אגודת הסופרים

על גידול חסר תקדים בהקצבות משרד החינוך והתרבות לשיפור מצב הסופרים ולקידום מפעלים ספרותיים בארץ נמסר, לקראת פתיחת הועידה ה־38 של אגודת הסופרים העבריים, שתתכנס היום בערב בבית הסופר בתל־אביב.

התקציבים לפעולות אלה באו ביוזמת השר יצחק נבון שהחליט, בתקופה של קיצוצים בתקציב, על שינוי סדר העדיפויות הפנימי בתקציב משרד החינוך בשנתיים האחרונות. בהתאם למדיניות שהתווה השר הוגדלה בכ־300 אחוז התמיכה בכתבי עת ספרותיים המופיעים בארץ וכן הוכפל הסיוע למפעלי אגודת הסופרים ולרכישת "ספרות עברית" במסגרת מועצת הספר העברי.

עוד נמסר, כי לפי הנחיות שר החינוך הכפיל המשרד, מ־5 ל־10, את מספר הסופרים הזוכים למענקים מהממשלה, המאפשרים להם להתפנות לכתיבה במשך שנה בלי להיות טרודים בבעיות פרנסה. כן הוכפלו התקציבים למכון לתרגום ספרות עברית והקצבות לרכישת ספרות עברית באמצעות הספריות הציבוריות.

(עתי"ם)

עשרות חיילים סורים התפרשו בימים האחרונים באזור צידון

... יהודה צור ואבי בניהו
כתבי "על המשמר"

עשרות חיילים סוריים הוצבו בימים האחרונים בגשר אוולי, מסרו ... בדרום לבנון. ... החיילים הסוריים ... בנשק קל והם משתפים ... צבא לבנון מחטיבה ...

... בדרום לבנון סבורים ... מצביע בינתיים על ... שונה מזאת שהיתה עד כה ... חיילים סורים בדרום לבנון. ... מציינים שכבר לפני כמה ... הגיעו לצידון עצמה ... קטנות של חיילים סוריים. ... לבנון סבורים שהצבתם של ... סוריים בגשר האוולי לא ... משמעותי את התמונה ... ורגישים שהגשר שוכן 4 ... מצפון לעיר צידון.

... אותם הגורמים צבא סוריה ... אלפי חיילים לאזור בירות, במסגרת מאמציו להשליט סדר באזור ולכן אין שום משמעות לכמה עשרות חיילים הניצבים בגשר האוולי, שהרי שכבר בכמה הזדמנויות בעבר ירדו קבוצות קטנות של חיילים סוריים לזמן קצר לצידון.

במערכת הבטחון ובצה"ל עוקבים בערנות אחר הגעת הכוח הסורי לאזור האוולי. מקורות צבאיים מסרו אמש כי נוכחות סורית בסדר גודל קטן באזור האוולי אינה שינוי משמעותי ואינה מצדיקה הערכות שונה של צה"ל מולה.

ככל הנראה מדובר בכח סורי קטן ללא כלי נשק כבדים וללא נשק נגד מטוסים, על פי ההערכה הגיע כוח זה מבירות לפקח על כח סורי אחר שנמצא באזור. ישראל מסרבת להכריז על "קווים אדומים" לפיהם תנקוט אמצעים אם הסורים יוחלו יותר דרומה.

במערב ביירות המוסלמית נימשך בינתיים גל הפיצוצים שהחל עם כניסתם של 10,000 חיילים סורים ב־22 בפברואר ביום שלישי התפוצצו, תוך רבע שעה, 6 פצצות בעלות עוצמה חלשה. לא היו נפגעים, מסרה המשטרה.

המיליציה אמל דורשת את פינויים של שלושה כפרים עליהם השתלטו מחבלים פלשתינים ממזרח לצידון, ב־24 באוקטובר, כדי שתסכים להסיר את המצור הצבאי על מחנות הפליטים בבירות. הפלשתינים מסרבים לפנות את עמדותיהם בטרם יקבלו "ערובות פוליטיות וצבאיות" מצד סוריה ומצד האירגון העממי הנאצרי.

מנהיג האירגון העממי הנאצרי, מוסטפה סער, מנכבדי הסונים בצידון, מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית כי הוא ממשיך במאמציו כדי לשכנע את הפלשתינים לפנות את הכפרים. הללו דורשים כי "כח לאומי לבנוני", דהיינו אנשי מיליציה של סער, יתפסו עמדות בין אמל לבין המחנות הפלשתינים שליד צידון, מיה־מיה ועין חילווה שבהם הריכוז הגדול ביותר של פלשתינים בלבנון.

העליה בקרינה בסקנדינביה אולי עקב דליפה מבתי־חולים

גראסימוב: אם היתה דליפה, מקורה אינו בטריטוריה סובייטית

שטוקהולם. — מומחים לקרינה גרעינית בסקנדינביה מיהרו להפיג חששות בציבור, בעקבות ידיעות על עליה בקרינה הרדיואקטיבית מכיוון מזרח־אירופה.

מומחה שבדי אמר, כי נרשמה עליה ברדיואקטיביות בדרום שבדיה מכיוון בריה"מ ב־18 במארס, אולם הרמה היתה נמוכה ומוגבלת ואין שום מקום לדאגה.

בנורבגיה אמר מומחה לענייני גרעין, כי כמויות האיזוטופים־יוד 131, שהגיעו מבריה"מ בחודש שעבר, הן כה מזעריות שיתכן ודלפו מבית חולים המשתמש במתקני קרינה לטיפול בחולי סרטן.

מדענים בגרמניה אמרו, כי בהחלט יתכן כי העליה בקרינה היא תוצאה של דליפה מכור גרעיני סובייטי במרכז שרוסיה.

דובר משרד החוץ הסובייטי הודיע, כי לא נרשמה שום עליה ברדיואקטיביות בעת האחרונה בבריה"מ.

בתשובה לשאלות במסיבת עתונאים אמר הדובר גנאדי גראסימוב, כי אם היתה עליה כזאת, כפי שנרשמה בסקנדינביה ובמערב־אירופה, מקורה איננו בטריטוריה הסובייטית.

ראש הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית הנס בליקס אמר אמש, כי אין להניח שהיתה תאונה בתחנת כוח גרעינית סובייטית.

(ע"ר)

עוד 5 נחתים נשלחו הביתה — הפעם מהשגרירות בווינה

וינה. — 5 נחתים השומרים על השגרירות האמריקנית בווינה נשלחו הביתה בחשד של קיום קשרים עם גורמים מקומיים בעת ששירתו במדינות בגוש המזרחי.

החמישה נשלחו הביתה ביום ראשון לחקירות נוספות, אם כי אין בשלב זה ראיות או השערות שהיו מעורבים בריגול.

דוברת השגרירות מסרה כי המגעים החשודים התקיימו בעת שהנחתים היו בתפקיד בשגרירויות בבירות מזרח אירופה. היא נמנעה מלומר באיזה שגרירויות מדובר.

הפנטגון הודיע, כי החל בהחלפת 28 הנחתים השומרים על השגרירות האמריקנית במוסקבה בעקבות שערוריית "הריגול המיני", שנתגלתה באחרונה ואשר העמידה בספק את כל סידורי הביטחון של השגרירות.

בהודעת משרד ההגנה נאמר כי 5 נחתים יגיעו למוסקבה ביום ראשון ועוד 10 ביום שני והיתר יגיעו עד סוף השבוע וכך יוחלפו כל הנחתים שהיו מוצבים עד עכשיו בשגרירות.

(ע"צ)

טורקיה ביקשה אתמול רשמית להצטרף לשוק האירופי המשותף

בריסל. — טורקיה ביקשה אתמול רשמית להצטרף לשוק האירופי המשותף.

פקידים בשוק המשותף אמרו, כי בקשתה של טורקיה הוגשה על אף התנגדות תקיפה ביותר של יוון ובניגוד לעצות של חברות אחרות בשוק שהביעו דעה כי הבקשה היא טרם־זמנית.

ההתנגדות הזו והחליך הבירוקרטי הארוך והמסובך המביא להצטרפות מדינה כחברה חדשה מלמדים שטורקיה לא תצטרף לקהילה האירופית במאה העשרים.

נציג טורקיה, עלי בוזר אמר במגישתו עם נשיא השוק, הבלגי טינדמאנס, כי "נחושה החלטתה של טורקיה להצטרף לשוק האירופי. כשם שנחושה החלטתו של העם הטורקי לקשור גורלו בקהילה האירופית. אנו מצפים לתשובה חיובית בעתיד הקרוב".

יוון נוקטת בעמדה של "נחכה ונראה". התגובה הראשונה מאתונה היתה, כי "הממשלה מצפה בעניין לתגובות יתר חברות השוק המשותף".

מזה שנים חוסמת יוון את כניסתה של טורקיה לשוק המשותף ומסתמכת בהתנגדותה בעיקר על נוכחותו של צבא טורקי בקפריסין ועל "פגיעות בזכויות האדם בטורקיה".

(ע"ר, ע"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 13.4.87

מטבע	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
[illegible]	1	—	—	1.6755	1.6964	—
[illegible]	1	1.56	1.63	1.5946	1.6144	—
[illegible]	1	0.87	0.91	0.8834	0.8894	—
[illegible]	1	2.55	2.67	2.5908	2.6232	—
[illegible]	1	0.25	0.27	0.2649	0.2682	—
[illegible]	100	1.10	1.15	1.1205	1.1345	—
[illegible]	1	0.76	0.80	0.7813	0.7910	—
[illegible]	1	1.05	1.10	1.0669	1.0803	—
[illegible]	1	0.25	0.26	0.2532	0.2563	—
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2351	0.2380	—
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2342	0.2371	—
[illegible]	1	0.35	0.37	0.3615	0.3660	—
[illegible]	1	1.20	1.26	1.2243	1.2395	—
[illegible]	1	1.11	1.19	1.1481	1.1624	—
[illegible]	1	0.54	0.80	0.7930	0.8029	—
[illegible]	10	0.41	0.44	0.4258	0.4311	—
[illegible]	10	1.23	1.29	1.2569	1.2726	—
[illegible]	1,000	1.21	1.29	1.2341	1.2495	—

...הדולר בעקבות ... הזהב

... — העליות ... האחרונות במחיר הזהב ... והירידה המתמשכת של ... הולו את מחירו של הראנד ... ל־50 סנט אמריקני, ... הגבוה ביותר של מטבע זה ...

... והמטבע עוררה שוב ... בקרב כלכלנים, שהביעו ... כי התופעה תחזק את המשק ... המצוי עתה בשפל ... כמותו ב־50 השנים ...

... ירד לשפל של 34.60 סנט ... באוגוסט 1985, בעת ... הפוליטי הגיע לשיא. ... בספטמבר שעבר התחזק ... ביותר מ־30 אחוז.

...רייגן תומך בפסיקה אודות "בייבי אם"

... — הנשיא רייגן ... לעיתון מקומי, כי ... המשפט להעביר את "בייבי אם" מאמה הטבעית לבני ... ילד ממנה, היתה ... נכונה.

... סבור כי השופט החליט נכון ... "בייבי אם", אמר הנשיא ... "אני סבור כי היתה זו ... של העניין קרה".

"... שהסכימה תמורת תשלום ... כזו, יכולה ללדת מחדש כמי ... כבר קודם לכן ושפט נראה ... אין היא צודקת כאשר היא ... ורצתה להפר החלטה ... אמר הנשיא. הוא ... העניין כולו ראוי עיון ... עמוקה.

(ע"ר)

רוב עצום אך מוקטן למפלגת הנשיא מובארק

קהיר. — המפלגה הדמוקרטית הלאומית של הנשיא מובארק ניצחה בבחירות הכלליות שנערכו ב־6 באפריל של מובארק וזכתה ב־345 מושבים, לעומת 391 במושב הקודם של הפרלמנט בן 458 המושבים.

קואליציה וכה מפלגת העבודה הסוציאליסטית, המפלגה הליברלית והאחים המוסלמים, זכתה ב־61 מושבים והודות לכך היה לקבוצה האופוזיציה העיקרית, הקוראת להנהגת חוקי הקוראן.

מפלגת הוואפד החדשה, שהיתה קבוצת האופוזיציה היחידה בפרלמנט היוצא, ירדה מ־57 מושבים ל־35.

מועמדים בלתי תלויים זכו ב־7 מושבים, ואילו מובארק עצמו ממנה 10 צירים נוספים כראות עיניו.

שתי מפלגות פוליטיות אחרות, מפלגת האיחוד הפרוגרסיבית השמאלנית ומפלגת אומה האיסלמית הקטנה, לא עברו את שמונת אחוזי החסימה הדרושים כדי להיות מיוצגות בפרלמנט.

תאצ'ר מובילה בסקרים לקראת בחירות אפשריות

לונדון. — בשני סקרי דעת קהל שתוצאותיהם נמסרו אמש, השיגו ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר ומפלגתה השמרנית רוב משמעותי, דבר שחיזק שוב את ההשערות, שתאצ'ר תכריז על בחירות מוקדמות בחודש יוני.

לפי סקר אחד קיבלו השמרנים 44 אחוז והלייבור 27 אחוז ואותו שיעור גם הברית בין הסוציאל־דמוקרטים והליברלים.

סקר אחר שהוזמן ע"י חברת השקעות פיננסית הראה, כי השמרנים מקדימים את הלייבור ב־13 אחוז וקואליציית המרכז צועדת אחריהם.

שני הסקרים חיזקו בקרב פרשנים פוליטיים את הסברה שתאצ'ר תחליט על בחירות מוקדמות ביוני, למרות שאיננה חייבת להכריז על בחירות עד יוני 1988.

סקר אחר שנעשה ע"י הבי.בי.סי., הראה כי 43 מן הצעירים שיבחרו לראשונה בבחירות הקרובות, 45 אחוז יתמכו בלייבור, 27 בשמרנים ו־25 בברית המרכז.

(ע"ר. ע"צ)

לראשונה טייסות בנתיבי האוויר הבריטיים

לונדון. — לאחר שיקולים והיסוסים שנמשכו שנים, נתקבלה החלטה בחברת התעופה "בריטיש", כי נשים טייסות יפעילו מטוסי נוסעים בטיסות ארוכות ובטיסות פנים.

שלוש הטייסות הראשונות הוצגו אתמול רשמית. הן יטיסו את מטוסי מרגם בואינג 747 בקווים בינלאומיים ומטוסים קטנים יותר בטיסות פנים.

חברות תעופה אחרות בבריטניה מפעילות נשים מזה כמה שנים, אולם "בריטיש", למרות שאימנה נשים לפני עשר שנים, פיטרה אותן במסגרת צימצומי כוח האדם שבוצעו בחברה.

אחת מהן היא ג'יל דוולין, 30, שהוסמכה כטייסת ע"י החברה ב־1977 ועכשיו הועסקה מחדש. היא תהיה האישה הראשונה בבריטניה שתפעיל מטוס בואינג 747 בטיסה מסחרית.

הנשים הטייסות ילבשו מדים שתכנן האופנאי רונלד קליין והמשכורת ההתחלתית שלהן תהיה 29,000 דולר לשנה.

(ע"ר)

שלוש הטייסות הראשונות ב"בריטיש" (צילום: אי.פי.)

ספרית פועלים
מחלקת ההספקה
רחוב אלנבי 73, תל־אביב
מודיעה
שבימים 17 לאפריל ש.ז. ערב שבת
חול המועד 19 לאפריל ערב חג
מחלקת ההספקה תהיה
סגורה

לקיבוץ גת
ברכות ליום חגכם
✦
קיבוץ בית־קמה

לקיבוץ גת
ביום חגכם
קבלו ברכת אחים לדרך
קיבוץ שער־העמקים

על היום
16.4.87

פרדס לא כשר

המתנחלים עוסקים ב„ביעור חמץ". גיבורי „אל תעקור נטוע" משמידים עצי־פרי ושדות, מכוניות ובתים ערביים ותובעים: לגרש אותם, את כולם, אין טובים ורעים.

מאת לוי מורב

קשה לכתוב. לחפש את המלים המתאימות. לגשש אחרי הביטוי המדוייק, הנכון, הזהיר. צדק אלעזר גרנות, אשר אמר ביומן הבוקר של „קול־ישראל", שהאיש הרוצח והנתעב שזרק את בקבוק התבערה למכונית של משפחת מוס, רצח את עופרה ושרף שלושה ילדים תמימים ואת אביהם — איננו לוחם חופש, אלא רוצח מבחיל המבקש לשחרר את עמו וארצו בדמם של חפים מכל פשע.

גם למאבק לאומי יהיה מוצדק בכל שיהיה, חייבות להיות מיגבלות. האיסורים שלקחה על עצמה ההגנה (לעומת האצ"ל והלח"י) היו סוד כוחו של היישוב העברי בארץ־ישראל, ערב מלחמת העצמאות.

רק כאשר יבינו הפלשתינים שהמיגבלה היא יתרון, שההתאפקות היא כוח ושאין בטרור האישי, המזוויע, משום פתרון — רק אז אולי אפשר יהיה לשכנע גם את המהססים לפתרון של פשרה.

עוד הפצועים נאבקים על חייהם, נטלו המתנחלים את החוק ואת הביטחון לידיהם: עקרו עצי פרי, שרפו שדות, פגעו ברכוש במכוניות, בבתים ובכל הבא ליד. עוד הכאב והיאוש והחשבון המפחיד לא שככו, והנה הם עטים, אוכלי הנבלות, ומפנים אצבע מאשימה לעבר שמעון פרס, שבגללו קרה מה שקרה: שהדיבורים על ועידה בינלאומית גרמו לרצח. ולא בהסתר, בגלוי, ברדיו הממלכתי. הם, הממלכתיים כל־כך הפטריוטים כל־כך, המטיפים לאהבת ישראל, החסודים והמתחסדים, לא מהססים להושיט אצבע מאשימה לעבר אחיהם.

והנה היא ממהרת. אצה לה הדרך לכוהנת הכות ממפלגת „התחיה", ח"כ גאולה כהן, אבירת ימית, שרות ודיקלה. הלוחמת האגרית של „אל נא תעקור נטוע" מציעה לעקור את הפרדס שבו מצא מסתור המחבל־הרוצח. לא מעניינת אותה העובדה שלא בפרדס הסתתר, אלא בצילם של שיחים בצד הדרך. אילו היה זה פרדס יהודי כשר, של התנחלות קדושה, לא היתה ממהרת לעקור נטוע. אבל זה פרדס של ערבים.

וחסידיה של הקיצוניות היהודית אומרים זאת במפורש. הידיים ידי עשו והקול קול יעקב: לגרש אותם. לסלק אותם (את הערבים כמובן), את כולם. אין טובים ורעים. לעשות ביעור חמץ. מזכיר לכם משהו, בימים אלה של משפט דמיאניוק? אני מצטט מעיתון „חדשות" מיום ה', 9.4.87. תושבי שכונת־התקווה אומרים את הדברים הנוראים האלה ליד תמונתם, ואין להם בושה:

— יש לנו כאן משפחה ערבית מרובת־ילדים. הילדים מטפסים על המכוניות, הורסים אותם, שופכים זבל.

— אנחנו לא רוצים אותם כאן. יש להם מקום לחיות, שיילכו לשם, כאן זו מדינה של יהודים בלבד.

— הם מלכלכים בכל מקום.

(המשך בעמוד 8)

מתנחלים מציתים את השדות ליד קלקיליה. ענישה קולקטיבית [illegible]
(צילום: [illegible])

מדינת מג'דל־שאמס

המשטרה נמנעת מלהיכנס לכפר והתושבים שרים שירים לאומניים ומצהירים „סוריה היא מולדתנו. שלא יסתובבו לנו כאן שוטרים ישראלים". את המבקרים קיבלו במאור־פנים

מאת יהודה צור

האירועים שהתרחשו בחודשיים האחרונים בכפרים הדרוזים בגולן, רשהגיעו לשיאם בשבת האחרונה, לאחר פיצוץ פסלו של הגיבור הלאומי הדרוזי שולטן אטרש במרכז הכפר מג'דל־שאמס, מוליכים את תושביו של היישוב הגדול לאט אך בביטחה בדרך לאוטונומיה, גם אם לא רשמית.

ביום שישי, בשעה ארבע בבוקר, הרעיד פיצוץ עז את שלוותו של הכפר הדרוזי הגדול ביותר ברמת הגולן, יותר מ־6000 תושבים. מאות מהם, שנשאו למקור הפיצוץ במרכז הכפר, נדהמו לראות שנגרם נזק לפסלו של מנהיגם הדגול, שהוביל את הדרוזים למרד נגד השלטון הצרפתי לפני 60 שנה.

כאשר הוצב הפסל, לאחר שבועות רבים של התנגשויות עם משרדי ממשלה ונגד המשטרה, שרצתה למנוע את המעשה, רבו בקרב הדרוזים השמועות, וגם דיבורים גלויים יותר, על כך שהפסל מסמל לא רק את דמותו של המנהיג האגדי אלא גם את נחישותם של הדרוזים במג'דל־שאמס לחזור למולדתם, סוריה.

כאשר השלטונות דחו בתוקף את אישור הקמתו של הפסל בטענות אדמיניסטרטיביות, לרבות הצורך באישורים של ועדת תיכנון ובנייה מחוזית, קמו בבוקר שבת גשומה וסוערת אחת במג'דל שאמס עשרות צעירים, מצוידים בבולדוזרים וכלי ריתוך, והרסו תוך כמה שעות את המגדל נושא השעון שעמד זה עשרות שנים במרכז הכפר. הם מיהרו לצקת בסיס בטון ולהניח עליו את הפסל. רק בהתערבות המשטרה הופסקה העבודה, אך לא לזמן רב. כי כבר שבוע לאחר מכן נכנעו השלטונות, בלחצם של נכבדי המקום ואולי מחשש למהומות, והתירו את הקמת הפסל. לאחר שבאותו יום אירעו התנקשויות אלימות עם המשטרה, אשר למרות התגבורות הרבות שעמדו לרשותה, התקשתה לעמוד מול זעמם של התושבים. אלפי התושבים שמג'דל־שאמס נראו באותו יום מוכנים לעשות הכל כדי לממש את רצונם להקים את הפסל.

רק לפני עשרה ימים, בשבת של שמש אביבית, נחנך הפסל באווירה של חג, כאשר בסביבה כולה לא נראה שוטר אחד אפילו שישמור על הסדר. נציגי המשטרה הקרובים ביותר התרכזו אז בנקודת המשטרה במסעדה, המרוחקת כמה ק"מ ממקום החגיגה ההמונית.

היה זה יום חג לדרוזים אך גם יום של כמעט אוטונומיה. כאשר שום נציג ישראלי רשמי לא נראה באופק. הגדילו לעשות המארגנים של מה שכונה „חג לאומי", כאשר הקימו צוותים מעורבים של צעירים וצעירות דרוזים שעטרו על שרוולם סרטים אדומים ותפקדו כסדרנים לכל דבר. „אלה כוחות הבטחון שלנו", אמרו באותה שבת במג'דל־שאמס בגאווה. וכך כנראה היה, כי שום הפרת סדר לא אירעה והוא נשמר בקפדנות. „כי זאת המדינה שלנו, העצמאית. אנחנו חלק מסוריה וכל מבוקשנו שלא יסתובבו לנו שוטרים ישראלים במקום", אמרו התושבים, אשר קיבלו בסבר פנים יפות ובמיטב המסורת של הכנסת אורחים את המבקרים הישראלים שהגיעו לברכם.

המפקד נפצע

אולם הפיצוץ שאירע ביום שישי האחרון גרם להפרת אותה שלווה אידילית. אין עדיין לדעת מה היתה כוונתם של מבצעי הפיגוע ומי אלה שהניחו את מטען חומר הנפץ, שלא היה, אגב, רב־עוצמה, כפי שמלמדת העובדה שרק חלק קטן מהפסל ניזוק. אך הארועים שאירעו לאחר מכן ליכדו את הכפר כולו, המפולג בריבים בין משפחות יריבות, למאות הצהרותיהן השכם והערב על נאמנותן לסוריה.

מפקד משטרת קריית־שמונה, שהתמנה לתפקידו רק לפני כמה שבועות ואשר קרוב לוודאי לא הכיר היטב את המציאות המיוחדת במינה של מג'דל־שאמס, הגיע עם שני שוטרים אחרים לחקור את מהות הפיצוץ. בואו נתן למרות הדרוזים, שהתהלכו אותה שעה נזעמים במקום האירוע, אות להתנפלות המונית ולטורקן יצרים. שלושת השוטרים נפצעו והמפקד, שנמלט מן המקום כשדם ניגר מראשו, רץ ברחובות הכפר עד שנאסף ביציאה ברכבו של תושב מקומי, שהובילו למסעדה ומשם פונה לבית־החולים בצפת, שם הוא מאושפז במצב שהוגדר כבינוני. למקום הוזעקו מייד כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול לרבות היחידה ללוחמה בטרור, כשבראשם עומדים לא פחות ממפכ"ל המשטרה, מפקד המחוז הצפוני של המשטרה וכל חבר קציניו הבכירים. אולם איש מהם לא עבר את „קו הגבול" המפריד בין מסעדה למג'דל־שאמס, קו גבול שאיננו מוכר רשמית על־ידי שלטונות ישראל אך ככל הנראה הוא עובדה קיימת. כי זה פעמיים ברציפות, שבוע אחר שבוע, נמנעו כוחות המשטרה הגדולים שרוכזו שם מלהיכנס למג'דל־שאמס.

מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, אף ניהל מו"מ במבואות הכפר עם ראשי המשפחות החשובות. ככל הנראה סוכם שהמשטרה לא תיכנס למג'דל־שאמס, אם הנכבדים ידאגו להרגעת הרוחות, וכך היה.

רק ביום ראשון, על־פי „אישור" שניתן ככל הנראה עוד בשבת, איפשרו לחוקרי המשטרה להיכנס למג'דל־שאמס, להתחיל לחקור את נסיבות הפיצוץ. המפכ"ל הצהיר שהמשטרה לא תעבור לסדר היום על פגיעה באחד מקציניה הבכירים וגם כמובן תחקור את נסיבות הפיצוץ. אולם האירועים של סוף השבוע היו רק חלק אחד ממסכת ארוכה של התנגשויות אלימות בין המשטרה לתושבי מג'דל־שאמס עוד מחודש פברואר, כאשר התושבים ניסו לחגוג לציון השביתה הגדולה שפרצה בקרב הדרוזים לאחר שהוחל החוק הישראלי על הגולן. שבועיים לאחר מכן נהרגה תושבת הכפר בוקעתה, כאשר המשטרה ניסתה למנוע הפגנה של תושבים מקומיים. הדבר רק החמיר את המתיחות השוררת בלאו הכי בחודשים האחרונים בכפרים הדרוזים בגולן, לאחר זמן רב של שקט יחסי באזור.

סולידריות כלל דרוזית

בין המשטרה לדרוזים בגולן הושגה באופן לא רשמי „הבנה", לפיה נמנעה המשטרה מלהיכנס לעימותים עם התושבים. אם אלה מצידם הצטמצמו בתוך הכפר מג'דל־שאמס בעת אירועים אותם הם מגדירים כ„חגים הלאומיים שלנו", ואשר כוללים את יום הזיכרון לשביתה, יום העצמאות של סוריה ויום מפלגת הבעת' הסורית. „אם יתנו לנו לחגוג אותם לא תהיינה בעיות. אנחנו לא נבקש רשיון מהמשטרה, כי איננו מכירים בחוק הישראלי", אמרו לי בסוף השבוע מנהיגים דרוזים במג'דל־שאמס.

הפיצוץ שאירע בסוף השבוע גרם לגל של סולידריות לא רק בקרב הדרוזים בגולן אלא גם בין בני עדתם בכפרים שבכרמל ובגליל. נציגי כל המפלגות כמעט, למעט תומכי הליכוד, מיהרו להצהיר בפומבי הצהרות בגנות הפיצוץ ובתביעה נחרצת להעמיד לדין את האחראים. גם המנהיגות הרוחנית הדרוזית התייצבה, הפעם ללא סייג, בגנות המעשה ותבעה משר המשטרה לנקוט את כל האמצעים כדי לחקור את הפרשה. אפילו השר ארנס מיהר לשלוח לשייח' סלמן טרף, מנהיגם הרוחני של הדרוזים, מכתב תנחומים על הפגיעה בפסלו של שולטן אטרש, גם אם במכתב מובעת הסתייגות מהפרות הסדר שבאו בעקבות זאת. בסך הכל, הצליחו המאורעות של החודשים האחרונים ללכד את הדרוזים בגולן.

שירים לאומנים

בחגיגות שהתקיימו לפני עשרה ימים במג'דל־שאמס, לרגל חנוכת הפסל, צעדו, אם בנפרד ואם מעורבים עם תושבים אחרים, רבים מאלה המחזיקים עד היום באזרחות ישראלית, וכאלה שנאלצו לוותר על כך בלחצו של חרם דתי וחברתי שהוטל עליהם. הם שרו כמו כולם שירים לאומניים למולדת הסורית, והמעשה היווה הוכחה חותכת לכך שישראל כבר הפסידה במערכה על נפשם ונאמנותם של הדרוזים בגולן. אמנם בתקופה האחרונה הם היו קומץ קטן, אך התלהבותם לשיר את השירים הלאומניים שהם חשים כי הרוח נושבת לטובת סוריה.

מי היה מעוניין

עד היום כמובן איש לא נטל על עצמו אחריות לפיצוץ. ביום שישי שמעתי כמה השערות בקרב גורמים שונים בגולן, לרבות דרוזים תושבי מג'דל־שאמס. אחת מהן אמרה שידה של ישראל בכך. „כי לנו אין חומרי נפץ". דעה אחרת גורסת, שהרקע למעשה הוא ריב בין משפחות המנהיגות את היישוב, על היוזמה להקמת הפסל. דעות אחרות גורסות שגורמים קיצוניים בישראל, המקורבים — ייתכן מאוד — לתנועת כך, ירם בהבר, כי לדברי התושבים הם פיזרו לפני כמה חודשים כרוזים ברחבי הכפר, הקוראים לתושבים שאינם רוצים לחיות בישראל, לעקור לסוריה.

נושא העדות

התאבדותו היכתה בהלם את כל ידידיו ומוקיריו. פרימו לוי סופר שסיפורו האישי נהפך לסיפורם של רבים

מאת א.ב. יפה

בשנת 1944 הוגלה פרימו לוי לאושוויץ. האינטלקטואל היהודי־האיטלקי, שהיה אז בן 25 וחי במשך כמה חודשים בתנאים הנוראים של מחנה ההשמדה הנאצי, היה אחיהם־לגורל של הקורבנות — אך כבר אז גמלה בלבו ההחלטה שהוא חייב להיות גם נושא־העדות.

כיוון שהוא עצמו יצא חי מאושוויץ (בזכות העובדה שהיה מהנדס כימאי והגרמנים היו זקוקים לשירותיו) סבר כי זו חובתו הקדושה לכתוב את אשר ראו עיניו, למען יידעו בני דורו ובני הדורות הבאים מה חוללה החיה־שבאדם הנאצית־הפאשיסטית לשישה מליון היהודים. בינואר 1945 שוחרר פרימו לוי על־ידי הצבא האדום, שהגיע לאושוויץ. אך יום שובו לביתו ולארצו עדיין היה רחוק. הוא נדד בדרכים, הובל מארץ לארץ, דרך רומניה, הונגריה ואוסטריה, עד שחזר לטורינו.

שלושה ספרים כתב פרימו לוי, בהם תיעד בצורה אמנותית מעולה, את אשר עבר עליו. ספרו הראשון, „אם זהו האדם", מספר מה עבר עליו במחנה אושוויץ, והוא הופיע ב־1947, כשהמניע העיקרי של המחבר הוא להתחלק עם זולתו, לספר לחבריו משהו מן הזוועות שחוללו הנאצים באמצעו של עידן זה, שהתפאר ב„קידמתו". מי שהיה במחנה כמו אושוויץ לא על נקלה ישכח וימחל. פרימו לוי נתן ביטוי להכרה זו בשירו „ההפוגה", המובא בראש ספרו השני: „היינו חולמים בלילות האכזריים/חלומות דחוסים ואלימים/ חלומים בגוף ובנשמה/לחזור; לאכול; לספר./עד שקצרה ורפויה צלצלה/פקודת השחר: „ווסטאוואץ'"."

ספר זה, „ההפוגה", הופיע ב־1963 ובו ממשיך פרימו לוי לטוות את חוט סיפורו מעבר ליום השחרור. והפעם, זהו סיפור־הרפתקאות גרוטסקי ואבסורדי של קבוצת משוחררי אושוויץ, ביניהם יהודים, פרטיזנים וגם סתם פושעים, המוצאים את עצמם במחנה־מעבר רוסי ונאלצים לעשות שם שבועות רבים לפני שילוחם לבתיהם. איכות הכתיבה השתפרה לאין ערוך בין הספר הראשון והשני. פרימו לוי שומר על צלילותו האישית, על האיפוק האמנותי בתיאור המצבים, נמנע מכל אפקט מלודרמטי זול. הטראגיות טבועה בעצם החיים השגרתיים. וכפי שהוא עצמו מעיד בפרק „ההשערה": „צלקות העלבון תישארנה לנצח בנו ובזכרונותיהם של אלה שהיו פה ובמקומות האחרים בהם קרו הדברים, ובסיפורים שעוד יספרו. כיוון שלעולם, לא יוכל אף אחד — וזוהי זכותו האיומה של דורנו, של עמי — אף אחד לא יוכל לתפוס טוב מאיתנו את טבעו הממאיר של „העלבון המתפשט כמגיפה."

(צילום: אי.פי.)

פרימו לוי המשיך לכתוב על אושוויץ ולא היה מסוגל לכתוב כמעט על שום נושא אחר. הספר השלישי בטרילוגיה, „סיסטמה פריודיקו" 1975, (כותרות הפרקים נקראות על שם היסודות הכימיים, מחזיר אותנו לימים עברו, וחלקו מוקדש להיסטוריה משפחה יהודית מסורתית מפיאמונטה. גיבור הספר נע בין שני הקטבים של הנקמה וקוטב הסלחנות. הוא מעלה שורה של דמויות שנתקל בהן במשך שנות חייו, מהם קרובים וידידים, ומהם הכריסטיאנים, גם פאשיסטים שעינו יהודים במחנות, גם אנשים מן המחנה ההוא שהיה בהם של אנושות, כגון לוזר מילו, המוזר של המחנה שעזר לקורבנות ככל יכולתו לעשות זאת.

פרימו לוי סיפר את סיפורו האישי שנהפך לסיפורם של רבים, בזכות איכות הסיפור, האמצעים האמנותיים המשוכללים שלו, המסר ההומאניסטי שלו.

התאבדותו היכתה בהלם את כל ידידיו ומוקיריו. עדיין אין אנו יודעים פרטים על מה שעבר עליו בימיו האחרונים. האם מעשהו הנואש היה תוצאה של דיכאון של מחלתו או שמא המראות שרדפו במשך כל ימי חייו, הבריאותו ברגע של חולשה?

* ספרו של פרימו לוי „ההפוגה", הופיע בעברית בתרגומו של אברהם פסקא, בהוצאת ספריית פועלים, 1979.

קופה רושמת

מאת רונית מורגנשטרן

הוועידה ה־33 של אגודת הסופרים העבריים בישראל נפתחת היום, 15 ... במעמד רה"מ, יצחק שמיר, שר־החינוך, יצחק נבון וראש־עיריית ת"א־יפו, שלמה להט. בוועידה יתקיימו בחירות למוסדות האגודה וייבחר יו"ר ... שולמית לפיד, היו"ר היוצאת, ... ארבע שנות פעילות מרכזית ... כמזכ"ל האגודה ושלוש ... יו"ר.

... הראיון עימה הועברה לאגודה ... הסכום — 80 אלף ש"ח — שוועדת ... המנכ"לים, שמינה רה"מ לשעבר, שמעון פרס, ... לאגודת־הסופרים העברים. בעקבות ... הסכום ביטלה האגודה את הפנייה ... נגד משרד־החינוך והאוצר.

— בדקה ה־90, כמו שאומרים, של ... שלך, הגיע הכסף. את עוזבת ... לא יותר את תפקיד היו"ר, ... בקופה יש עוד 80 אלף ש"ח?

אין ספק, הוציאו לנו את הנשמה עם הכסף ... מושכים אותנו, אבל העיקר ... זה בדקה ה־90 — שהכסף באגודה.

— מה הפירוש המעשי של תוספת ... אלף ש"ח לתקציב האגודה?

הפירוש המעשי הוא בעיקר חידוש הוצאות ... שלנו. התחלנו לחדש כבר את ... — חמישה ספרים, ו„מבחר ספרותנו" ... — חמישה ספרים. עכשיו נוכל לחדש ... את „שבות" ואת „נפש", שתי סדרות ... בגלל שלא היה כסף.

— כיצד את מסכמת את השנים שלך ... אגודת הסופרים העבריים, ... הישגי האגודה?

... אני חושבת, שהסיכום מוצלח. ... הכספים היום, אני יכולה ממש ... לרווחה. רוב העבודה שלי באגודה ... אחרי כספים־למי שבא אחריי. עלי ... שזה עיקר המלאכה. אני מתנחמת ... שגם ביאליק, שכיהן בתפקיד יו"ר ... נסע לאירופה כדי לחפש כספים ... האגודה. אנשים לא קושרים רוח עם ... אבל כדי להוציא ספר צריך כסף. הקמנו ... משותפת יחד עם „דביר" והכנסנו ... המשותפת. בסך־הכל אני חושבת, שזו ... תקופה טובה לאגודה־האגודה היום ... יותר — יותר סופרים צעירים פעילים ... הוקמה ועדת ראש־הממשלה ... מעמד הסופר שקיבלה החלטות ... החלו לקבל תמלוגים על ... ספריהם בספריות, מספר מקבלי פרס ... מחמישה לעשרה וגדל מספר ... גם כן מחמישה לעשרה — ... מקבלים הסופרים שכר עבור ... היום, יכולים מדי שנה 20 ... זמן לכתיבה. זה הישג אדיר, כי ... המצליח ביותר בישראל, אינו יכול ... מכתיבתו, וכאן המדינה מסבסדת ... אנחנו שייכים לחברה קפיטליסטית ... — תרבות, לא מכרת — לא ... אני מאוד שמחה, שיש בארץ, שהיא עדיין מדינת ספר והיא הוכיחה זאת. 20 סופרים שיכולים לשבת בבית ולכתוב בראש שקט. הוכפל תקציב האגודה וגם ההקצבה למכון לתרגום הוגדלה פי־שניים. לא פתרתי את נושא מס־הכנסה; לראות בספרות העברית תחום מועדף ולשחרר את הסופר ממס על יצירתו. טענת האוצר היתה, כי הם אינם יכולים להעדיף סקטור אחד על פני אחרים.

שולמית לפיד: סופרת ומונה

היו"ר היוצאת של אגודת הסופרים, שולמית לפיד, מסכמת קדנציה. פחות ריצה אחרי הרוח, יותר התרוצצות אחרי החומר.מאזן

אבל אין ספק, שההישג הראשי היה העברת התמלוגים מהספריות. 300 אלף ש"ח לשנה הוקצבו לתמלוגים ועוד 600 אלף ש"ח לשנה לקניית ספרים עבריים לספריות.

— אחת הטענות שהשמיעו נגד חוק הספריות בדמותו הנוכחית היא, שמי שנהנה מהתמלוגים הם בעיקר סופרי הילדים, שספריהם מושאלים בספריות בתדירות הגבוהה ביותר. משוררים, למשל, כמעט לא ייהנו מהחוק.

זה לא נכון. מתוך 300 אלף ש"ח, שהוקצבו לתמלוגים, 225 אלף הוקצבו לספרות יפה מקור, כשהשירה בתוך זה מקבלת יותר מכל תחום אחר. ספר שירה מקבל פי־שלושה מספר ילדים לכל השאלה. מחשבה רבה הוקדשה דווקא לחיזוק החוליה החלשה — השירה. סופרים לא נרשמו לקבלת תמלוגים; מתוך 400 סופרים, רק 190 נרשמו ולא מילאו את הטופס. עכשיו הם נזכרו, אבל זה מאוחר מדי, ואת התמלוגים של השנה הם הפסידו. מדובר לגבי אחדים באלפי שקלים. אני מקווה שלמודעה לקבלת תמלוגים בשנה הבאה, שתתפרסם במאי, ייענו כולם.

— מה לגבי סופרים ערבים? כיצד הם משתלבים בהישגים של האגודה לסופריה?

בהחלטות ועדת רה"מ לא הביאו בחשבון — לא סופרי אידיש או רוסית וגם לא סופרים הכותבים ערבית, אני מקווה שבעתיד ידאגו גם לסופרים האלה. תיקון שכן הכנסנו — שאם סופר ישראלי, שאינו כותב עברית וספרו תורגם לעברית ומושאל בספריות — גם כן יקבל תמלוגים.

— מדוע אין באגודה יוצרים ערבים, מלבד אחד או שניים?

אגודת הסופרים העבריים בישראל מקבלת חברים הכותבים אך ורק בעברית. כל סופר ערבי הכותב בעברית יכול להיות חבר באגודה. יש בארץ עוד אגודות סופרים — האגודות הן לשוניות, אגודת הסופרים היא אחת האגודות.

— כבר שנים, שמספר חברי־האגודה אינו משתנה ועומד על כ־400.

חברים מתים וחדשים נכנסים. השנה נכנסו 12 חברים חדשים. אנחנו לא אגודה אליטיסטית. הקריטריון לקבלה הוא שני ספרים ושני ממליצים. אין תחושה של חוג סגור. דווקא בשנים האחרונות רוצים להכניס פנים צעירות, אבל תמיד יש כאלה שנפגעים. באנגליה, כל מי שמוציא ספר, גם אם זה ספר גיאוגרפיה, יכול להתקבל לאגודת־הסופרים. אצלנו לא.

— לאחר ארבע שנות התחככות במישור המקצועי עם הסופרים הישראלים, מה למדת עליהם?

מה שגיליתי הוא, שלמרות הדיבורים על האגוצנטריות והקליקאיות, זה שהסופרים הם קבוצה אנושית, שיש בה המון תמימות ויושר. וגם צניעות — כל מה שהם רוצים זה שיאפשרו להם לכתוב.

— אז אין אגוצנטריות וקליקאיות?

ברור שיש פלוראליזם בכל הקשור לטמפרמנטים שונים וסגנונות שונים. אז התגודדויות ומציאת חברים לרוחך הם חלק מהעניין.

— מה עומד בפני היו"ר הבא?

חידוש הוצאות הספרים, כאמור, ומיחשוב „גנזים", ארכיון האגודה. עד עתה מוערנו אותו, ועכשיו השלב למחשב את 4 מיליון הכרטסות שלו. צ'ץ הבטיח לנו 100 אלף ש"ח כתמיכה ראשונית, את שאר הכספים ייאלץ היו"ר הבא למצוא ממקורות אחרים.

— מה הן תכניותיך האישיות, לאחר סיום תפקידך כיו"ר אגודת הסופרים?

אני רוצה לכתוב. קודם־כל, אשב ואארגן לי את הבית מחדש, את יודעת, לנקות את השטח, ואחר־כך מקווה לכתוב. מחזה? איני יודעת. „רכוש נטוש" בהחלט היה הפתעה נעימה, אבל עוד לא תכננתי מה אכתוב. בעצם התחלתי בכתיבת מחזות, אבל אז נהגו בתיאטרונים בגסות ונשברתי. היום המצב שונה.

„קיבלנו נדבה"

אהוד בן־עזר, היו"ר המתפטר של האגודה: מאבק ארוך עם תרופות זמניות

אהוד בן־עזר: שום שינוי מבני

מאת ירון זליג

אהוד בן־עזר מסרב להתנצור ממה שהוא מגדיר ה„רנסאנס" שחל בשנים האחרונות בתעשיית הספר העברי. „למדתי את כוחה המשחית של התמיכה הציבורית", הוא אמר, ערב פתיחתה של ועידת הסופרים. התפטרותו לפני כשנה מתפקיד יו"ר הוועדה המקצועית של אגודת הסופרים באה כמחאה על שתוצאותיו של מאבק הסופרים להכרה מקצועית בתביעותיהם הביא, בסופו של תהליך ארוך, למספר פתרונות־ביניים ותרופות זמניות, ללא כל שינוי מבני במעמדו של הסופר בישראל.

תחילתו של המאבק לפני שלוש שנים, עם הפנייה לראש הממשלה, דאז, שמעון פרס, להקים את הוועדה לבדיקת מעמדו של הסופר. לישיבותיה של אותה ועדת מנכ"לים שהוקמה הגיעו נציגי הסופרים עם ארבע דרישות. הראשונה: פעולה דחופה נגד השחיקה שחלה בתשלום התמלוגים שהסופרים מקבלים. באינפלציה דוהרת של 400 אחוזים, כשכל מו"ל משלם לסופר תשלום אחד בשנה, קיבלו הסופרים בסופו של דבר כרבע מהסכום הריאלי שהיו צריכים לקבל.

תעריפוני רעב

התוצאה של דרישה זו: שום שינוי מבני. השיפור הושג בשל ריסון האינפלציה.

תביעה שנייה: לשנות את שיטת ניכוי המס במקור ולהורידה מתחת ל־55 אחוזים. התוצאה: שום שינוי מבני. באגודת הסופרים מקווים שעם שינוי מדרגות המס בכלל המשק יבוא הדבר לידי ביטוי גם בתשלום מיסיהם.

תביעה שלישית: הכרה בתעריפונים של אגודת הסופרים, שבאו להחליף תעריפוני רעב, כהגדרתו של בן־עזר, הקיימים בכל גוף ציבורי הנתמך על־ידי הממשלה, ואשר מחייב כל סופר לתרגם מדי חודש ספר של 600 עמודים כדי להחזיק את הראש מעל המים. התוצאה: שום שינוי מבני. תעריפוני הממשלה נשארו בעינם ומהווים לכל היותר בסיס נוח לתוספות 200־400 אחוזים במשא־ומתן עם מו"ל פרטי.

תביעה נוספת, שלא מומשה, היתה יישום חוק הספריות הציבוריות, לפיו ימולא התקן הקיים בחוק לבניין ספריות ציבוריות, איוש תקנים ורכישת ספרים בהתאם. התביעה נדחתה מחוסר תקציב.

תביעה אחרונה, אולי החשובה ביותר שהציגו נציגי אגודת הסופרים, היתה חקיקת חוק השאלה בספריות הציבוריות, שיגדיר בצורה מדויקת על איזה בסיס משולמים לסופרים תמלוגים. גם תביעה זו נדחתה ולא חל כל שינוי מבני.

תלויים באגף הספריות

תחת זאת, טוען בן־עזר, החליטה הוועדה להקציב סכום כולל של 1.2 מיליון ש"ח לשיפור מעמד הסופרים, מתוכם יוקצו 300.000 ש"ח לחלוקה בין הסופרים, 300.000 ש"ח נוספים יוקצו להגדלת תקציב אגודת הסופרים ואילו 600.000 ש"ח יוקצו לרכישת ספרים. במקביל קבעה הוועדה, כי מספר פרסי ראש הממשלה לספרות יוגדל מחמישה, כפי שהיה עד כה, לעשרה.

הבעיה, טוען בן־עזר, היא שעם כל השמחה על כך שלאחר שנים רבות הוכרה העובדה שאנו זכאים להכרה, לא נעשה שום שינוי מבני ולא הוגדר ועוגן בחוק כל הסדר שיוכל לשמש בסיס נוח לתביעותינו. לאגודת הסופרים אין, לדבריו, כל אמצעי לבדוק את קנה המידה לחלוקת הכספים והיא תלויה בעניין זה לחלוטין באגף הספריות של משרד החינוך. „הדבר דומה למי שזרקו לו נתח ואמרו לו, עכשיו אל תבוא יותר בתביעות. זה לא המצב אליו ביקשנו להגיע. לפיו הסופרים גובים את מה שמגיע להם בתוקף החוק. קיבלנו נדבה. זה יוצא כאילו קנו אותנו. זרקו לנו כסף. אבל אי־אפשר לשנות שום דבר מבני."

גם שיטת החלוקה הנוכחית יוצרת לטענת בן־עזר, עיוותים שונים. למשל, הוועדה קבעה כי סופרי הפרוזה יזכו ל־60 אחוזים מהסכום הכולל בעוד שסופרי ילדים יזכו לכ־20 אחוזים מכלל הסכום. מכאן, אומר בן־עזר, שסופר פרוזה, שכמעט ולא נקרא, יקבל סכומים גדולים יותר מסופרי ילדים, שעשרות מספריהם נקראים על־ידי הציבור.

הסדר מנוגד למינהל תקין

עוד טוען בן־עזר, כי ההסדר הרצוי היה שאת תמלוגי הסופרים מהשאלת ספרים יגבה גוף כאקו"ם (אגודת קומפוזיטורים, מחברים ומו"לים למוסיקה), שהוא גוף ממוחשב בעל אמצעים וניסיון רב בגביית תמלוגים. „במקום זה הלכו והפקידו את חישוב התמלוגים בידי משרד החינוך. זה אבסורד. נותנים לחתול לשמור על השמנת. רציתי שיהיה קנה־מידה נכון לקביעת הנושאים הללו ומה שיצא זה ששולמית לפיד עם כל ההערכה לעבודתה, ואבנר שלו שמחזיק את אגודת הסופרים ביד, שניהם מחלקים כספים לסופרים. אלו שיטות המנוגדות לכל סדר ומינהל תקין.

אגודת הסופרים היא אגודה בעלת כוח מוסרי אולי, אבל כאגודה מקצועית זו אגודה חלשה, בלי אמצעים. אני מתנגד לכל ההסדרים הללו, למרות שאני באופן אישי אחד הנהנים הגדולים מהם. מה שמפריע לי זה, שכל עוד הכל נעשה על בסיס הסדרים, אין שום ערבות שבשנה הבאה זה יימשך. אני לא שותף לשמחה הזו שהנה הכירו בנו. היתה איזו נקודה במהלך שלנו שהיינו צריכים להתעקש על כך שגביית התמלוגים תיעשה דרך אקו"ם. עכשיו זה כבר מאוחר מדי. מה שהתחיל בצורה רעה יימשך בצורה גרועה. כל הנושא מנוהל באופן חובבני. אין שום חוק ומחר הכל יכול להיפסק, ואותי זה מדאיג, למרות שכולם אומרים לי, מה אתה כועס, זה הרי יותר טוב מכלום. הכירו עקרונית בזכות שלנו לקבל. אז התפטרתי. אם כולם מרוצים, אז בבקשה", אומר בן־עזר.

ואצלנו שותקים

אגודת סופרים וספרות, שאינן מתמודדות עם אקטואליה אלא עם זכויות יוצרים — הן מכשיר נוח ביד השלטון. ספרות עצומת־עיניים — סופה שהיא מאבדת את קוראיה

מאת אילן שיינפלד

בשנים האחרונות חלה מהפיכה בתפיסת המטולות של הספרות. השינוי בתפיסה זו הביא שינוי תפיסה גם בקרב ציבור הסופרים, שהחל מוסיף להבין כי הוא ציבור עובדים, הזכאי לכל התגמול והתשבות השכר של ציבור שכזה. כל ספר המופק באופן מרהיב־עין ומשווק במערכת עניפה של יחסי־ציבור שם לאל את תבניות החשיבה שביטא חיים נחמן ביאליק, בצירוף השירי שטבע, „צרצר הדלות". כיום שוב אין מאמינים בישראל, בבעולם כולו, כי המשורר הוא „צרצר הדלות", כלומר — כי הוא נדון, מכורח של איזו מאגיה משונה, לחיות בעוני, בצמצום ובדוחק, לפי שאלה מקדמים, מעשירים ומעמיקים את יצירתו.

שינוי זה הוא טוב וחשוב. עבודתו של הסופר ליד שולחן־הכתיבה כרוכה בעמל ויזע, ממש כזו של הפועל בסדנתו, ואין שום הבדל בין סדנת הפועל לסדנת הסופר.

אולם, על שינוי זה שילמה הספרות מחיר יקר מאוד. היא שילמה במחיר אובדן ערכים והישחקות אמונות: הפעם האחרונה בה נחלצה הספרות העברית למעורבות פעילה בחיי היומיום של החברה בתוכה היא פועלת היתה בזמן מלחמת לבנון. אולם, מייד לאחר סיום המלחמה, ולאחר שגל המחאה האדיר הונצח בשתי אנתולוגיות של שירה, שנמכרו היטב בשוקי הספר, חדלו מרבית הסופרים מלהתייחס לאקטואליה. הן בכתיבה והן בחיי היומיום: ספרות בה כותבים על טירונות משנות החמישים. או על חליפת מכתבים, היא אולי ספרות עשירה ומעניינת, אך היא גם ספרות מנותקת ומתולדלת. ספרות הכותבת על שואת יהודי אירופה, בשעה שישראל סופרת עשרים שנים של כיבוש, היא ספרות מתעלמת, עצומת־עיניים, מסתאבת.

ודאי, מקובלת גם עלי ההנחה האומרת, כי המעשה האמנותי טיבו שהוא מתייחס למאורעות היומיום רק דרך עיבודם במנסרת ליבו של היוצר, וכי גם אם אין ההתייחסות להווה החברתי ניכרת במבנה השטח של יצירת הספרות. בחומריה, הריהי ניכרת במבנה־העומק שלה כלומר בטיב הקונפליקטים הבאים בה לידי ביטוי. אולם, הסתפקות בטיעון ממין זה היא התעלמות.

בשנתיים האחרונות אירעו בארץ כמה וכמה אירועים בעלי־חשיבות עצומה להמשך קיומן של החברה הישראלית ושל מדינת ישראל: נסגרת תקופה בת עשרים שנות כיבוש, כלומר, היא אינה נסגרת אלא מתמשכת, במותו של עוד נער מכדורי משמר הגבול במחנה פליטים. בעיניה של עוד אשה פלשתינית הרה. בקללתה של עוד אשה מעם ילדיה. מתמשכת, מכוחה האכזר של ההתעלמות, ההופכת קרבן למקרים, נרדף לרודף. הספרות העברית והסופרים העבריים היו צריכים לקום היום ולומר, על כל מעשה נבלה הנעשה בשמנו בשטחים הכבושים, כי האומה הפלשתינית היא תשקיף העם היהודי, וכי זכות ההירדפות אינה זכות אקסלוסיבית ליהודי, וזכות הרדיפה אינה זכות אקסלוסיבית לגוי.

ואצלנו שותקים.

והיו מי שראו כל זאת, וראו גם כיצד מבקש השלטון בישראל לנתק כל דרך של מגע עם נציגי הפלשתינים. עם אנשי אש"ף, משום שכל קשר כזה מסכן את עוצמתו שלו כבעל־שררה בישראל גופא, ועל כן קמו ונסעו להיפגש עם אנשי אש"ף ברומניה. ועם שובם הוכו לבוגדים מכוח התעמולה הנבזית של שלטון, המבקש לנכס לו את אש"ף ולהמשיך להתייחס אליו ולשווקו בשורי ההיסטוריה בתבניתו צמאת־הדם, משום שככזה נוח ליהודים, לפי שכך עונה אש"ף על תבנית החשיבה היהודית.

ואצלנו שותקים.

כך קם כאן אדם אחד, וביודעין, ומתוך מחשבה צלולה ומפוכחת, האומרת כי לא ייתכן שיהיה כאן נשק גרעיני ועוצמה הורסת בלא פיקוח ציבורי ובינלאומי, קם והודיע קבל עם ועדה כי יש לנו תעשיית גרעין וכלי־נשק גרעיניים. האדם הזה הוקע כבוגד, ונחטף והובל לכלא, ונכלא בתנאים מחפירים שאין הדעת סובלת; מנקודת־מבטה של מדינה קרתנית ותאבת־כוח, האדם הזה הוא בוגד; מנקודת־מבט אנושית הריהו מושיע. הוא מושיע, בחושפו לעין העולם מה שהיה

(המשך בעמוד 8)

אגודת כותבי העברית

[illegible] אני מבקש לנצל את העובדה שהיום נפתחת ומתקיימת הוועידה של אגודת הסופרים העבריים, כדי להצביע על פגם קטן אבל חשוב. אני מציע [illegible] הסופרים בארץ־ישראל, שמעט נקראות [illegible] המסורת הגלותית של העברים [illegible]

כידוע, לא רק העברים עוסקים [illegible] סופרים ומשוררים שאינם עבריים הכותבים עברית [illegible]

[illegible]

אני מציע לאגודה לשנות את שמה לאגודת הסופרים הכותבים עברית.

[illegible]

צוקריאה לילדים

תלמיד, שלא יקרא להנאתו, עלול להתקשות בלימודיו, אך גורלו אינו נחרץ. בניסוי, שנערך בחיפה, פעוטות שהולעטו בסיפורים פנו ב־ „הגש לי בבקשה..."

מאת יצחק שור

בכנס לעידוד הקריאה, שנערך ביריד הספרים בירושלים בשבוע שעבר (8.4.87) אמרה פרופ' דינה פייטלסון מאוניברסיטת חיפה, כי אם ילד איננו קורא להנאתו עד סוף כיתה ב', קיימת סכנה, שהוא יפגר בלימודים עד סוף התיכון, אם יגיע לשם בכלל. אלה שאינם קוראים באים ממשפחות בעלות מעמד חברתי־כלכלי חלש. וזוהי איננה תופעה ישראלית. בארצות הברית נחקרו משפחות ממוצא פורטוריקני או ספרדי, שבאו בדור האחרון כמהגרים, והממצאים שם דומים להפליא לממצאים הישראליים.

מכאן לא הסיקו פרופ' דינה פייטלסון וחברותיה מבית־הספר לחינוך של אוניברסיטת חיפה, כי גורלם של המתקשים בקריאה נחרץ. פעולות שנקטו מורות בכיתות היסוד בכמה בתי־ספר באיזור חיפה, בהנחיית החוקרות, הצביעו על הדרך הטובה לעידוד הקריאה החופשית של הילדים.

ממצאי המחקר, שנערך בקרב משפחות עם ילדים בגיל גן־חובה, מצביעים על פער ניכר בין משפחות מבוססות לחלשות. במשפחה מבוססת עם ילד בגיל הגן נימנו 54 ספרים בספריית הילד, שעה שבספריית ילד ממשפחה טעונת טיפוח נמצאו 4.3 ספרים בממוצע. בבתי־הורים לילדים חלשים נמצאו ספרים, אך אלה היו בעיקר אנציקלופדיות וספרי שימוש אחרים. הרושם שקיבלו החוקרות היה, כי אין אלה ספרים, אלא טפטים. כאשר שאלו החוקרות את ההורים: מדוע אינם קוראים ספרים לילדיהם, הגיבו אותם הורים — „והרי הילד איננו יודע לקרוא". במשפחות מבוססות הקדישו ההורים חצי שעה ליום, בממוצע לקריאת סיפורים לילדיהם. הילדים ביקשו שוב ושוב מהוריהם, כי יספרו להם אותו סיפור עצמו. הם שאלו שאלות רקע, וההורים הסבירו מלים קשות והעניקו יידע סביבתי.

זקוק לתיווך המבוגר

החוקרות מצאו, כי מחצית הילדים מן המשפחות המבוססות החלו „לקרוא" ספרים לפני הגיעם לגיל שנתיים. עוד 37 אחוזים מן ההורים קראו לילדיהם דרך קבע, טרם שהפעוטות הגיעו לגיל שלוש. לעומת זאת נמצא, כי 60 אחוזים מן ההורים ממעמד סוציו־אקונומי חלש לא קראו לילדים סיפורים כלל, 25 אחוזים מן המשפחות החלו לקרוא לילדים, כאשר אלו הגיעו לגיל 5, רק 15 אחוזים מן המשפחות החלו לקרוא לילדיהם בהגיעם לגיל 4.

מה קורה לילדים, שנהנו מקריאת סיפורים בידי הוריהם בגיל הרך, בהשוואה לילדים שלא נהנו מקריאה? בלשון העברית, אומרת פרופ' דינה פייטלסון, ישנו הבדל ניכר בין לשון היומיום ללשון הספרותית. השפה הספרותית היא שפה „נטוייה". בספרים מטים שמות ופעלים: אבי, אביך, וכו'. בלשון הכתובה בא הנשוא לפני הנושא. הילד זקוק לתיווך של מבוגר בינו לבין החומר הכתוב. כאשר תיווך זה איננו מתרחש, הילד החלש המגיע לבית־הספר, איננו מבין את חומר הלימודים. יתירה מכך: חלה אצלו נסיגה. הבנת הנקרא קשורה קשר ישיר להיקף ידיעות הקודע של הילד. לילד, שספג סיפורים, יש „סכימות" לשוניות מוכנות מראש. מבנה המשפט שלו תקין ואורך המשפט סביר. ילד טעון טיפוח מדבר במשפטים מקוטעים, דיבורו ישיר, ואוצר המלים שלו דל.

החוקרות, באיזור חיפה, קראו סיפורים לפני ילדי גן־חובה, אך מקוצר זמן הם מסרו את התפקיד לתלמידים מכיתות ב', בבתי־ספר סמוכים. בכל הגנים, שבהם קראו ילדי כיתות ב' סיפורים לילדי גן־חובה, דיווחו הגננות על התגברות השימוש בלשון הספרותית. ילדים ממעמד סוציו־אקונומי חלש החלו לומר: „הגש לי בבקשה". נמצאו הבדלים משמעותיים בין אורך המשפטים, שבהם השתמשו ילדים חלשים, לפני ואחרי שנהנו מקריאה.

ממצאים מעודדים

האם אחרנו את הרכבת, או שבכיתה א' ניתן לתקן את המעוות? שאלו את עצמן פרופ' דינה פייטלסון וחברותיה למחקר. כדי לעודד את הילדים לקרוא המליצו החוקרות לפני המחנכות להכניס לכיתה את סדרת „קופיקו" מאת תמר בורנשטיין־לזר. הקריאה נעשתה בהפסקה הגדולה או בעשרים הדקות האחרונות של יום הלימודים.

התוצאות היו משמעותיות: בכיתות הניסוי נמצאו 1.77 שגיאות לילד, שקרא חומר רגיל בקול רם, בכל קטע. בכיתות הביקורת, שלא השתתפו במחקר, נמצאו 6.77 שגיאות בממוצע לקטע לילד. המשפטים, שבהם השתמשו הילדים בכיתות הניסוי לאחר חצי שנה, נעשו ארוכים יותר: 5.6 מלים למשפט לעומת 4.5 בכיתות הביקורת. בסוף הניסוי התברר, כי בכיתה א' בת 31 תלמידים נמצאו בבתי־הילדים 45 עותקים של ספרים מסדרת „קופיקו". אלה ממצאים מעודדים — סבורה פרופ' דינה פייטלסון.

פרדס לא כשר

(המשך מעמוד 6)

— הם מטרידים, עוקבים אחרי בנות ומתעסקים איתן...

— אם יהיו כאן הרבה ערבים, הם ילכו עם הבנות ולזה אין להסכים. שיעבדו במסעדות, אבל שיחזרו כל יום לשטחים.

בשכונת־התקווה בינתיים רק מדברים. בשטחים, שם אין שלטון ואין חוק, לפחות לא ביחס ליהודים, התפרעו מאות מתנחלים, ואלמלא כוחות הביטחון העניין היה עלול להיגמר באסון. ברמאללה הופיעו מתנחלים חמושים, בפטרולים רגליים, פרובוקציה גלויה שנכשלה.

לפני ימים אחדים התפרסמה ידיעה קטנה בעמודים הפנימיים בעיתונים, על פוגרום מאורגן של אנשי „כך" בחברון. לא בוצעו מעצרים ולא הוגשו תלונות. משמר מזויין של אנשי כהנא לוקח על עצמו את תפקידו של הצבא.

בימים אלה ימלאו 20 שנה לכיבוש, וגם אם גרים במרחק חמש דקות מכפר־סבא כיבוש הוא כיבוש. הוא כיבוש שהוא כיבוש. לכיבוש יש מחיר. וגם אם במאזניים אובייקטיביות זהו כיבוש זול, למשפחת מרוס זהו הכיבוש היקר ביותר, ותג חירות עצוב לכולנו, לפלשתינים וליהודים גם יחד.

ואצלנו שותקים

(המשך מעמוד 7)

ידוע ממילא והעולם מה שהיה ידוע מילא והעולם בציניקנות מנוולת, שיש לנו הכוח להרוס, ולאבד, ולהשמיד, וכי הכוח הזה אינו מצוי תחת ביקורת ציבורית די הצורך. כלומר — שיש אפשרות כי איזה מטומטם ישראלי שחצן יפעל וישתמש בכוח זה במיבצע לשלום סעודיה, או לכיבוש סוריה והסביבה.

ואצלנו שותקים.

כן הובא לכאן אדם אחר, והוצב למול עין המצלמה המתעדת ותחת שוטי המניפולאציה של ההמון, והפך לכלי להעלות בו את האפר וללבות בו את אש תחושת הרדיפה היהודית. את המאניה המטורפת הזו, שאנו מצווים לשמורה ולספרה מאב לבן עד סוף כל הימים, במין טקטיקה של כת סתגרנית, עם האלוהים שלה והמצוות שלה והחורבנות שלה וישועות שלה. וחוזר חלילה.

ואצלנו שותקים.

ואצלנו שותקים. הספרות והסופרים העבריים ואגודת הסופרים העבריים, שבמשך השנתיים האחרונות. דאגה לזכויות יוצרים ולתשלומים מן הספריות הציבוריות ולעוד הישגים חשובים מאוד, באמת, אך לא נתפנתה להוקיע למול פני הציבור הישראלי את העוולה ואת הגולה, את העושק ואת הנבלה.

אגודת סופרים וספרות שאינן מתמודדות עם אלה, אלא עם זכויות יוצרים, הן מכשיר נוח בידי השלטון: במצב בו מצויה כעת מדינת ישראל, הלא השתיקה בספרות היא חמורה יותר מכל — אינדוקטרינציה. וספרות שהיא ממין זה, סופה שהיא מאבדת אפילו את קהל קוראיה שלה, משום שהאטימות ושרירות־הלב אין עימן סובלנות רבה למילה הכתובה בכלל. וגם זאת יש לחזור ולומר, ערב פתיחתה של ועידת הסופרים.

רטט תקווה לחולי הפרקינסון

מחלת פרקינסון פוגעת בדרים בגיל 50 ומעלה. יש גם חולים בגיל צעיר יותר. המחלה מתאפיינת בקפידות השרירים, רטט, מגבלות ותנועה. מקורה בהתנוונות הורגתית של הגרעינים הבאזאליים המוח, SUBSTANCIA NIGRA בלעז.

נוקשות השרירים היא מהסימנים הראשונים של המחלה. בהדרגה מופיעות הפרעות נוספות, עד כדי חוסר שליטה בתנועה רצונית כמו שליטה בידיים, כדיבור ועוד. הרטט של הידיים והרגליים מגיע עד כדי חוסר אפשרות החזקת דברים בידיים וכושר הליכה סדירה. לפעמים יש לחולה בעייה עם כתיבה נוסף לקשיי דיבור. גם פעילות יום־יומית כמו: גילוח, התלבשות, רחצה, הופכות למשימות קשות יותר ויותר.

לחולה פרקינסון יש יציבות אופיינית הדומה ליציבותו של קוף. הצוואר כפוף קדימה מעל לבית החזה, הכתפיים נפולות, הגוו כפוף קדימה, הזרועות מוסטות מעט אל חזית הגוו, הירכיים כפופות מעט בירך ובברך. עם התקדמות המחלה גוברת התריגות ביציבה. גם בתוואי הפנים ישנו שינוי אופייני, השינויים בהבעה מופיעים באיטיות חריגה.

בשבועון „ניו־אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין" תוארו שני מקרי חולי פרקינסון, בגיל שלושים פלוס. הסימנים הראשונים היו קלושים מאוד, אך הם הלכו והתחזקו עד כדי כך שלא היו מסוגלים לאכול או ללכת לשירותים ללא עזרה. התרופה הניטלת בדרך כלל על־ידי החולים, בשם ל־„דופה", חדלה לפעול אצל אחד מהחולים, ולא הייתה שימושית אצל השני, בשל תופעות לוואי חריגות. השניים הסכימו על כן להיות שפני ניסוי אצל קבוצת רופאים, במקסיקו סיטי.

תוצאות הטיפול הניסיוני פורסמו אם כן, בשבועון „ניו אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין," ובכן, אחד מהמטופלים אשר לפני כן היה מרותק לכיסא גלגלים, נזקק לעזרה בכל, כולל פנייה לשירותים, בעקבות הטיפול — לא רק שהוא מתהלך על רגליו, אלא אף משחק כדורגל עם בנו. והוא אף מקווה לחזור לעבודתו, אותה נטש מחמת המחלה. אצל החולה האחר חלה הטבה ניכרת, הרטט, שהיה מנת חלקו, נעלם והוא יכול לשוחח בצורה חופשית, אחרי זמן רב.

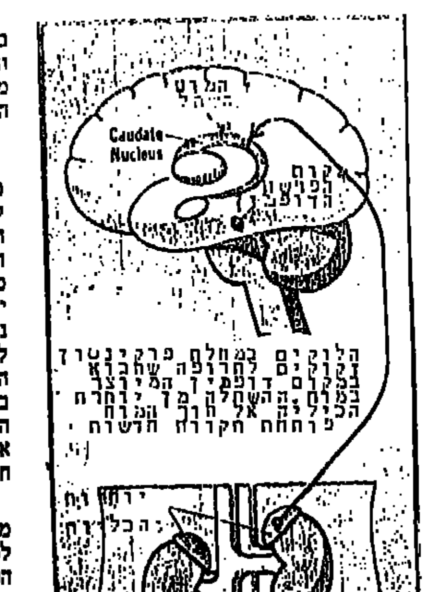

השינוי המתואר חל אחרי ניתוח השתלה של ריקמת יותרת הכיליה אל תוך המוח. דובר בהשתלת ריקמה מיותרתה של הכיליה של החולה אל המוח שלו עצמו. הרופאים ידעו מזמן, שמחלת הפרקינסון מופיעה, בשל הרס „החומר השחור" המפריש את הדופמין, חומר המהווה מוליך (נוירוטרנסמיטר בלעז) איתותים בין תאי העצבים, איתותים המאפשרים תנועות רצוניות כמו הליכה, דיבור ועוד. יש בגופו של אדם עוד מקום שם מיוצר הדופמין, המקום הזה הוא יותרת הכיליה. כנראה, שבשל מחסום הקיים בין המערכת שבמוח (בדומה לשילייה בהריון), ובין המערכות האחרות החומר הזה אינו עובר, בריכוז מתאים, לנקודה מתאימה [illegible] השתלת הריקמה הנלקחת מיותרת [illegible] מכניסה את מפרישי הדופמין אל תוך [illegible] המוח.

תוצאה מעודדת

ד"ר איגנציו מדראזו [illegible] ממקסיקו סיטי, מקווים [illegible] לה של ריקמתו של החולה עצמו [illegible] התיפקוד של החולה לקדמותו. [illegible] ההנחה. אך המנתחים ממקסיקו סיטי [illegible] כאשר התוצאות היו מיידיות, [illegible] ימים. אצל מנותח אחד, כמעט [illegible] נצפתה חזרה לתיפקוד. אחר [illegible] לירוד שוב את ניהול [illegible] הניתוח לא גרם נזקים ליותרת הכיליה [illegible] בעיות דחייה, שכן דובר [illegible] המושתל. תוצאות הטיפול בשני חולים [illegible] את הרופאים לבצע השתלות אצל [illegible] חולים.

מוקדם מדי להעריך את השיטה [illegible] מחבר „ניו אינגלנד ז'ורנל [illegible] למרות שכמבט ראשון היא נראית [illegible] הטכניקה של ההשתלה אינה [illegible] שכן היא אימוץ של דרך [illegible] השוודיים. גם הם ביצעו השתלה של [illegible] מתאימה אל תוך המוח. השוודים [illegible] השתלה אל תוך מרכז האיזור [illegible] יצירת דופמין, דובר באיזור [illegible] Candale Nucleus. המקסיקנים [illegible] ההשתלה לאיזור הפריפרי של [illegible] במוח. איזור זה נשטף בתדירות [illegible] בנוזל שמקורו בעמוד השדרה [illegible] שזה משפיע על תיפקודה של השתל.

בארה"ב יש כמיליון אנשים חולי פרקינסון. זו מחלה הפוגעת בחלקים [illegible] האוכלוסיה הקשישה. הניסיון [illegible] מפיח תקווה בליבותיהם של [illegible] לטפל בחולים אלו בתחושה [illegible] חומר הקרוב מבחינה כימית [illegible] שמפריש המוח. אך התרופה גורמת [illegible] לוואי, והשפעתה יורדת עם הזמן. [illegible] הטיפול את עצמו, יתכן וגם לחולי אלצהיימר והאנטינגטון יימצא מזור.

הריון מחוץ לגיל

כמיליון נערות, בגיל מתחת ל־19 תושבות ארה"ב, מתעברות מדי שנה. מתוכן כ־600 אלף יולדות, 300 אלף עוברות הפלה ואצל כ־150 מסתיים ההריון בהפלה עצמית. חוקר הנושא טען, כי מתוך הנערות, שבין 14 שנה עד 19, 20 אחוז יולדו לפחות פעם אחת ולד חי, 15 אחוז יזדקקו להפלה חוקית, 8 אחוז יעברו הפלה עצמית או יילדו וולד מת.

גם בבריטניה הייתה הבעייה של נערות בהריון לאקוטית. 9 אחוז מכלל הלידות הן לידות של בנות 14 — 19. בישראל הממוצע הכלל ארצי היה ב־1984, 5 אחוז לידות אצל נערות בגיל 14 — 19. כשאצל היהודים השיעור הוא 3.5 אחוז ואצל הנערות הערביות מוסלמיות למעלה מ־10 אחוז והדרוזיות — 8.5 אחוז. במילים אחרות, כל ילד עשירי מבין 100, הנולדים אצל מוסלמים, נולד לנערה בגיל שבין 14 ו־19 שנה.

בעולם המערבי רושמים עלייה מדאיגה בשיעור ההריונות, הלידות וההפלות אצל נערות בגיל 14 — 19. זו בעייה רפואית וגם חברתית־כלכלית.

מהסקרים אפשר ללמוד, כי הנערות המתעברות והופכות לאמהות הן לרוב ממוצא חברתי נמוך, נחשל וטעון טיפוח. הנערות המתעברות בגיל צעיר מאוד מוצאן ממשפחות מרובות ילדים, לפיכך מצבן הכלכלי ירוד לעומת הקבוצה, שנתקבלה כדיגם בקרה. לנערות הללו היו בעיות השתלבות בחברה, בעבודה, בשיעור גבוה. הן חסרות השכלה מקצועית או עבודה קבועה ויציבה: בעת ההריון, חיו מרבית הנערות לארשואות והתגוררו עם הוריהן.

בקבוצת הבקרה רוב המתעברות היו נשואות וגרו בנפרד מההורים. עובדה נוספת — הנערות בגיל עד 19 הרו שלא במתוכנן, בעוד שבקבוצת הבקרה המצב היה הפוך. בשל „אקראיות" ההריון הן לא היו בשילות נפשית לתורות, והאבות נטו פחות לשתף פעולה עם הפרטנריות בזמן ההריון. הוא הדין לגבי הקשר עם הנערה בעת הלידה ואחריה. לא נמצאו הבדלים בנוגע למצב בריאותן של הנערות ושל הילודים, לעומת קבוצת הבקרה. הדבר נזקף לתמיכת המשפחות, מבחינה ריגשית ונפשית. כל זאת, משום שמדובר היה בסביבה עם מסורת של סולידריות משפחתית. במקרים בהן האימהות של הנערות תמכו בבנותיהן בעת ההריון ובעת הלידה, האמהות־ילדות הסתגלו יחסית טוב למצב החדש.

אמא־ילדה – הסיכון גבוה

הריון לא רצוי

החוקרים בדעה, כי הריון ולידה בגיל נעורים גורמים לבעיות ארוכות טווח ליולדה — אם־ילד. ראשית כל, ההריון הוא לא רצוי, לא מתוכנן. יתכן שבגלל זה יש אחוז גבוה של תמותת תינוקות הנולדים לאמהות אלה. אצל נערות בגיל מתחת 15 שנה, 44 מתוך אלף לידות המסתיימות במות חולה. אצל בנות 15־19 התמותה נמוכה יותר — 31 מתוך כל אלף ואילו אצל בנות 20־24 התמותה היא רק 22 מתוך כל 1,000 לידות. הנתונים הן של ארה"ב. התינוקות של אמהות בגיל הנעורים הן בעלי סיכון גבוה יותר לפגמים הנובעים מהפרעות בזמן ההריון, בעיות תזונה לקויה, כן יש אחוז גבוה של פיגור שכלי, ליקוי חוש השמיעה, פגיעות ראש ועוד. נמצא קשר בין זה ובין גילם הצעיר של האימהות, אימהות שהן עצמן בעלות רמת מישכל נמוכה, בהשוואה לאימהות מקבוצת בקרה.

חוקרים שונים בדעה, כי ריבוי הריונות בגיל נעורים נובע לא רק מפעילות מינית בגיל צעיר, ללא אמצעי מניעה, אלא גם מהפרעות אישיות נוספות כגון אי־יכולת ליצור קשרים בין־אישיים ברמה בוגרת, חוסר קביעת כיוון ברור בחיים. רבות מהנערות אף אינן מסוגלות להיות אדון לעצמן ולקבוע מתי יש לקיים יחסי מין, או כיצד ואיך להשתמש באמצעי מניעה. הן מקבלות [illegible] ביותר מה שאחרים מחליטים עבורן. [illegible] יחסי מין הוא בגדר כניעה לדרישה [illegible] ולא מתוך הרצון החופשי [illegible] התנהגות זו נובעת מדימוי עצמי ירוד [illegible] חיי מין בגיל צעיר מאוד [illegible] כ„אישור לנשיותן". התנהגות [illegible] תמיכה לדימוי ירוד עצמי.

אי־שימוש באמצעי מניעה

בכללית ניתן לומר, שריבוי ההריונות [illegible] בגיל הנעורים נובע [illegible] „כניסה" לעידן המין, בגיל צעיר [illegible] אינו מלווה בבשילות ריגשית [illegible] כיצד אפשר להימנע מהריון [illegible] הראו, כי 50 אחוז [illegible] השתמשו באמצעי מניעה [illegible] מהווה 60 אחוז מהנערות [illegible] קורה, שנערות רבות אכן השתמשו [illegible] אך מסיבות שאינן תמיד ברורות [illegible] אותן.

סקרים, שבוצעו כדי לבדוק [illegible] שימוש באמצעי מניעה, [illegible] השכיחה ביותר היא — „הבן זה [illegible] חלק משמעותי מהנערות חשב [illegible] להן... חיו שטענה, כי [illegible] הגלולה. טענה אחרת [illegible] נערות רבות נכנסות [illegible] חוסר השלמה, לחצים נפשיים [illegible] דואגות לאמצעי מניעה. [illegible] היא — יש צורך בחינוך [illegible] מאוד בבית־הספר. כי הבית [illegible] מוכן למלא את התפקיד.

אין הערכות לקליטה

ביקורים אינטנסיביים לקליטת עולים מבריה"מ, אומר אחד מבכירי הסוכנות, כי בינתיים פורט רק [illegible] הגדולות. [illegible] — ראש הממשלה, שר הבינוי והשיכון, שר הקליטה, שר העבודה, שר התעשייה והמסחר, והדיבורים לא יוצא כלום. איש לא סגר [illegible] הבניות להיערך לקליטה [illegible].

לדבריו, ההודעות המתפרסמות מטעם [illegible] הקבלנים על היערכות לבנייה ערכם [illegible] השום, שהרי מדובר עכשיו על עליה [illegible] של כ־3000 משפחות, ושום דבר לא [illegible] עטון.

[illegible] מציג חה"כ רן כהן, חבר ועדת העלייה והקליטה של הכנסת. לדבריו, אם היה [illegible] כ־200 משפחות, אולי יש פיתרון. [illegible] מזה לא הוכן דבר: במקום לעסוק [illegible] משרד הקליטה בראשות השר [illegible] מהמערך במאבק ציני נגד מחלקת העלייה של הסוכנות. ומחלקת העלייה, בראשות חיים אהרון מהליכוד, עוסק [illegible] משרד הקליטה.

מנכ"ל משרד הקליטה, מאיר שמיר, מסר [illegible] ועדת מנכ"לים המורכבת מבעלי [illegible] לעלייה מנכ"ל משרד הקליטה, מנכ"ל [illegible] השיכון, מנכ"ל משרד החינוך ונציג [illegible] מהאוצר. לדבריו, משרדו כבר [illegible] לעמידר וייפה את כוחה להשיג [illegible] 200 דירות בערים הגדולות ולהכין [illegible] נוספות. שמיר סבור, שהודעה על בוא [illegible] תגיע בזמן ותיתן שהות להכין דיור [illegible].

לדברי חיים אהרון, ראש מחלקת העלייה [illegible], יש כאלף מקומות פנויים במרכזי הקליטה ברחבי הארץ. הסוכנות עוסקת רק בקליטה ראשונית, כלומר טיפול בעולים בששת החודשים הראשונים. אחר־כך הם עוברים לטיפול משרד הקליטה. בתשובה לשאלה מה יהיה אם רבבות העולים שבה מדובר עכשיו יגיעו תוך תקופה קצרה, הוא אומר: בסוכנות מוכנים, ואף העמידו תקציב נוסף של 15 מיליון דולר מעבר לתקציב הרגיל, לשם קליטה ראשונית.

„פתרון דיור" במקום דירה „תעסוקה" במקום עבודה

דוברי ראש הממשלה, אחימאיר מקל, מסרו כי ראש הממשלה נפגש עם שר הקליטה ומקבל ממנו דיווחים שוטפים. משרד ראש הממשלה אינו מטפל בקליטה ואף אחד מהמשרד אינו חבר בשום ועדה העוסקת בעלייה וקליטה. בחברות הבנייה מגחכים לשמע דברי מנכ"ל הקליטה וראש מחלקת העלייה. הם התנסו עם עולי בריה"מ ויש להם מסקנות שאיש אינו רוצה, לשמוע אותן. לדבריהם, עולה מבריה"מ מגיע מלא ציפיות. לגביו, דבר ראשון הוא מקום עבודה, כי בבריה"מ התרגלו לכך. לאחר מכן, דירה שתהיה קרוב למקום העבודה. אצלנו מחפשים „פתרון דיור", לא דירה. פתרון דיור הוא מרכז קליטה, בו מתנונים העולים בלא עבודה. ובמקום עבודה, מדברים על תעסוקה. תעסוקה היא לימוד עברית, בדומה לריפוי בעיסוק. אסור לשכוח כי מדובר במבוגרים. דירות — אין. אם יגשו עכשיו לבנייתן (ומדובר בדירות במרכז הארץ), הן יהיו מוכנות בעוד כשנה וחצי. עד אז סביר להניח כי העולים כבר לא יהיו בארץ. הם יהיו בגולה הרווייה של ארה"ב, שם הם אינם מצפים לדבר ומוכנים לכל עבודה.

כאשר מדובר בעלייה מיידית של כ־4000 משפחות — 11 אלף נפש, מהן כ־80 אחוז אקדמאים, רופאים ומהנדסים — האם קיימות הערכות לקליטת אקדמאים? יש אצלנו יהודה ומעבירה אותנו על דיונה, שרופאים ומהנדסים תוצרת כחול־לבן עולים על אלה הבאים מבריה"מ. יהודה זו מונעת קליטה, אומר איש שיחי.

הוא מלא תרעומת על הפרסומים של משרד הבינוי והשיכון, לפיהם „יש דירות לעולים". קיימות דירות, הוא אומר — באשדוד, באשקלון, בקרית שמונה; אך אין שם תעסוקה. לו היה משרד הבינוי והשיכון בא בהצעה למפעלי „עלית" למשל, השוכנים במקום נפלא ברמת־גן, ומציעים להם לעבור לאשדוד, בה יש דירות ובשטח המפעל היו בונים דירות, היתה אז תזוזה מהמחשבות המאובנות. העולים מבריה"מ אינם זקוקים לדירות גדולות. משפחת עולים מבריה"מ מונה 3־4 נפשות, כך שדירה בת שלושה חדרים תספק אותם. גם ההבטחות על שינויים בחוקי הבנייה, האמורים לקצר את הדרך בין תכנון לביצוע, לא יצאו אל הפועל.

דוגמא נוספת לחוסר המחשבה היא לדבריו הודעת משרד הקליטה כי הם זקוקים ל־200 דירות יד שנייה בערים הגדולות. מחירי דירות יד שנייה עלו בעקבות הודעות אלו בכ־20־30 אחוז.

לדברי רן כהן, כאשר ביקר בעצמו נפגש עם עולים מבריה"מ, שאמרו לו כי אין טעם להביא עולים משום שאין עבודה. הוא מאשר שאין שום תכנית לקליטה של ממש בתחומי העבודה והדיור. אין הערכות לקליטה.

חיים מרגלית

ספרים*

שול־עשיית מטיפי המוסר ושאר ירקות

מימסד כלכלי־פוליטי שחצן, יהיר ומושחת — זאת התמונה העולה מקריאת ספרו של אריה אבנרי, „המהמרים". כל אילי הממון בכל ענפי הכלכלה מוצגים כנוכלים, לעתים כגנבים פשוטים, שתאוותם להתעשרות מהירה מעבירה אותם על דעתם. הכל מותר, אין מגבלות מוסריות. המגבלות החוקיות קיימות, אך רק כדי שבעזרת עורכי־דין, רואי־חשבון ופוליטיקאים ניתן יהיה ליצור תנאי על סף גבול החוק. אולם מאחר שמדובר בפרשנות חד־צדדית בלבד לעתים קרובות למרי, עוברים את הגבול הדק.

ברגעי ההתמוטטות נמלטים מהאונייה הטובעת, מי להתאבדות ומי לחו"ל, ומגיעים לבתי הסוהר רק אלה שסמכו על החוגים הפוליטיים רבי ההשפעה שיעצרו את ההליכים המשפטיים נגדם. הקומפלקס של אילי הממון והפוליטיקאים לא תמיד פועל ברייקנות והכשלונות מאכלסים את בתי הכלא או בתי הקברות.

כל הפרשיות שנסקרו בספר אינן חדשות לקוראי העיתונים. רק הריכוז של האירועים במשך ארבע שנים מהווה סיפור.

אם לציין פרק מיוחד בספר, הרי זה הפרק הדן בשילוש הקדוש יגאל הורביץ־יצחק מודעי־בומה שביט. תחת הכותרת „המטיף בשער" שופך פרק זה אור על הקשר הסמוי של מטיפי המוסר הצבועים. יגאל הורביץ, שחלקו בפרשיות יכלל כנראה רק בפרק נוסף, מינה את בומה שביט ליו"ר „אל על". מודעי העניק לבומה שביט זיכיון לקידוחי נפט. שביט גייס הון לקידוחי נפט לחברת סיסמיקה והעביר את הכסף לעצמו ולשותפיו. כך ירדו לטמיון 5 מיליון דולר מכספי הציבור. בומה שביט עצמו רכש ע"ח זה „וולוו 760" חדשה, קיבל משכורת של 7,000 דולר וגם דמי שכירות גבוהים עבור משרדים שהיו בבעלותו בבית התעשיינים. כל אלה לא מנעו מבומה להטיף מוסר לציבור על מרקע הטלוויזיה ולקרוא לו להסתפק במועט.

כך חברו יחד כל המטיפים הירועים. החל ביגאל „אין לי" דרך למודעי באמצעות בומה שביט, שהופעותיו התיאטרליות עדיין מעלות גיחוך בזיכרון הקולקטיבי.

פעם, כאשר ייכתב הסיפור האמיתי על ההיסטוריה הכלכלית של ישראל, יתברר שדווקא הורביץ היה אבי כל חטאת ושבתקופתו הרקיעה הבורסה שחקים והוא שטבע את הסיסמה „והתעשרות היא המניע האמיתי של כל פעילות כלכלית".

צ.ט.

(*) אריה אבנרי, „המהמרים — עלייתם ונפילתם של אילי הממון", 1987

סולל־בונה

על אף הסטיות — יש סיכוי להבראה

בשנת 1986 היה היקף עבודות סולל בונה בארץ כ־800 מיליון דולר, ובחו"ל [illegible] מיליון דולר. ב־1987, מקווים בסולל בונה כי היקף העבודה יגדל בארץ ל־850 מיליון דולר ולאחר גידול משמעותי [illegible] היקף העבודות בחו"ל יגיע ל־700 מיליון דולר. אם התחזית תתממש ואם [illegible] סוף השנה יירד מספר המועסקים [illegible] מ־6000 ל־4500, יהיה בכך צעד [illegible] בדרך להבראתה.

[illegible] תכנית ההבראה שהוכנה אפריל [illegible], כעבור חמש שנים, בשנת 1991, יראה [illegible] החברה רווח תפעולי קטן והחובות [illegible] המעיקים והלוחצים על החברה יהיו [illegible] העבר.

[illegible] סולל בונה טוענים, שניתן להבריא את החברה גם בתנאים הנוכחיים של המשק [illegible] ושל ענף הבניין, שבחמש השנים [illegible] ירד מ־60 אלף התחלות בנייה, [illegible] ל־ 20 אלף התחלות בנייה, מ־7 [illegible] ל־3 מיליון ממ"ר. ב־1987 יגיע היקף [illegible] רק לכ־40 אחוז מעבודות הבניין ב־[illegible]. במקביל, סולל בונה, שהיא המובילה [illegible] הבנייה ירדה מהיקף כספי של 1.3 [illegible] דולר ב־1982 ל־550 מיליון דולר [illegible]. השאלה היא אילו עבודות בנייה [illegible] מתכוונת לסולל בונה, כך שהנהלת [illegible] תוכל לעלות על דרך ההבראה.

[illegible] סבורה, כי בשנים הקרובות [illegible] לשפץ ולשקם את כל הכבישים [illegible] ברחבי המדינה, יצטרכו גם לסיים [illegible] „נתיבי איילון". שעל־פי התכנית [illegible] היו צריכים לסיימו עוד ב־1977 [illegible] בין נמל התעופה בן־גוריון [illegible] היציאה ליד כפר שמריהו בצפון. [illegible] דו־מסלולי, בו בכל כיוון [illegible] ובין המסלולים פסי רכבת [illegible] האמורה לשרת את האוכלוסיה של [illegible] רבתי. מנהלי החברה מקווים [illegible] להעביר את נמל אילת למקומו [illegible] והסתיים הצבת הפסים מנהל ציון עד [illegible] באילת. קיימת תוכנית בערבה [illegible] „קול אמריקה". אם סולל בונה [illegible] בביצוע העבודות הנ"ל, יש יסוד [illegible] שינוי לטובה במצב.

[illegible] בונה מנסים לא לחיות באשליות. [illegible] 1987 בהבראה דרוש מקור הוני [illegible] מיליון דולר, בריבית מתקבלת על [illegible]. הכסף הזה נחוץ כדי לאפשר פרישה [illegible] 1500 עובדים, לאחר שבשנה שעברה [illegible] העובדים מ־9,000 ל־6,500. [illegible] סבורים כי מה שנעשה עתה הוא [illegible] הם מרגישים, כי בשנות ה־50' [illegible] יסודי בתחום המינהלי. [illegible] העתשייתית של סו"ב נותקה מחברת [illegible] „כור". בחברת הבנייה „סולל [illegible] נמשכו העניינים כמו בימי „חומה [illegible]", כלומר סניפים מקומיים אוטרקיים, [illegible] ניהול חשבונות נפרד. מה שקורה [illegible] הוא איגוד כוחות והתאמתם למציאות [illegible] הענף לענף שירות במקום הענף [illegible] עיניים, שזה תהליך כלל־עולמי [illegible] גם באירופה ובאמריקה. נגמרו [illegible] הבנייה הגדולות שאיפיינו הרבה מאד מדינות מפותחות. לשם הדוגמה מספרים לך כי לפני 16־15 שנה בנתה החברה 4 אוניברסיטאות, 6 בתי־חולים גדולים, עשרות בתי־ספר, מאות מועדונים וסללה מאות קילומטרים של כבישים. לכן יש להסתגל למציאות החדשה.

יש צורך גם באמנה עם העובדים, שעלייה בשכר תהא קשורה בגידול בפריון ולמצב הרווחיות והגדילות של המפעל הבורד.

הנהלת סולל בונה מבקשת כי חברת העובדים תגיע להסדר עם הבנקים להבטחת מימון העבודות, כדי שהמערכת תגיע בשנת 1991 לעודף מזומנים בתפעול השוטף, וכן להמרה של חובות לזמן קצר בריבית חריגה לחובות לזמן ארוך בריבית סבירה, בסכום של 120 מיליון דולר נוספים. כן ממתינים לכך שחברת העובדים תזרים עוד 70 מיליון דולר ולמחיקת ריבית על־ידי הבנקים בסך 20 מיליון.

התכנית שעובדה היתה ריאלית והיא, לדברי חברי ההנהלה, יפה גם עכשיו, אלא שחלו מספר סטיות מהתכנית המקורית. חריגות, שלדבריהם הן תוצאה מאילוצים חיצוניים, כמו חריגה של כ־30 מיליון דולר בתשלום פיצויי פרישה, העלאת שכר עבודה, בשיעור 20 אחוז בשנה שהגדילה את עלות העבודה בכ־20 מיליון דולר לשנה והקטינה בכך את כושר ההתחרות של סולל־בונה במיכרזים על עבודות בניין. הפיגור בהפעלת הקונסולידציה עלתה לחברה עוד כ־10 מיליון. היינו, כל החריגות והסטיות מהתכנית המקורית להבראת החברה, שהוכנה לפני שנה, עלו עד כה 60 מיליון דולר. היתה גם הערכת־יתר של מימוש הנכסים. לפני שנה היה אומדן התמורה עבור הנכסים למכירה יותר מ־150 מיליון דולר. בפועל הכניסה מכירת הנכסים פחות מ־100 מיליון.

עם זאת טוענים בהנהלת סולל בונה, כי החברה דרושה למשק הלאומי. כדי שענף הבניין לא יתמסמס, בין חברות בנייה פרטיות, ושלמרות כל ההספדים החברה תבריא באיטיות, אם תהיה צמודה לתכניות המקוריות, ואם פוליטיקאים לא יתערבו בעניינים וישבשו מהלכים.

אודי נחשון, וחיים מרגלית

סין

הפיתוח והאדמה החקלאית

„אם נמשיך לבלוע אדמה חקלאית במידה שאנו עושים מאז 1980, לא יישארו לנו בעוד 20 שנה שטחים לגידול תבואה". אומרת שו ג'ינפנג, פקידה בכפר פנג באנג בעיבורה של שאנחאי. זוהי תמצית הדילמה הניצבת לפני סין כיום, במאמציה להאכיל מיליארד בני־אדם — רבע מכלל אוכלוסיית כדור־הארץ — ובו־בזמן להגביר את רווחתם על־ידי בניית בתי מגורים ומפעלים חדשים.

רק 7 אחוזים מאדמת סין ראויים לעיבוד חקלאי. עלייה בתפוקת המשק החקלאי מאז 1979 הסכה את סין ליצואנית תבואה לראשונה בשנת 1985, ושוב לפני שנה. אולם התיעוש המהיר של האזורים הכפריים, שהתרחש במקביל, בלע אדמה ראויה לעיבוד לשם הקמת מפעלים ובתי מגורים חדשים למען איכרים שהתעשרו זה מקרוב. על־פי נתונים רשמיים, ושיעור דומה אשתקד, אך בר בבר נוספו לסין 26 מיליון פיות חדשים שצריך להאכילם.

„איבדנו רק מעט מאוד קרקע לפני 1980, כאשר החל התיעוש", אומרת שו. „אך מאז כמעט כל המשפחות במחוז פן באנג בנו בתים חדשים, וקמו מפעלים רבים. אשתקד איבדנו קרקע למסילת ברזל חדשה". אולם לדבריה, בעתיד תיעלם פחות קרקע, מאחר שכמעט לכל המשפחות יש כיום בתים חדשים.

בעית אובדן הקרקע גורמת דאגה רבה להנהגה בפקין, שהודיעה בראשית מארס כי סין תקבע השנה, לראשונה, מיכסות ארציות להעברת קרקע חקלאית לשימוש אחר. „המצב הנוכחי של שימוש לרעה, תפיסה בניגוד לחוק, ביזבוז והריסה של קרקע ועתודות קרקע הינו חמור", נאמר בעיתון רשמי בהסבר לצעדים החדשים. „הדבר הביא להפסד רב של אדמה חקלאית מעובדת. לסין אוכלוסייה גדולה ושורר בה מחסור בעתודות קרקע".

לדברי פקיד בעיריית שאנחאי, רשויות מחוזיות רשאיות לאשר הסבה של שלושה דונמים בלבד של אדמה חקלאית למטרות אחרות. כל שטח נוסף חייב לקבל אישור מצד מועצת העיר.

מארק אוניל, רויטר

לבנון

אינפלציה דוהרת והתרוששות מהירה

בעיני לבנונים רבים התמוטטות המטבע שלהם נראית כקש האחרון, לאחר 12 שנות מלחמת אזרחים. הם שרויים כיום במצב אינפלציה דוהרת, של קיפאון כלכלי ושל סיכויים להתרוששות מהירה, בעוד ממשלתם החלשה משותקת על־ידי סיכסוכי עדות.

„אם הלירה תוסיף לרדת, צפויים לנו רעב ואסון", אומר חוסיין עבראלה, בן 36, אב לחמישה המועסק כשליח בחברת ביטוח.

תעשיינים מקומיים רואים יתרון בערכה הנמוך של הלירה, אך לדבריהם בולם צמצום האשראי על־ידי הממשלה את הצמיחה.

הלירה הלבנונית, ששיגשגה בעבר עקב עתודות הזהב הגדולות של הבנק המרכזי ומאזן תשלומים בריא, הפסידה ב־15 החודשים האחרונים 84 אחוז מערכה. מאחר שלבנון מייבאת לפחות 85 אחוזים ממה שהיא צורכת, נפילת הלירה גרמה שהמחירים ירקיעו שחקים. לדברי הסתדרות העובדים הכללית של לבנון, עלו המחירים לצרכן בחודש ינואר בשיעור־שיא של 24.3 אחוז, ובפברואר ב־16.7 אחוזים. שכר המינימום, שעל המיגזר הפרטי והציבורי לקיימו, מגיע עתה ל־3,250 לירות (29 דולר) לחודש.

סרן במשטרה מרוויח 84 דולר לחודש

„אני מביא הביתה 9,500 לירות (84 דולר) לחודש, לרבות תוספות", אומר סרן במשטרה שביקש להישאר בעילום שם. „אומנם קיבלנו בחודש יולי העלאה של 40 אחוז, אך היא לא שולמה". הקצין, נשוי ואב לשלושה, מסביר כי הלחץ החברתי דורש ממנו לקיים אורח חיים הראוי למעמדו. „כיצד אוכל לעשות זאת? אני מיומן ומנוסה, אך אינני זוכה ליחס כבוד כי אינני עשיר. כל בריון עם כסף בכיס זוכה בלבנון ליחס של כבוד. אנו קיפחנו את ערכינו", הוא קובל.

הממשלה לא התכנסה זה 18 חודש והמיסים שלה „נקורו" על־ידי שליטת המיליציות על כבישים ונמלים. לדברי הכלכלן קמאל המדן, גובה המדינה רק 15 אחוז מן המיסים שהאזרחים חייבים לשלם, והתפוקה הלאומית מגיעה רק ל־45־40 אחוז מרמתה ב־1974, לפני המלחמה. „אנו עומדים על סף התמוטטות כללית אם לא נגיע לפתרון מדיני", אומר חמדן.

ירידת כוח הקנייה של הלירה הלבנונית הקטינה את היבוא אשתקד ב־60 אחוז. זה גרם שפל במסחר הקמעוני המקומי, אך העלה את כושר התחרות של המוצרים הלבנוניים, וכמירה מסויימת עודד את היצוא. אולם על היצרנים לשלם תמורת חומרי גלם מיובאים מאחר שללבנון אין משאבים טבעיים רבים.

„מחירי הזהב הרקיעו שחקים ואין שוק לתכשיטים מיובאים. לכן הפקדנו את המלאי שלנו בבנק", אומר פארה מעלול, בשבתו בטל בחנות התכשיטים שלו המרופדת בקטיפה אך ריקה. „היינו מייבאים חוליות מאירופה. אך לאחר הירידה העלולה בלירה הקמנו מפעל ייצור משלנו. אנו מוכרים די הרבה". אומר ריימון דיקו, בן 30, במורה ביירות.

מחיר נעלי־עור במשכורת חודשית

„עד לפני שנה עשינו נעליים מעור", אומר טאמיר סאבאג, בן 40, בפרוור הביירותי ההומה בורג' חמוד. „כיום, זוג נעליים מעור עולה 3,500 לירות (31 דולר) — שכר חודשי לגבי לבנוני פשוט. לכן אנו משתמשים בפלסטיק, שגם הוא יקר למדי, וזוג נעליים של פלסטיק עולה כ־700 לירות (6 דולרים)".

ראש התאחדות התעשיינים הלבנוניים, פואד אבו סאלח, מעריך כי ערך היצוא הגיע אשתקד ל־300 מיליון דולר, עלייה של 100 אחוזים לעומת 1985, ועתה הוא כ־40 מיליון דולר לחודש.

ב־1982 הגיע ערך היצוא הלבנוני ל־1.2 מיליארד דולר וכיסה 45 אחוז מן היבוא, למרות ההפרעה שגרמה באותה שנה הפלישה הישראלית.

התעשייה היתה תמיד האחות העניה במשק הלבנוני, בו משלו בכיפה הבנקאות, השירותים, התיירות והסחר־מעבר, שגם הם נאנקים כיום על חייהם. משלוחי כסף של לבנונים השוהים בחו"ל פחתו עם הירידה בכלכלת מדינות המפרץ, המבוססת על נפט.

עד 98 אחוז מיצואה של לבנון היו מגיעים אל העולם הערבי, בעיקר לסעודיה, לעיראק ולמדינות המפרץ. במדינות אלו ירד הביקוש וכך פונים הסוחרים לאירופה ולצפון־אמריקה, הנוטלות כיום 25 אחוז מיצואה של לבנון.

איש העסקים נאג'יב הארק מציין, כי המימון הוא הבעיה העיקרית של היצרנים הלבנוניים. יתר על כן, הסחורות הלבנוניות אינן מוכרות בשוקי היעד החדשים. „עלינו לשכנע את הלקוחות שאשר היציבות בארצנו לא ימנע מאיתנו לספק את הסחורה במועד", הוא אומר.

לדברי אנטואן עוביד, מנכ"ל התאחדות הבנקים הלבנוניים, בנקים מסחריים מממנים עתה כ־60 אחוז מהחוב הפנימי של הממשלה והמגיע ל־709 מיליון דולר) על־ידי קניית שטרות חוב ממשלתיות. „קיים גבול ליכולת הבנקים לתמוך בפיננסים של הממשלה", אומר עוביד: „התרומה הטובה ביותר של הממשלה תהיה אם תספק בסיס מינימאלי ליציבות".

מייקל קולי, רויטר

העורך הכלכלי: צבי טימור

קולנוע
אהבה עד מוות
„מלו" — קולנוע „לב", תל־אביב

מאת יעל ישראל

יצירותיו האחרונות של הבמאי הצרפתי הגאון אלן רנה, לא הוקרנו בארץ משום מה, עד שנעשה להם הסד מחודש עם הקרנת הרטרוספקטיבה של יצירתו בסינמטקים. מאז „פרובידנס" שנעשה בשנת 77' ו„הדוד מאמריקה" משנת 80', שהוקרנו בהקרנות מסחריות ואפילו הצליחו בקופה — דומה ששכחו בארץ שיש במאי כזה. אבל רנה המשיך לביים במרץ: ב„החיים הם רומן" וב„אהבה עד מוות" משנת 84', הוא הגיע למיצוי המאפיינים של יצירתו הייחודית: העיסוק בנבכי הזכרון והזיכרון בתודעה האנושית המתלתלת, על־ידי שבירת הרצף הנראטיבי לרבדים נפרדים של זמן.

מאפיין אותו חוסר התחשבות מוחלט באחדות של זמן ומקום — מה שהתחיל ב„הירושימה אהובתי" הבלתי נשכח משנות ה־50, שם החל רנה את עיסוקו האובססיווי בשבירת הזמן והרצף העלילתי. העלילות המצטלבות והמסובכות הם שהקנו לו שם של במאי לאינטלקטואלים.

לכן, אולי, מפתיע מאוד לראות את סרטו האחרון: „מלו". סרט פשוט, מלודרמטי, המבוסס על מחזה קאמרי משנות ה־20, וזה מבטיח סיפור סופר־רומנטי, סיפור של אהבה טראגית גדולה מהחיים, כמעט פאתטית. מושגים מיושנים לכל מה שהקולנוע מייצג כיום. „מלו" הוא מחזה שכתב המחזאי הצרפתי ממוצא יהודי הנרי ברנשטיין, מחשובי המחזאים שפעלו בראשית המאה, וממקורביו של מרסל פרוסט.

להבדיל מעיסוקו המודרניסטי של פרוסט, ברנשטיין ניצמד לדגם הקלאסי של הספרות הרומנטית בת המאה ה־19. רומן (סאבין אזמה שזכתה על תפקידה בפרס של פסטיבל ריו) — גיבורת הסרט, היא אשה שמזכירה בעוצמת רגשותיה הרומנטיים ובפאתוס שמאפיין את יחסיה עם הגברים בחייה — את הגיבורות הגדולות והמיוסרות של גוסטב פלובר וטולסטוי. אצלה האהבה מגיעה עד מוות. גם הגברים בסרט: בעלה פייר (פייר ארדיטי) ומאהבה מרסל (אנדרה דוסולייה) הם רומנטיקנים עד קצות אצבעותיהם. וזהו סיפורו של משולש רומנטי פשוט, אלמנטרי, המאהב, כנר מפורסם שידע הרבה נשים, אבל תמיד מרגיש בצד הנפגע והמרומה, מתאהב נואשות באשת חברו הטוב. שני הגברים רואים באשה משהו אחר לגמרי, אף ששניהם מאלילים את דמותה.

הבעל האינפנטילי רואה בה נערה תמה וחיק של אם — לחלופין. הוא קורא לה בשם החיבה מאניש ומתפנק בזרועותיה כתינוק. המאהב הלוחט רואה בה אלילה נחשקת ותושר בה כמטורף. אהבתה של רומן היא אהבה פאטאלית. היא נקרעת בין אהבתה המטורפת למאהב והחובה כרעיה. אין היא עומדת בעומס רגשותיה ולכן סופה לצנוח במעמקי נהר הסינה.

„מלו" הוא מלודרמה, אין שום סטיות לדברי זמן מבלבלים כדרכו של רנה. הסיפור יותר רומנטי מאינטלקטואלי, אף שהוא מוגש בניכור המרכך את הפאתטיות הארכאית־משהו. הכל מתרחש בחללים סגורים שלא מסתירים את מוצאם התיאטרלי ואת המלאכותיות המודגשת.

הסיגנון, העשייה הקפדנית, הצילום המסוגר והבימוי הנקי — הם השרידים האחרונים שמעידים על השורשים האינטלקטואליים והמחושבים של רנה. יתכן שזהו רק נסיון לגבי רנה, והסרט הבא אולי ישוב לנבכי העלילה המתלתלת, הקרה והעקרה. אבל יתכן גם שלרנה נמאס לדרוש בזכרון האנושי, אולי הוא הגיע למיצוי הסגנון וזהו נקודת המפנה שלו לקראת בימוי פשוט ולא מנוכר. כמו במאים אחרים, עם הזיקנה המכובדת הוא שב לשורשים.

משולש פשוט — מימין: פייר ארדיטי, סבין אזמה, אלן רנה, אנדרה דוסולייה

פסטיבל ישראל 87
כתב־היד של מרגולין
„שירת־מחול" עם ירון מרגולין ולהקתו

מאת גיורא מנור

בין המופעים הישראליים המעטים למדי, הכלולים השנה במסגרת פסטיבל ישראל גם מופע להקתו הירושלמית של ירון מרגולין.

זו היא להקה קאמרית, שירון הוא הכוריאוגרף שלה ואף אחד המבצעים. בשנה האחרונה התרכז ביצירת מחולות, שהצד המשותף בהם הוא השימוש בקול האנושי השר, כליווי מוסיקאלי. לריקוד לצלילי קולם של זמרים נחשב פעם למשהו טבעי, אבל גם הבאלט וגם המחול המודרני זנחו שותפות זו.

ירון בחר לעצמו יצירות שונות מאוד זו מזו. מצד אחד שיריו המצטיינים ברגשות קודרים של אחד מגדולי מחברי השירים האמנותיים, הרוסי מודסט מוסורגסקי, במחזור הנקרא „ללא שמש", ומצד אחר בשירי האהבה העדינים של ברליוז הצרפתי, „לילות הקיץ". לצורך יצירה זו נשען מרגולין על כמה מפסליו של אוגוסט רודן — פסל אהוב עליו במיוחד. „הנשיקה" שלו משמשת את מרגולין כתמונת סיום לכל אחד מן השירים, שלהם יצר כוריאוגרפיה, שהיא מעצם טבע הנושא, רוואט.

לפי „שירי ויזנדונק" מאת ואגנר, שגם הם בעצם שירי אהבה, שמילות ארבעה מהם נכתבו על־ידי מאתילדה ויזנדונק, והאחרון על־ידי המלחין עצמו, יצר מרגולין טריו לשני גברים וכמובן, אשה אחת (בו משתתפים מלבדו יונת דלסקי ודרור בנסיתי), מחול שיש בו מאבק ושימוש באמצעים בימתיים.

מלבד אלה כוללת התוכנית סולו של ירון, ללא ליווי מוסיקאלי, שיצר לפני עשר שנים „דוד", שהוא מעין פואמה זעירה של נער המגלה את גופו ואת עצמו ויצירותיו, אשר כדמות המלך דוד, המשורר בעל „שיר השירים". מחול זה יבוצע על־ידי [illegible]. וירון מסיים את הערב, שיתקיים ב־4.6 [illegible] שלו „טאנגו עם מטאטא", שמהווה כעין אפילוג משעשע לתוכנית המלאה רגשות סוערים.

ירון, שהחל את לימודי המחול שלו אצל ירדנה כהן, היה אחר כך לתלמיד ולידיד של אנה סוקולוב. בשנה שעברה, כשהיתה בביקורת בארץ, יצרה אנה למענו סולו, שיש בו עצב רב, וכולו שייך בעצם, למסורת המחול האקספרסיבי, שסוקולוב היא אחת מנציגיו הבולטים בעולם.

מרגולין שייך ליוצרים המעטים בישראל, שלהם „כתב־יד" כוריאוגראפי יחודי, שאולי ניתן להגדיר כניאו־רומנטי, נאמן לעדינות והרגשנות שלו, מחול הדורש מצד אחד מיומנות טכנית גבוהה ומצד אחר נטייה לחשיפה ריגשית של המבצעים. יתר על כן, כפי שציין דר' ברונר, מנהל להקת הבאלט של וינה, שביקר לא מכבר באחת הופעות של להקתו של מרגולין, מנסה ירון למצוא [illegible] החולמת את ה„סגנון הלאומי" של המלחינים, שביצירותיהם הוא משתמש, כי בשירי מוסורגסקי שלו יש רוסיות מסויימת, שבאה גם לידי ביטוי בתלבושת, שעיצב עודד גת, וצרפתיות בשירי ברליוז, ואילו בקטעים לפי המוזיקה של ואגנר אפשר להבחין בסממנים אחרים, שניתן לפרש אותם כ„גרמניים".

ירון מרגולין ויונת דלסקי „בלילות קיץ"

זווית שמיעה
כבדהו וחשדהו
מדריך לביקורת בני הנעורים מאת צבי אבני — פורסם בפרוזה

מאת דוד אור

כותר המכנה המשותף בין צליל לצלי, בין מראקש למריק ובין שומאן לשומנו מחקר חדש המבוסס על ביקורותיו המוסיקליות של המבקר־מוסיקולוג־מחנך־שורך־עורך־יועץ יוחנן זמרי, מעביה שיש קשר הדוק בין מנגנון הקליטה והתגובה המוסיקלי שלנו לבין מערכת העצבים המפעילה את מיצי הקיבה ואת שאר האנזימים בגופנו. מהמחקר עולה שיש מרשם קבוע לביקורותיו של יוחנן זמרי ושהצד הקולינרי הוא אחד המרכיבים המרכזיים בכתיבתו...

עשרות הדברות למבקר ולמוסיקה על־פי משנת זמרי, נובעת בין השאר: „ברוק היטב את יחסיך עם המוסיקאים וגופי הביצוע הבולטים בארץ והכן לך שתי רשימות — לבנה ושחורה. השאר מקום ברשימה השחורה, כי היא תגדל במהירות על חשבון הלבנה... ההשוואה היא מיסודות הביקורת ולכן כדי לרומם מבוקר מסוים. רצוי, בהזדמנות זו, לחשפיל ולרמוס מבוקר אחר (גם אם אין לו קשר לעניין...) ולהיפך. מנסיונך תלמד שאפשר להיטפל לאותם אנשים שוב ושוב במשך שנים מבלי שאיש ימצוץ פה ויצפצף..."

המדריך הסאטירי הזה, פרי עטו של המלחין צבי אבני, התפרסם בגיליון האחרון של „פרוזה". את הכתובת אליה מכוונת הסאטירה לא נגלה, מי שרוצה שיטרח ויחשוב, זה לא מסובך במיוחד. אתם, שקוראים ביקורת (ויכול להיות שגם את יוחנן זמרי המסתורי), קחו זאת בחשבון, כי על טעם וריח אין מה להתווכח. ורע זה לא תמיד רע, כמו שנפלא זה לא תמיד כל־כך נפלא. ובכלל, קחו את הכל ב„כבדהו וחשדהו". בסך הכל זה נייר עיתון.

יוחנן שלנו קנה לו, כנראה, שונאים רבים במהלך שנות כתיבתו, והרשימה של אבני פורסמה בתוכניה של התזמורת הפילהרמונית, ללמדך שאנשי הפילהרמונית לא רווים ממנו, מהמבקר, נחת במיוחד. הכותב — הוא מלחין מבוסס, שיוחנן המשוער שלנו, קטל את ההשמעה האחרונה של יצירתו בפילהרמונית.

היחסים ביניהם הם מורכבים כנראה וטעם אישי נקבע לפי מרכיבים שונים ומשתנים, שהבסיס האישי הוא חלק לא מבוטל בהם. לכן, כשאתם קוראים ביקורת, אל תקבלו אותה כחוקת תורה מסיני. הכל יכול להיות ככה, אבל יכול להיות גם בדיוק ההפך. והלא אין ישן יותר מעיתון יום אתמול...

מופע
נוסטאלגיה, מכל הכיוונים

מאת עופר ניר

אי־אפשר להימלט ממנה ומי בכלל רוצה. הנוסטאלגיה, בגלים שעולים ושוכבים, עד לפעם הבאה — חזקה יותר מתמיד. הנוסטאלגיה היא תמיד מה שהיתה פעם, טובה ועצימה (והבוגרת) מאוד. תקליטי הנוסטאלגיה רצים בחנויות וכבר הגיע הזמן גם למופעים חיים. בחודש מאי תגענה ארצה שתי להקות מצליחות משנות ה־60'. עוד קודם לכן יוצאות להקות מקומיות, משלנו, לסמוך נוסטאלגי משלה.

נתחיל בכחול־לבן. זו להקת „בושם" שחברים בה אלון אולר, שמעון חן, בנג'י קמחי ואלי חורי. שני האחרונים יוצאי להקת „בנזין". הלהקה שלהם מבצעת להיטים משנות ה־50' וה־60' וה־70' ואפילו בצורה יפה מאוד ואמינה. „בושם", יחד עם יואב קוטנר, מגישים השבוע סידרת מופעים, עד ה־20 באפריל, במרכז „התוויה הישראלית" ביפו. קוטנר יביא את מקרי־הווידיאו שלו וקטעים מצולמים משנות ה־60'. „בושם" יבצעו את הלהיטים. כל זה, לכבוד ציון שנת ה־20 להוצאתו של „מועדון הלבבות הבודדים של סרג'נט פפר" של „הביטלס". המופע יציג, בעיקר, מוסיקה „מתקרמת", מסוף שנות ה־60'.

ובסינרמה, ב־12 ו־13 במאי, יתקיים מארתון של נוסטאלגיה, בהנחייתו של שדרן גל"צ לשעבר גורי לבנת. ישתתפו, משלנו, מוטי דיכנה, להקת „האריות" ושלמה מוריה, גיטאריסט להקת „הנבות השושלמית". אבל, זה לא הכל. כדי להוסיף לשמחת הנוסטאלגיה, יעלו על הבמה שתי להקות פופולריות מאוד בשנות ה־60 (שאף הופיעו יחד בארץ, בחגיגות יום־העצמאות לפני 17 שנה) — „הטרמלוס" ו„המרמלדה".

„הטרמלוס" הוקמה בשנת 1959, והשיגה חוזה הקלטות ראשון בשנת 1962, כשהיא מנצחת במירוץ להחתמה על החוזה את... „הביטלס". היא ידעה להיטים רבים וביניהם „האם את אוהבת אותי", „לפתע את אוהבת אותי" ו„שתיקה שווה זהב", אולי היפה ביותר מבין שיריהם. ארבעה חברים בלהקה: דייב מנדן המתופף, אלן בלייקלי הגיטאריסט, ריק ווסטווד בגיטארה וצ'יפ הוקס בגיטארה־באס. „המרמלדה" זכו להצלחה גדולה בזכות הלהיט של הביטלס — „אובלדי אובלדה". חברי הלהקה והתרמונות הקוליות שלהם, סימן־ההיכר הבולט, נהנו מפופולאריות רבה בסוף שנות ה־60', אפילו בראשית שנות ה־70'. בין הלהיטים היותר מוכרים: „דברים אהובים", „השתקפויות חיי", „ילדונת עשי זאת בחקרס" ו„תכי לי מריאן". גם כאן, ארבעה נגנים — סנדי ניומן בגיטארה וקלידים, גראהם נייש הבאסיסט, גלן טיילור המתופף ואלן הולמס הגיטאריסט.

תערוכה
לחיי הספינות שבדרך

מאת נ. הגריזי

במדינה כמו ישראל, הגובלת עם כמה ימים, בוודאי יש ציירים הנאחזים בנושא הים והספינות. בדרך כלל דבקים הציירים שלנו בנמלים ונוטים לצייר את הים כחלק מן הנוף — עכו, יפו, אילת, כלומר, הים מעניין אותם לא כחוויה נפשית אלא כאלמנט קומפוזיציוני. על כל פנים, קשה לי להיזכר בצייר ישראלי שהייתי יכול לכנותו „מריניסט".

ייתכן שמבחינה זו התערוכה של סול (שלום) בסקין, באולם „בני ברית" בתל־אביב, היא יוצאת דופן. תערוכה שכולה ים וספינות בים — אקווארלים, שמן, רישומים. ספינות ריג ואוניות סוחר, דוגיות בודדות וצי שלם בנמל. אלא שהנמל על בנייניו ומתקניו אינו מעניין את בסקין, הוא מעדיף לצייר את אוניותיו בלב ים, נעות על מי מנוחות או מיטלטלות על גלים סוערים. יש שם גרוטאה הלהדה — „אוניין שבעת הימים", ישנן אוניות מעפילים, „ספינת מוייח" לסול ואף ירון ולידי, ספינות דייגים בחופה או בנמל הקישון. יש גם גרוטאות של אוניות מצריות בנמל אילת, שבאספרייקו וגם חזוק המודרני של ארוחב. יש גם תמונות רבות של ים בלי ספינות. ים רגוע, לפני הסערה, בסערה, אחרי הסערה, עם ברק השמש המסתננת דרך העננים ומאירה את הגלים שטרם נרגעו.

אופי אחר לאקווארלים של סול בסקין ואחר לצבעי השמן. צבעי מים מעניקים לו אופי ליריאי ואילו השמן הוא יותר דרמאטי. בסקין מורח את צבע השמן במכחול ובציור מדייק הקולע למטרתו, כאשר הכחול העמוק של לילה על הים מעביר בך תחושה והרגשה של בדידות חסרת הצלה.

בסקין מכיר את הים: „הים היה בשבילי מקור של רומנטיקה ומשיכה" — הוא אומר. „סימל עבורי מקומות רחוקים בעלי אופי אקזוטי, הסיפורים והאגדות על הים והגלים ומעל לכל האוניות והמלחים, שאותם רציתי לחוות בעצמי ולהיות חלק מהם". אכן, חלומו התגשם. הוא עבר על הים כימאי בצי המסחרי האמריקני. אחרי שעשה את דרכו בצבא האמריקני, [illegible] התייצב בשנת 1948 בשורות הלוחמים למען ישראל (הוא לא אומר על עצמו „מתנדב") וגם הגיע לחוף מבטחים. לפתיחת תערוכתו [illegible] כמה ממפקדיו — והים ברימוס [illegible] עלו ועלו.

את סגנונו של בסקין [illegible] רומאנטי [illegible] אבל לא [illegible] מצוין, שליטה מוחלטת של [illegible] מנוסה, המכיר את כל דרכי [illegible] בציוריו, יודע להגיע לעומק [illegible] להיסטוריה וגם לפסיכולוגיה [illegible] של ים, ספינות, מספרות — [illegible] להעביר את סיפורו, יש מה לראות ויש [illegible] לחשוב.

התערוכה תינעל ב־17.4.

צים עולה לאוויר

לפני כשנה סברו רבים שאין מציל שיוכל לחלץ את חברת הספנות הישראלית מן המצולות כשרוח־חיים באפה. אבל צים, שבדה, חיה ונושמת ומרוויחה. אחת הבודדות בעולם היכולה להצביע על מאזן חיובי בתקופה של שפל.

לפני שנתיים, רבים היו מוכנים להתערב על סכומים לא גדולים, כי גורלה של חברת הספנות הישראלית [illegible] לא יהיה שונה מגורלו של מפעל [illegible] אחר־כך ברכו את „צים" ואת „המשכן־ישראלי" בנשימה אחת.

צים: מפעל כושל, חצי מיליארד דולר [illegible]. בשבוע שעבר כינס [illegible] „צים" מתי מורגנשטיין מסיבת [illegible] והודיע כי „צים" הכפילה את [illegible] לשנת 1986. 38 מיליון דולר [illegible] 19 מיליון דולר בשנת 1985. [illegible] אמר גם, כי צים הרוויחה ברבעון הראשון של 86 3.5 מיליון דולר, ונודע כי [illegible] לפחות כפול.

הנפילה

נפילתה של „צים" באה עם נפילת מפעלים [illegible]. עידן הזוהר הותיר גם את [illegible] עם עודפי שומן כבדים, אלא שצים [illegible] הרבה יותר ממפעלים [illegible] וזאת גם בשל מצב [illegible] במשבר קשה כבר [illegible].

בצים הבינו כולם כי המשבר קשה, אך היו מי שהאמינו כי לחברה בסיס איתן ועם ניהול נכון ותרומת מצד כל הנוגעים בדבר, ניתן להבריא את החברה שאחד מבעליה כבר הכריז שהוא מוכן לתת אותה למי שיהיה מוכן לקבל על עצמו גם את החובות.

צים פיטרה בשנה האחרונה כ־405 עובדים, 272 מהם עובדי חוף. שנה קודם־לכן פוטרו בצים 293 איש ובסך־הכל 698 עובדים. לדברי מנהל החברה, מתי מורגנשטיין, בשנת 1986 נמשך תהליך הרה־ארגון שהחל בחברה שנה קודם־לכן והוא צפוי להימשך גם השנה. במסגרת הארגון מחדש צומצמו קווים בלתי רווחיים ואוחדו אזורים כך שההוצאות קטנו.

התחדשות

לעומת זאת, הצליחה החברה להגדיל את נפח ההובלות בכ־15 אחוז. החברה הובילה כ־7.5 טונות מטענים לעומת 6.5 טונות שנה קודם־לכן עם צוות גדול הרבה יותר והוצאות תפעוליות גבוהות יותר. צים הודיעה גם על תחילת תהליך התחדשות שנרחה. בכוונת החברה להשקיע השנה כ־200 מיליון דולרים ברכישת אוניות חדשות או חרישות אך משומשות ובציוד נוסף. בחברה הוקמה ועדה הבודקת את הצרכים, את גודל כלי־השיט ואת גודל החברה לעתיד.

את השלב העיקרי רואה המנכ"ל דווקא בכוונה להפוך את צים מחברת ספנות רגילה לחברת תובלה בינלאומית. לדברי המנכ"ל, הלקוחות מעדיפים למסור מטען לגוף אחד שיביא אותו ליעדו ולא לפנות לחברת ספנות לצורך הובלה, לחברות שילוח, עמילות וכדומה.

עולים לאוויר

לדבריו, במסגרת תכנית זו, סביר להניח שצים תיכנס גם להובלת מטענים באוויר, בתחילה כסוכנת ומאוחר יותר, אם תהיה הצדקה, תפעיל החברה מטוסים משלה.

את הישגה של צים יש לראות לא רק על רקע הרווח הנאה שרשמה לאחר תשלום חוב וריבית בשיעור של 110 מיליון דולר, אלא גם על רקע המשבר הגדול הפוקד את הספנות העולמית. כן מספר חברות־ענק הגיעו לפשיטת־רגל וכן רשמו היפאנים הפסד של כ־300 מיליון דולר והסינגפורים בעלי כח־עבודה זול, רשמו הפסדים בשיעור של כ־90 מיליון דולר.

יואב אביב

המירוץ מחר באשקלון

מירוץ המכוניות הראשון לשנת 1987 ייצא מחר בשעה 1 בצהריים לדרך, על מסלול מירוצי המכוניות באשקלון. המארגנים צופים לקהל של רבבות כבכל פסח. למירוץ המכוניות נרשמו כ־68 נהגים ומכוניות שיתחרו ב־8 קטגוריות של עד 1000 סמ"ק, עד 1300 סמ"ק ועד 1650 סמ"ק.

המירוץ ייפתח במירוצי חצי־הגמר לאופנועים שבמשך 40 דקות יתחרו על המסלול המיוחד.

במהלך המירוץ ישולבו מירוצי ראלי של קבוצת הראלי הקפריסאית, שתגיע עם שתי מכוניות גולף 1.8 ליטר, ריתמו אברט 2 ליטר ואסקורט ס.ר. 2 ליטר. גם נהג המירוצים הישראלי פרדי פרייטוף במכונית אופל מנטה 2.3 ליטר 220 כ"ס שהובאה ארצה במיוחד לצורך ההתחרות. מכוניות רבות שופצו ושוסצו לקראת השנה החדשה. השנה תתחרה פיאט אביזה שהורכבה על־פי הנחיית מפעלי פיאט בספרד למירוץ. מישל גרן שיפר את מכונית הסיטרואן ויזה ראלי 4×4 והתקין בה מנוע מחוזק בנפח 1450 סמ"ק.

מארגני המירוץ הציגו במסיבת עיתונאים בת"א את תוכנית המירוצים לעונה הקרובה. במסיבת העיתונאים אמר השופט הראשי של המירוצים, דוד מיילין, כי סיים קורס שופטים מיוחד באנגליה, וכי יתר השופטים עברו קורס מיוחד בארץ בהדרכת האנגלים.

במקום הראשון בקבוצת 1650 סמ"ק זכה אשתקד רוני סמדרסון שנהג בפולקסווגן גולף.

במקום הראשון בקבוצת 1300 סמ"ק זכו חיים חנה שנהג בפולו קופה וג'קי זית שנהג בטלבו סמבה ראלי.

במקום הראשון בקבוצת 1000 סמ"ק זכה אלון קידר שנהג בפולו, צבר במהלך העונה 30 נקודות יותר מכל נהג אחר.

למנצח הוענק יהלום הנהגים. בקבוצת האופנועים עד 125 סמ"ק זכה במקום הראשון אשתקד חגי פרג.

בקבוצה עד 250 סמ"ק זכה יהודה איילון ובקבוצה עד 500 סמ"ק זכה נועם חצור.

יואב אביב

סיפורי בדים

לפני שנים רבות החלו יצרני־הרכב לשווק דגמי רכב אופנתיים. תופעת ג'ינס היתה בשנות ה־70, והשנה יש אוטוביאנקי „פילה".

[illegible] מכיר שמכונית תיבחר אך ורק על צבע בד הריפוד של מושביה, או [illegible] שלה, אך מנסיונם של יצרני [illegible] ברור כי הדרישות לעיצובן [illegible] של המכוניות הולכות וגדלות [illegible] שמעמידים הלקוחות [illegible] בתחום זה. לא זו בלבד שהן [illegible] יותר, אלא שאף בהן חלים [illegible] בדומה לשינויים החלים [illegible] עיצוב הבית. בחוות המכונית [illegible] הופעת בעצמן", הרי את [illegible] מעיצוב זה תופס בד הריפוד [illegible] מנותני הטון באווירת תא הנוסעים.

בד הבד חורג בשנים האחרונות מתחום [illegible] אל חלקי מכונית פנימיים [illegible] מחברת פולקסווגן, למשל, העריפו [illegible] בדגמי ג'טה וגולף החדשים, את [illegible] הפנימיות בבד במקום בכיסוי [illegible] בדגמים הקודמים. לטענת [illegible] מחלקת הפיתוח במפעל, האחראים בין [illegible] גם על פיתוח בתחומי עיצוב פנים [illegible] משרה הבד אווירה ביתית יותר [illegible] הבד" של הדלתות והרפנות [illegible] „חם" לתא הנוסעים.

בדי הריפוד, ככל שאר החומרים והחלקים הנרכשים במפעל פולקסווגן, חייבים לעמוד במפרטים הטכניים של החברה. מבדי הריפוד נדרשת עמידות בפני קרינה אולטרה סגולה, כושר התלקחות נמוך במיוחד, גמישות בתחום מוגדר, אי התמתחות וחוזק רב במיוחד או במלים אחרות — התנגדות גבוהה להיווצרות קרעים. דקדקנות רבה מוקדשת לתכונות הפיסיולוגיות של בד ציפוי המושב.

חורים חשובים

לנקבוביות הבד במינון הנכון יש חשיבות רבה לאוורירותו. אווריריות זו היא גורם חשוב באיזון טמפרטורות, קליטת לחות והובלתה. לסוגי אריג שונים — תכונות שונות, המתאימות למטרות שונות. האריגים הסינטטיים, למשל, יוצרים איוורור יעיל אם הם מצפים־משטח עליון של שכבת ריפוד, אך אינם יעילים לספיגת לחות. למטרה זו יעיל יותר הצמר. לפיכך, משתמשים בפולקסווגן בסיב סינטטי לציפוי עליון בלבד.

שילוב מרוויך של סיב סינטטי בצמר מביא להרחקה יעילה של הלחות: בעוד שהשכבה העליונה מביאה להתאדות מהירה, סופג הצמר את הלחות הנשארת. כך, אין נדבקים גבות הנוסעים, ירכיהם ושוקיהם אל מושב המכונית ובנסיעה ארוכה אינם נאחזים איברים אלה בריפוד אחיזה מעיקה ומתישה.

מן הדוגמאות הללו ברור עד מה נואל ואף מזיק לכסות בכיסוי נוסף את מושבי המכונית: אריגיהם של אלה אינם נבחרים בדקדקנות ואין בהם מן התכונות שיש לאריג ריפוד המושב: הם אינם מעבירי בעירה, אינם סופגי לחות, אינם כה עמידים ואף יש בהם יסוד של התשה: כדי להאחז בהם על הנהג להפעיל כח מסויים המתבזבז על פעולה בלתי נחוצה זו, שהיצרן טרח לבטלה.

משבצות — שוב להיט

פרק נכבד בפני עצמו הוא תהליך בחירת צבע הבד והדוגמה שעליו. על האחראים לתחום זה לדאוג להתאמה בין צבע הריפוד לצבעיהן החיצוניים של המכוניות והר כבר — לעקוב אחר שינויי הטעם והאופנה. כך, למשל, הסתבר ממשאלים שערכו מעצבי מחלקת הפיתוח כי המשבצות חזרו לאופנה. לפיכך, מוצעים בדי חלק מן הפולקסווגנים במשבצות. אמנם אלה משבצות אלגנטיות יותר, משובצות בעדינות ופחות „רעשניות", אך אלה שוב משבצות. מלבד זאת, על המעצבים להתאים את הבד לאופי המכונית ולרמת הגימור שלה: אין נוהגים להציע בד ג'ינס למכונית שירוקו או קטיפה אצילית לטרנספורטר מסחרי. יש להציע גם בדי ריפוד מהודרים יותר למכוניות מהודרות יותר וכו' וכו'. אנשי המרפדיה של פולקסווגן היו מעדיפים, כמובן, לוותר על כל „כאב הראש" הזה ולזכות בבד אחיד לכל הדגמים ורמות הגימור...

המגמה המסתמנת היום היא טקסטיליזציה הולכת וגוברת של הציוד הפנימי במכונית. הטקסטיל הולך ותופס, לדעת אנשי פולקסווגן, את מקומו של הפלאסטיק, ש„השתלט" על פנים המכונית בעשור האחרון. חלק מאותם פריטים פלאסטיים הולך ומוחלף כיום בפריטי בד. אולם, עם זאת, אין פירושו של דבר כי בא הקץ על עידן הפלאסטיק. הדיפר הוא הנכון: אך לדעת המעצבים ישולבו חלקי פירייבר למשל, בציוד תא הנוסעים, כך שישלו חלק במתן טון של מעשיות וסוליביות ולא יהוו ניגוד לאווירה הביתית שמבקשים להקנות כיום לתא הנוסעים.

לדעת אנשי פולקסווגן טיפוח צד זה של המכונית עשוי להביא יותר ויותר קונות אל אולמות התצוגה ולהעלות את דרישותיהן האסתטיות לצד דרישות בעליהן למנועים חזקים ומכוניות „מעשיות".

(מתוך „אוטופרס")

בד במקום פלסטיק

הבד הולך וכובש יותר ויותר מקום במכוניות פולקסווגן. בגולף זו הבד תופס אפילו את מקומו של הפלאסטיק הקר והנוקשה על דלתות המכונית. רק שלא יכסו אותו בבד פרוטה זול...

גם משרדי התחבורה והתקשורת משקיעים בכבישים

בימים אלה הולכת ונשלמת הקמתן של 18 עמודות קריאה לשירותי נפגעי תאונות דרכים בכביש המהיר ירושלים־ת"א בקטע שבין צומת גנות לכניסה לשער הגיא בואכה ירושלים — הקמת מערכת עמודות הקריאה ניתנה פרי יוזמה משותפת של שר התחבורה חיים קורפו ושל שר התקשורת פרופ' אמנון רובינשטיין.

דובר משרד התחבורה שמסר על־כך מציין, כי לצורך הקמת המערכת החדשה הזו הפועלת כבר מספר חודשים בקטע שבין גבעת־אולגה להרצליה הקציב משרד התחבורה 150,000 דולר.

בקטע החדש יוצבו כאמור 16 עמודות קריאה, 8 מכל צד כל 4 ק"מ בממוצע. בהקמת המערכת נוטלים חלק מע"צ המכשירה לצורך זה את התשתית ומד"א שתיתן את השירות במוקד עם הפעלה.

בשל הקרקע הסלעית בקטע שלעבים — שער־הגיא, נגרם קושי בהעברת הקווים מתחת לפני הכביש כפי שנעשה הדבר ביתר הקטעים. מסיבה זו הותקנו הקווים בקטע זה מעל פני הכביש.

דובר משרד התחבורה ציין כי מתוכננת הרחבת המערכת לצירים קריטיים במרכז הארץ עוד בשנת התקציב הבאה.

חיה מנוע
הג'ריקן של המכונית

חיוני ביותר, שמערכת אספקת הדלק במכונית תפעל כהלכה, שאם לא כן, פעולת הרכב תהיה לקויה. חלקיה השונים של מערכת הדלק מועדים לתקלות חליפות.

אף כי המערכת פשוטה למדי, רבות התקלות האפשרויות ועל כן יש צורך בפעולות תחזוקה, כדי למנוע שברים, שריפות, אובדן דלק או ליקוי באספקת הדלק. המערכת מורכבת ביסודה ממיכל דלק, משאבה, מאייד (קרבורטור) המחוברים כיחידה ע"י צנורות.

הדלק מוכנס למיכל, הוא נשאב ממנו על־ידי המשאבה, היכולה להיות מכנית או חשמלית הממוקמת בכל מקום שהוא לאורך מערכת השאיבה. הדלק מהמשאבה מוזרם אל המאייד ומשם למנוע. מגופת המיכל נמצאת בדופן המכונית ותפקידה חורג משמירה על כניסת מזהמים למיכל הדלק. במיכלים רבים מותקנים מגופה בעלת איוורור, המאפשרת זרימת האוויר למיכל, ככל שהדלק נשאב ממנו. אם, מסיבות כלשהן, האוויר אינו יכול לחדור ולמלא את החלל שהתפנה על־ידי הדלק הנשאב החוצה, ייווצר ואקום (חלל ריק) וזרימת הדלק תיפסק.

הסימן המובהק לתקלה זו הוא שהמכונית מאיטה את נסיעתה ולבסוף נעצרת. מקץ דקות אחדות היא תתחיל שוב לנוע, אך עד מהרה שוב תיעצר. אם המכונית תיעצר עקב תקלה זו, הפתרון הוא להסיר מיד את מגופת המיכל. במכוניות החדישות אין מגופות בעלות איוורור. יש על־ידי רוב צינור אוורור שיש לשמרו נקי, או צינורות דלק כפולים. במקרה האחרון, נשאב הדלק מן המיכל ומוזרם למאייד והצינור המקביל מחזיר את הדלק שהמאייד לא עשה בו שימוש לתוך המיכל. מערכת זו מונעת היווצרות של סתימות אויר, הקורות לעתים בגובה רב ובמזג־אוויר חם מאוד.

אם זוהמה או מים מתחילים למגוע במאייד או להופיע במסננות, יש לרוקן את המיכל. במכוניות רבות מותקן פקק ריקון. צינור המשאבה אינו מגיע עד תחתית המיכל, כדי למנוע שאיבת חלקיקי לכלוך או מים ממנו. אך על אף זאת רצוי לא להשתמש עד הטיפה האחרונה. רצוי לדאוג שכמות דלק תישאר כאושן תמידי במיכל (רבע מיכל לפחות), כן רצוי לבצע ניקוי המיכל על־ידי ריקון וייבוש.

כאמור, מיקומו של מיכל הדלק ברכב וגודלו כפופים לתנאים אחרים של היצרן. עליו להיות גדול דיו כדי להבטיח מרחק נסיעה סביר, אך אסור לשבש את תנאי המבנה של הרכב. בדרך־כלל, עשוי המיכל משני חלקי פלדה מחוברים. בתוך המיכל יש יחידת מצוף, המעוקות על מד הדלק ומסנני דלק, שהם בדרך־כלל מחוברים.

י. מושקוביץ

מאת דורית גפן

מרסל ניניו — שאלות פתוחות

בתוכנית „סיבה למסיבה" פגשנו במרסל ניניו, מי שישבה בין השנים 1954 עד 1968 בכלא המצרי באשמת ריגול לטובת ישראל, בעקבות „הפרשה".

גיבורים ועושי כותרות נעלמים בישראל וכמעט נשכחים. בשעתו כאשר שוחררה מרסל יחד עם חבריה, היא נחשפה לתקשורת. אך כבר שנים ששמה נעלם מהעיתונים, ואולי זה הסימן הטוב ביותר של חזרה לחיים נורמליים. ניניו מיעטה לספר על נסיבות מאסרה, למעשה לא דיברה על כך כלל. היא גם כמעט לא התייחסה לסבל הנורא ולא הירבתה לדבר על מיטב השנים שעברה מאחורי סורג ובריח — מגיל 24 ועד גיל 38.

רבקה מיכאלי שאלה אותה מה היא חשה כאשר היא שומעת על פדיון שבויים. ניניו עשתה הבחנה בין חיילים שנופלים בשבי לבין אופי השבות שלה ושל חבריה, אך בסופו של דבר גם היא היתה שליחת המדינה.

הסיפור של „הפרשה" עדיין לא נחשף כולו, וגם לא ההתמהמהות הארוכה כל־כך של עיסקת שחרורם. עדיין נותרו סימני שאלה — האם אי־אפשר היה להביא לשחרורם קודם־לכן. על כך לא שמענו בשיחה עם מרסל ניניו. יתכן כי „סיבה למסיבה" אינה ההזדמנות הנאותה לעיסוק מעמיק וחוקרני יותר באותה פרשה.

מי כאן פרימיטיבי

תוכנית הריון החדשה „נקודת מבט" בהנחיית שמעון טסלר עסקה בנושא מוכר — קליטתם של העולים מאתיופיה.

בצד היבטים השונים של קשיי הקליטה של העלייה החדשה מאתיופיה, אשר נסיבות בואה לארץ — בדרכי נדודים וסבל אשר במהלכם כשלו ונפלו רבים ומשפחות נפרדו, היו מיוחדות במינם, חזרה ועלתה השאלה של אותו ספק שהטילו הרבנים בישראל, לא כולם, ביהדותם של האתיופים. הרבנות מערימה קשיים על העולים ותובעת מהם לעבור הליכי גיור „עם הנחות". אמנם לא עוד הקזת דם, אך על טבילה עומדים. אחד ממשתתפים האתיופים באולפן, עמד על ההשפלה שבתביעה הזאת, המסמלת את הפקפוק של הממסד הדתי בישראל ביהדותם של האתיופים. הוא אף הגדיר את הטבילה כטקס פרימיטיבי. המנחה, שמעון טסלר חזר והיקשה, לאו דווקא כמו החכם שבסיפור ההגדה, מדוע מסרבים היהודים האתיופים להיטבל, על מה העקשנות הזו. בסך הכל דורשים מהם טבילה. רק היה חסר שיאמר, כי זוהי הזדמנות לקבל „אמבטיה חינם".

נראה כי טסלר פשוט אינו מבין, כי לא אותה טבילה מטופשת היא אשר מפריעה לאתיופים, אלא מה שהיא מסמלת, ומה שמסתתר מאחורי התעקשות של הרבנים. מדובר הרי בהכתמתה של קהילה יהודית מיוחדת במינה, שהצליחה לשרוד בתנאים קשים, ולשמור על יהדותה תוך בידוד מקהילות יהודיות אחרות, כיצד ניתן לצפות, כי תסכים להשפלה וביזוי כזה.

מתנה מרעננת

[illegible]

עולם הולך ונעלם

התוכנית „במבט שני" הביאה לנו את סרטו של טללים על הבדווים הישראלים ועל עולמם הנודד ההולך ונעלם.

הסרט תיאר בשלושה פרקים את השלבים של המעבר שבו מצויים היום הבדווים בארץ — אלה הנאחזים עדיין במסורת הנודדת וחיים „באוהל הפתוח" בתוך המדבר והנוף, שלנו העירונים נראים כפסטורליה רומנטית ומסרבים לתקוע יתד של אבן, ולהסתגר בתוך בתי הבטון; אלה הנמצאים בין לבין, ואלה אשר ויתרו למעשה על חיי הנדודים, ונכבשו למודרניזציה על כל סממניה ופיתוייה.

יתכן, כי התהליך של ההתיישבות הוא בלתי נמנע. אנו עדים לו גם בחברות נוודיות טיפוסיות כמו בערב הסעודית ובירדן. אך גם אם זהו התהליך ה„טבעי" הרי מהדברים ששמענו בסרט, לפחות מכמה מהדוברים, יש והוא נעשה מתוך כפייה מסויימת של השלטונות, המצרים את מרחבי המחייה של הבדווים הנודדים. אך לא יהיה זה נכון לראות את האחראים לשינוי הזה רק בממסד. ההתנתקות ממסורת החיים הבדווית־נוודית מתרחשת בתוך המשפחות ואכן ראינו את האב המסורתי, שאינו יכול להשלים את בחירתו של בנו הצעיר בעיר, בעבודת הקבלנות, שאותה העדיף על פני מרחבי הנוף הפתוח, הרעיית הצאן.

צעירה אוגנדית בת 24, הנגועה כבר שנתיים ב„מחלת הרזון" כתוצאה מ„איידס"

ה„איידס" השחור

מאת ירון אמיתי

הבהלה שהתעוררה בעקבות גילוי המחלה הקטלנית באפריקה, הורידה את רגליהם של התיירים ממדינות היבשת השחורה

כאשר העלו מדענים בלגים את ההשערה כי מקור ה„איידס" הוא באפריקה, נשם העולם הלבן לרווחה. אצבעות מאשימות הופנו לעבר היבשת השחורה. ההאשמות, והרשות הסיפורים העסיסיים על אודות ההרגלים המיניים של בני היבשת, הרגיזו את מדינות אפריקה — והביאו לירידה חריפה בתנועת התיירות אליהן.

השבועון הבריטי „ניו סיינטיסט" עוקב, בגליונו האחרון, אחרי התגליות שהביאו לזיהוי אפריקה עם ה„איידס". תחילת התהליך בצרפת ובבלגיה. ב־1983 גילו חוקרים בשתי המדינות כי כמה מהחולים הנגועים במחלה הם אפריקנים שחורים „נורמליים" — לא הומוסקסואלים ולא צרכני סמים קשים. קשריהם של החוקרים עם מספר ארצות באפריקה הובילו אותם למחקר יסודי בקינשאסה, בירת זאיר, ובקיגאלי, בירת רואנדה. בדיקת 38 החולים שהתגלו בשתי הערים העלתה ממצאים מפתיעים. ראשית, היו אלה אנשים שלא עזבו את אפריקה מעולם; כלומר, המחלה לא הגיעה אליהם מחו"ל. שנית, הסימפטומים של מחלתם היו שונים מאלה שנתגלו אצל חולים באירופה. שלישית, מחצית החולים היו נשים — בניגוד לשיעורן הנמוך, 10 אחוזים בלבד, בקרב החולים באירופה ובארה"ב.

במיבצע בלשי עלו החוקרים על עקבות קיומו של נגיף ה„איידס", המכונה בראשי התיבות HIV, בשנים שקדמו לגילויה הראשון של המגיפה ב־1982. נוגדנים לנגיף נמצאו במנות דם שנדגמו ברפובליקה של מרכז אפריקה מ־1959; מחלה מסתורית בה לקה מדען דני, שעבר באפריקה בשנים 1972־8, פוענחה כ„איידס", כלומר ה„איידס" היה קיים באפריקה כבר שנים רבות לפני גילויו.

חיזוק אחר להשערה נתקבל מעבודתו של מדען בלגי בזאיר. המדען מצא כי הופעת נגיף ה־HIV קשורה לעתים להופעת בקטריה מסוימת, הפוגעת בקרום המוח. הוא הראה כי היתה התפרצות רצינית של הבקטריה ב־1978, במקביל להתפשטות הגדולה של ה־HIV. והוכחה נוספת: „מחלת הרזון", סימפטום של הרזייה קיצונית של חולי „איידס", הופיעה לראשונה ב־1980. כל אלה הצביעו על כך שה„איידס" התפשט באפריקה בסוף שנות ה־70, התקופה בה פרצה המגיפה גם באירופה ובארה"ב.

מזלה הרע של זאיר

ב־1984 הקימה ממשלת זאיר מרכז לחקר ה„איידס", ראשון מסוגו ביבשת. פרויקטים דומים של מחקר קיימים גם במדינות אחרות ביבשת — אוגנדה, טנזאניה, זאמביה ועוד; אבל פירסומו הרב של המכון בקינשאסה, אותו מאיישים מדענים אמריקנים ובלגים, הביא לזיהויה הבלתי־מוצדק של זאיר כמוקד המחלה. האמת היא אחרת: אין כל אפשרות לדעת, בשלב הנוכחי לפחות, איזו מדינה אפריקנית נגועה יותר במחלה; רשת אמינה של זיהוי ודיווח פשוט אינה קיימת ביבשת.

עם תחילת פעילותו של המכון בזאיר, פשטה באפריקה — כמו בארצות המערב בשנים שקדמו לכך — חרדה המונית. כלי התקשורת הוצפו פניות מבוהלות; האם אפשר להידבק מלחיצת יד? מעקיצת יתוש? מטיפול בחולי „איידס" בבית־חולים?

התשובות, באפריקה כמו בכל מקום אחר, הן כי קיימות ארבע דרכים להעברת הנגיף: בעת מגע מיני — הומו־ או הטרוסקסואלי; כתוצאה מעירוי דם, אם המנה הנתרמת הכילה את הנגיף; מאם לילד — אשה נגועה עלולה להעביר את הנגיף בתקופת ההריון, בעת הלידה או בהנקה; וכתוצאה מדקירת מחט מזוהמת בנגיף — בעת הזרקה, אבל (תיאורטית לפחות) גם בעת ניקוב אוזניים, טיפול ברפואת מחטים או קיעקוע.

הנסיון מראה שמגע עם חולי איידס אינו מעביר את המחלה. מחקר שנעשה בבתי־חולים באנגליה גילה, כי עובדים שטיפלו בחולי „איידס" לא נדבקו כלל; במחקר בארה"ב נתגלו נגיפי HIV ב־26 מ־1758 עובדי בית־חולים, ונמצא ש־23 מהם הם הומוסקסואלים, והאחרים השתמשו כנראה במזרקים מזוהמים.

סגיעה בשחורים — באפריקה ובעולם

בהלת ה„איידס" פגעה קשות בתיירות לאפריקה. התייר האמריקני הממוצע אינו מבחין בין המדינות השונות; זאיר, קניה — הכל נראה קרוב ומסוכן. כך קניה שארצות „נקיות" כמו קניה ותנזניה, שהתיירות היא חלק חשוב בכלכלתן, מפסידות תיירים מעבר לאוקיאנוס. התייר האירופי משכיל יותר בדרך כלל, וממשיך לטייל באיזור. מכל מקום, סוכני תיירות מרוויחים על קלות יחסית בהשגת מקומות לינה בקניה, שמשכה אליה ב־1986 כמה מיליון תיירים, שהכניסו לקופת המדינה למעלה מ־300 מיליוני דולרים.

דימויים כנושאי ה„איידס" פוגע בשחורים גם כאשר הם נמצאים מחוץ ליבשת אפריקה. רוב הסטודנטים מזאיר היוצאים ללמוד בחו"ל, עושים זאת בבלגיה — ארץ האם של המושבה לשעבר. שלטונות בלגיה חייבו לאחרונה את כל הסטודנטים השחורים לעבור בדיקות לגילוי „איידס". גם הודו, שבה לומדים 16,000 סטודנטים אפריקנים, נקטה צעדים דומים. בפברואר הפגינו בדלהי סטודנטים אפריקנים נגד מה שכינו „אפארטהייד רפואי". הצעדים, אגב, בלתי־הגיוניים: בבלגיה התגלו [illegible] מקרי איידס, חציים אצל אזרחי זאיר.

תמר גולן, בספרה החדש „שחור־לבן, לבן־שחור" מגדירה את היחסים בין לבנים ושחורים כך: „בפשטות מסויימת ניתן לומר, כי אנחנו, הלבנים, רואים בשחורים משום אימתנו; והם, השחורים, רואים בנו משום שטני". זיהוי האיידס עם אפריקה [illegible] לחיסול הדעות הקדומות הוותיקות.

מאלאריה כן, איידס לא

האם יתושים מפיצים איידס? באפריקה נגועת המאלאריה יש לשאלה חשיבות רבה. התשובה, למרבה המזל, היא לא.

לכאורה, יכול היתוש להעביר את המחלה בשתי דרכים: האחת, אותה הדרך בה הוא מעביר את טפיל המאלאריה — הטפיל מתרבה בגוף היתוש, עובר לבלוטות הרוק שלו ומוחדר לדם הקורבן בעת העקיצה. תהליך זה אינו מתאים לנגיף האיידס; המתרבה דווקא בתאי האדם. הדרך השנייה היא מכאנית; [illegible] המתגוררים עם חולי איידס [illegible] אינם נדבקים [illegible] היתושים. יתכן שהסיבה היא [illegible] הזעירה שנמצאת על פי היתוש [illegible] דאגה אחת פחות בחיים. י.א.

חלקם היחסי של נשים וגברים בכלל חולי ה„איידס" באפריקה (המקור: „ניו סיינטיסט")

שתי תל־אביביות כבר בחצי הגמר

בית"ר ומכבי מתל־אביב ניצחו אתמול ברבע־גמר הגביע. הבית"רים הפתיעו את מכבי נתניה 0:2 ואילו מכבי הכניעה את מכבי יפו 1:3 * היום עוד שני משחקים ברבע הגמר

לביא נגח את נתניה אל מחוץ למשחקי הגביע

בית"ר תל־אביב — מכבי נתניה 0:2 (0:0)

מאת משה רוזנברג

שני שערים שהובקעו תוך שמונה דקות הביאו לבית"ר תל־אביב את הכרטיס לחצי הגמר בניצחון 0:2 על מכבי נתניה. [illegible] לאותם 3000 הצופים שחזו במשחק וראו את מכבי נתניה ביום לא מוצלח.

המחצית הראשונה היתה משעממת, דלה באירועים ושחקני שתי הקבוצות כמעט ולא הטרידו את השוערים.

השמירות האישיות שנקטו שני המאמנים הוציאו את העוקץ מהמשחק, כך למשל נצמד מיכה [illegible] לדוד לביא, ברוך חסן [illegible] על ירון כהן ומשה בוארון היה [illegible] של נסים כהן. מהעבר השני [illegible] יחזקאל אבן־צור בנוקשות רבה על יגאל מנחם ושלמה עמר נצמד לשלום תקוה. שמירות אלו הביאו למשחק חלש והבעיטה הראשונה לעבר אחד השערים היתה רק בדקה ה־30 מרגלי יוסי אדרי הבית"רי.

השחקן המצטיין: יוסי אדרי

פתיחת המחצית השניה סימנה [illegible] למכבי נתניה ותוך שמונה דקות החטיאו שחקני נתניה שלושה שערים בטוחים. בדקה ה־50 [illegible] שער עצמי של הבית"רי עמר שלמזלו נהדף כדורו במשקוף. חלפו שש דקות ויגאל מנחם העביר כדור רוחב אולם שלום תקוה איחר לכדור. כעבור דקתיים [illegible] יגאל מנחם את השוער אלי [illegible] משערו, הגביה לקו השער והגן בית"רי הרחיק מהקו.

כמו שנו מהפך. הבית"רים החלו לצאת להתקפות בניצוחם של הקשרים נסים כהן ויוסי אדרי ובדקה ה־66 השיגו שער יתרון. [illegible] יחזקאל הגביה כדור מאגף [illegible], במרכז רחבת שער נתניה לא היה אף חלוץ מבית"ר אבל מיכה [illegible], או נבהל ובבעיטת [illegible] הבקיע את שערו אריה חביב. שער עצמי אומלל.

שחקני נתניה נשברו וכעבור שמונה דקות (74) ספגו את הנוק־אאוט. יהודה קצב הגביה מימין כדור עונשין, השוער חביב שלא היה ערני לא קלט את הכדור ודוד לביא נגח ממש מהקו, ללא קושי לרשת.

דקות הסיום עמדו בשליטה נתנייתית אולם יגאל מנחם כשל פעמיים כשבדקה ה־83 נהדף אחד מכדוריו במשקוף הפנימי ומגן בית"ר הרחיק מהקו.

השופט יאיר טילינגר שלף שני כרטיסים צהובים ליוסי אדרי מבית"ר ורונן גבאי מנתניה. 5000 צופים חזו במשחק שנערך באיצטדיון ברמת־גן.

● בית"ר תל־אביב: אלי גדבי, קצב, יעקב כהן, עמר, אבן־צור, יחזקאל (בן־נתן), טורס, נסים כהן, אדרי (שוויג), ירון כהן, לביא.

● מכבי נתניה: חביב, ש. מנחם, בר, חסן, בוארון, רוזן (עזריה), חלפון, לם, תקוה, רוני לוי (גבאי), י. מנחם.

גריאני, גריאני, גריאני

מכבי תל־אביב — מכבי יפו 1:3 (1:2)

מאת אורי שטינבך

אתמול במעמד רבע גמר גביע המדינה, לא הצליחה מכבי יפו להפתיע כמו בשבת. היא נכנעה 3:1 למכבי ת"א שהעפילה לשלב חצי הגמר.

המשחק השני אתמול בהצגה הכפולה באיצטדיון רמת־גן „הסתנגיים" עוד בשלביו הראשונים. מכבי ת"א גילתה עדיפות על היריב היפואי ותירגמה זאת ליתרון כבר בפתיחה.

מכבי תל־אביב, אתמול עם חלוץ טבעי אחד וחמישה קשרים, שלטה במרכז המגרש, תקפה לכל אורך המשחק את שערו של נמרוד אברהם ואילו היה הקשר מיקי כהן מרוכז יותר היה מבקיע שלושה, כמו חברו משה גריאני.

השחקן המצטיין: משה גריאני

גריאני שהפך המוציא לפועל של מכבי ת"א ניצל אתמול את המצבים הקורצים שלו ורשם שלושער פרטי שהפתיע את מי שלא חזה במשחק, אך מי שראה את ת"א מתבססת על אלי דריקס כ„פינוט" שמחלק כדורים לחבריו הבין כי המבקיעים אתמול היו חייבים להיות קשרים.

מכבי יפו חייבת להודות לשוערה נמרוד אברהם למרות שספג שלושה שערים. נמרוד הציל את יפו משערים נוספים.

בדקה ה־20 נכבש השער הראשון. כדור שהוגבה לרחבת שער יפו נקלט על ידי דריקס שהורידו לגריאני. זה האחרון שלח כדור חלש לפינה השמאלית של שער יפו — 0:1.

חלפו שש דקות. אלון נתן ניסה כוחו בבעיטה לעבר שער יפו. משה גריאני שינה את כיוון הכדור וקבע 0:2.

כשנרמה היה שיפו נשברה פרץ בדקה ה־37 שלמה קירט לרחבת שער מכבי ת"א בעט ובוני גינצבורג הדף. על הכדור החוזר עט עופר דיגמי, שנכנס לשחק חמש דקות קודם לכן, וצימק ל־1:2.

עם תחילת המחצית השניה החמיץ מיקי כהן מעמדה קורצת לפני שגריאני כבש את השער השלישי שלו.

דקה 59: אלי דריקס פרץ לרחבה, חלף על פני יצחק לוי ועל פני ישראל דניאל ואז מסר כדור רוחב לגריאני שמול אברהם לא נכשל 1:3.

שפט עובדיה צבי לעיני 5000 צופים, באיצטדיון רמת גן.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קריים, א. כהן, שמעונוב, אזולאי, מ. כהן (טבק), לולו, גולדברג, נתן, גריאני, דריקס.

● מכבי יפו: אברהם, כהן־צרק, דניאל, יצחק לוי, סלימן, ד. מאיר, קירט, לניאדו (מלכה), אלקולומברה, ציפרוט, אמיגה (דיגמי).

והיום החצי השני של רבע הגמר

מאת משה רוזנברג

משחקי רבע גמר גביע המדינה ישלמו היום בשני משחקים שיערכו באיצטדיון ברמת־גן.

במשחק הראשון, שיחל בשעה 5 אחה"צ, יתמודדו הפועל כפר־סבא מול מחזיקת הגביע בית"ר ירושלים. לאחר מכן, ב־7, מכבי חיפה נגד הפועל פתח־תקוה.

על הכנות הקבוצות מרווחים כתבינו.

● הפועל כפר־סבא: אלי יאני ומייקל יפה שלא שיחקו בשבת מול מכבי חיפה, עקב פציעות, ישובו להרכב. המאמן נסים בכר ישחק במערך־ההיר שיכלול שני חלוצים. שמירה אישית תופקד על אורי מלמיליאן ואלי אוחנה. רן רבינוביץ' יוצמד על אוחנה ותמיר בן־חיים ינסה „לשתק" את מלמיליאן.

ההרכב המשוער: שמור, מללי (אידינגר), סיימון, רבינוביץ', איינשטיין, א. בן־חיים, ת. בן־חיים, יפה, מיימוני, יאני, רביבו.

● בית"ר ירושלים: הקבוצה סיימה אתמול אימון בוקר שני השבוע בהופעה מלאה של כל שחקני הסגל.

באשר להרכב: גרי ונדרמולן, המבקיע מן הספסל, יהיה שוב המחליף הראשון. גם מאמן בית"ר דרור קשטן יציב שמירות אישיות על חלוצי כפר־סבא.

ההרכב המשוער: מזרחי, א. כהן, אזולאי, אששו, שירזי, קורש, שוורץ, מלכה, מלמיליאן, גולדר (ונדרמולן), אוחנה.

● הפועל פתח־תקוה: ניר אלון, בלמה הקידמי של הפועל פתח־תקוה, ישוב היום להרכב הפותח לאחר העדרות ממושכת עקב פציעה. אתמול, קיימה הקבוצה אימון לילי כדי להסתגל לתאורה.

הקשר גבע מרקוס יתופקד במרכז ההתקפה לאור חולשת החלוצים ניר לוין ומני כסון בתקופה האחרונה.

ההרכב המשוער: גדבי, לטרי, בורנזוק, אלון, ד. לוי, מאבה, קרושוורלי, חזן, מחמד (אליה), מרקוס, לוין.

● מכבי חיפה: ברוך ממן ישוב היום לחוליית הקישור לאחר שיחת הבהרה שהיתה לו עם מאמנו שלמה חריף. בין השניים היתה לאחרונה מתיחות, בגינה לא שיחק ממן.

המאמן שרף יהמר על כל הקופה וישחק במערך ההתקפי שיכלול שלושה חלוצים.

ההרכב המשוער: רן, אזורני, א. כהן, קלינגר, מרילי, רוזנטל, אבר־קרט, ממן, בריאלובסקי, ארמלי, ע. מזרחי (סלקטר).

עבר את השוער אבל לא כבש

חלוץ מכבי נתניה, יגאל מנחם (משמאל), חלץ אתמול על פני שוער בית"ר תל־אביב אלי ג'רבי אבל לא כבש. תמונה שמסבירה את התוצאה בסיום — 0:2 לבית"ר תל־אביב (צילם: אריה קנפר)

ישראל בבית 8 — 1 גברה על צרפת 0:3

אורן שר נפצע * היום מול שווייץ שיקבע את ראשות הבית

● כדורעף

מאת יצחק ויסהוף, מיוחד ל„על המשמר"

גרישטל — נבחרת הכדורעף של ישראל הבטיחה אמש את עלייתה לבית 1 — 8 בטורניר־האביב בכדורעף, לאחר שגברה על צרפת 0:3 — (8:15, 4:15, 8:15), תוך 60 דקות.

השמחה הישראלית נמהלה בעצב כאשר בתחילת המערכה הראשונה, במצב של 2:6 לצרפת, נפצע הכוכב הישראלי אורן שר, שנחת „על רגל צרפתית", סובב את קרסולו ונלקח לבית־חולים. לאחר־מכן חזר אבל כנראה שלא ישחק היום ב־7, שעון ישראל, נגד שווייץ, בקרב על המקום הראשון בבית 1.

דווקא לאחר יציאתו של שר הצליח מחליפו, גיל פישל, יחד עם אורי חבר ואליעזר כגן, להתעלות ולמוטט את צרפת, שהופיעה עם נבחרת המשנה שלה.

במצב של 6:7 לישראל, במערכה הראשונה, נכנס שמאי גלזר ובמשחק הגנה משובח הוליך את ישראל לנצחון — 8:15. בשתי המערכות הנוספות לא נתקלה ישראל בבעיות. כגן המצויין, בהנחתות; אורי חבר בקבלות הכדור ויתר שחקני השישייה ניצחו בקלות.

שפט קונובה מפורטוגל.

בערב החג גברה שווייץ על צרפת, בבית־הישראלי — 1:3. אחרי המשחק בין שווייץ וצרפת ערכו הישראלים את סדר פסח, שנוהל ע"י הקפטן יעקב הרשקו.

תוצאות נוספות: בית 2, בבול: מערב־גרמניה — נורבגיה 0:3; מערב־גרמניה — אנגליה 0:3; שבדיה — נורבגיה 1:3. בבית 3, בסרנן: תורכיה — דנמרק 1:3; תורכיה — גיברלטר 0:3; פורטוגל — דנמרק 0:3. בבית 4, בוינטרהאור: יוון — ספרד 1:3; פינלנד — אוסטריה 0:3, יוון — אוסטריה 0:3.

הפסד לנבחרת הנשים

נבחרת הנשים של ישראל בכדורעף, המשתתפת בטורניר־האביב בשבדיה, נוצחה ע"י מערב־גרמניה החזקה — 3:0 (15:13, 15:3, 15:2).

ברדד סלים ישראלי על מלטה — 41:115

● כדורסל

שירות „על המשמר"

נבחרת הקדטים של ישראל הביסה אמש את מלטה — 41:115 (20:64), במוקדמות אליפות אירופה בכדורסל, הנערכת במלטה.

אם ישראל תנצח הערב ב־8 שעון ישראל, את פינלנד תבטיח עלייתה לגמר הקייץ בהונגריה.

לישראל קלעו: קוהלי 16; הלל לוי 15; גודס 14; אמיר כץ 14; אמישה 12; קרימצ'בסקי 10; מרכוס 10 ותומר חנוך 6.

יוון גברה על פינלנד — 63:91, בשיפוטו של הישראלי רמי פישה. פינלנד הביסה את מלטה — 34:90.

● כדוריד

הצעירים נוצחו בלוכסמבורג 18:15

שירות „על המשמר"

במשחק רעים בכדוריד גברה אמש נבחרת הלאומית של לוכסמבורג על נבחרת הנוער של ישראל (עד גיל 21) 15:18 לאחר 5:10 במחצית.

את השערים לנוער כבשו: ברוזאר 5; דיין 4, אליגב 2, נחמוני 1, עמר 1, קוטנר 1 וסרוכטר 1.

מחר ישחקו שחקני הנוער מול נבחרת הנוער של לוכסמבורג.

אילון קבע את הישג השנה

מאת יצחק אשל

הישג השנה בריצת 400 מטר נקבע על ידי איתי אילון מהפועל ירושלים, השוהה בלימודים בארצות הברית שם סיים במקום השלישי בתחרות [illegible] בזמן של 48.68 שניות.

ההישג [illegible] של שלוש מאיות השניה להישגו הקודם שנקבע לפני שבוע.

הערב גמר גביע האיגוד

מאת יוסף חכם

שני משחקי גמר גביע האיגוד בכדורסל לנשים ולגברים יערכו הערב באולם הפועל בחולון.

בשעה 6.45 תשחק בגמר הנשים קבוצת אליצור נתניה מול אליצור פתח־תקוה.

בשעה 8.30 בגמר הגברים, תשחק קבוצת אס"א תל־אביב/רמת השרון מול הפועל באר שבע המודרכת ע"י שמואל ריגר, [illegible] לפני שבוע העפילה לליגה הארצית.

טורניר הנבחרות הצעירות — היום

בטורניר פסח לנבחרות הצעירות בכדורסל (ילידי 1972) יערכו היום המשחקים [illegible] ב־2 יהיה משחק הגמר.

בבית א' ישחקו העמקים — חיפה (8.30) הצפון — מפסיד משחק 1 (9.30) הצפון — מנצח 1 (10.30). בבית ב': שרון — ת"א (8.30); דרום — מפסיד 1.

● טניס

היום תחרות בינלאומית לנוער

מאת יצחק אשל

רביב ויידנפלד מדורג מספר 1 בתחרות הנוער הבינלאומית בטניס שתפתח היום במרכז הטניס ברמת השרון [illegible].

ויידנפלד מדורג במקום 38 בעולם מקרב הנוער. במקום השני בועז מרנשטיין ובמקום השלישי חיים ציון וסעודין משבריה.

בתחרות לנוער משתתפים 32 טניסאים, מהם 18 מחו"ל ו־14 מישראל. הזוכה יזכה ב־40 נקודות בדירוג העולמי. המפסיד בגמר יקבל 30 נקודות ושני המנוצחים בחצי הגמר 20 נקודות.

מעתה רק כריס אוורט

כוכבת הטניס כריס אוורט „זכתה" אתמול בגירושין מבעלה ג'ון לויד, ובכך הגיע הקץ לנישואין שנמשכו 8 שנים.

שופט מחוזי חתם על צו הגירושין בנוכחות אוורט והפרקליט של לויד, וגם אישר הסדר לחלוקת הרכוש של הזוג. עיתונים מסרו כי הסדר זה כולל תשלום של מיליוני דולרים ללויד, שחקן טניס בריטי.

דוברת בית המשפט מסרה: „כאשר כריס יצאה מבית המשפט, היא לא ניראתה מאוד מאושרת. היא חוזרת לשם הבתולים שלה אוורט". הגירושים אושרו אחרי שהזוג חי בנפרד משך שישה חודשים, בפעם השניה.

אוורט, 32, מדורגת כיום במקום השלישי בעולם אחרי מארטינה נברטילובה והמערב גרמניה שטפי גראף. בחודש שעבר ניצחה בתחרות וירג'יניה בדאלאס, לאחר שהחלימה מפציעה בברך.

היא ניצחה ב־149 טורנירים מקצועניים במהלך הקאריירה שלה. לאחרונה חלה ירידה חמורה בקאריירה הטניסאית של לויד, שדורג בעבר כשחקן המצטיין של בריטניה.

ב־1978 היה מדורג במקום ה־23 בעולם, אולם בדירוג המחושב האחרון ירד למקום ה־426.

● שחייה

תשע מדליות לישראל בסלוניקי

שחייני ישראל, גילאי 16, זכו בתשע מדליות בתחרות־האומות שנערכה בסלוניקי, בהשתתפות שחיינים מתשע מדינות. הישראלים זכו בשתי מדליות־זהב, שלוש כסף וארבע ארד.

בסיכום הכללי דורגה ישראל במקום החמישי (ראשונה — בלגיה); בין הבנים, במקום השלישי (ראשונה — הולנד), ובין הבנות במקום הששי (ראשונה — בלגיה).

ראש המשלחת, שימי ברגר, ציין את גלעד חן [illegible] כשזכה במדליית זהב ב־400 מעורב אישי, עם שיא גילאים — 4:48.68, וכן בכסף ב־200 מעורב אישי. איאב טל מהפועל עמק־חפר/נתניה זכה בשתי מדליות כסף ב־100 וב־200 גב ובין הבנות בלטה [illegible] עם שתי מדליות ארד ב־100 ו־200 חזה.

השער של משה גריאני לרשת מכבי יפו. מימין לשמאל נראים היפואים שלמה קירט, ישראל דניאל, נמרוד אברהם ויצחק לוי, [illegible] נראה ראשו המבצבץ של גריאני שקובע 0:2 בנצחון 1:3 אתמול ברבע הגמר (צילם: אריה קנפר)

אליפות ספורט הפועלים במסגרת משחקי הפועל

שמונה נבחרות גברים ו־4 נבחרות נשים יקחו חלק באליפות העולם של ארגון ספורט הפועלים בכדוריד שיערכו במסגרת משחקי הפועל.

נבחרות הגברים, יחולקו לשני בתים:

בית א' — נבחרות משווייץ, פורטוגל, צרפת וישראל.

בית ב' — נבחרות מאוסטריה, דנמרק, הולנד ואיטליה.

בטורניר הנשים משתתפות נבחרות משווייץ, דנמרק, הולנד וישראל.

[illegible] קבוצת הכדוריד, במסגרת [illegible]

ספורט הפועלים היא ברמה גבוהה ובעבר קרה מספר פעמים שנבחרת הפועל לא הגיעה לגמר, למרות שכל השחקנים משחקים בקבוצות הליגה הלאומית.

בנוסף לאליפות ספורט הפועלים, יערכו במסגרת משחקי הפועל ה־13, תחרויות בין נבחרת יוון, הקבוצה האוסטרית ס.פ.ק. קלגנפורט ונבחרת הקדטים של ישראל.

משחקי הגמר, נשים וגברים, יערכו ביום ראשון ה־10 במאי באולם העירוני בראשון לציון.

צעיר נהרג מיריות שוטרים במהלך שוד במלון בירושלים

אדם עירה ונהרג בידי שוטרים במהלך שוד מזויין בו נטל חלק לפני חצות בערב החג במלון „מרכז" בירושלים. שניים משותפיו למעשה נלכדו לאחר מירדף בידי השוטרים.

שלושת השודדים ניסו במהלך המירדף אחריהם לירות מאקדח שהחזיקו לכיוון השוטרים, אך מעצור בנשקם מנע את הירי והציל את חיי השוטרים.

אתמול סמוך לשעה 4 לפנות בוקר הוזעקה המשטרה למלון „מרכז" בירושלים. השוטרים שהגיעו למלון נתקלו בכניסה נעולה. הדלת נפרצה בידיהם וכאשר נכנסו לתוך חצר המלון הבחינו בשומר המלון כפות לכסא ועל פיו נקשרה מגבת.

כאשר שיחררו השוטרים את האיש הוא אמר כי שודדים מצויים בחדר כספות האורחים. אנשי המשטרה פסעו לעבר חדר הכספות והבחינו בשלושה שודדים רעולי פנים, כשפניהם על ידיהם ואחד מהם אוחז באקדח. השלושה החלו נמלטים לכיוון אחד המסדרונות של המלון.

בתוך המלון החל מירדף אחר השודדים, אשר לא נענו לקריאות השוטרים לעצור וכמה פעמים כיוונו את האקדח שהיה ברשותם לעבר השוטרים וניסו לירות, אך האקדח לא ירה בשל מעצור.

השודדים הגיעו לדלת הכניסה האחורית של המלון, וגם שם ניסו לירות לעבר השוטרים לאחר שלא נענו לקריאות להסגיר את עצמם. אחד מהשוטרים ירה לעבר הנמלטים. אחד מהם נפצע ורופא שהוזעק למקום קבע את מותו מאוחר יותר. שניים מחבריו נלכדו לאחר מירדף קצר נוסף בתוך המלון.

מחקירה ראשונית התברר, כי ברשות השלושה היו אלפי דולרים, תכשיטים רבים, אגרות „בונדס", דרכונים — שלל פריצה ל־14 כספות בחדר הכספות של אורחי המלון.

השלושה הם דמויות מוכרות למשטרה ולהם עבר פלילי עשיר. ההרוג, שלמה תורג'מן בן 28 מירושלים, היה אסיר ברשיון ואחד מחבריו אף הוא אסיר ברשיון. שני החשודים שנלכדו נעצרו לחקירה ויובאו בפני שופט שלום להארכת מעצרם.

מהמשטרה נמסר, כי מונה קצין בודק בדרגת סגן־ניצב, לבדוק את מהלך האירועים.

(עתים)

800 אסירים יצאו לחופשת חג

800 אסירים מתוך 5000 האסירים הפליליים בבתי־הסוהר יצאו הבוקר לחופשת חג של 48 עד 96 שעות.

כלא מעשיהו, המאוכלס אסירים הקרובים לשיחרור או לשיקום, התרוקן כמעט עד כדי מחצית. מתוך 230 אסירים מתוך 500 הכלואים בו יצאו לחופשת חג, בעוד שבכלא רמלה הסמוך והגדול יצאו רק כמה עשרות.

מתן החופשות לאסירים נעשה בתיאום עם המשטרה ובאישורה.

(עתים)

תלונה על הונאת עולים חדשים בידי שירות בינ"ל לפטורי מס

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

80 משפחות עולים חדשים איבדו את כל כספם לאחר שנפלו קורבן לתרמית של חברת „אילן", שירות בינלאומי לפטורי מס. כך טוען ד"ר אשר קמירר מזכרון יעקב בתצהיר שהוגש לבית־המשפט המחוזי בחיפה.

בתצהיר שהוגש לבית־המשפט בחיפה באמצעות עורך־דין נתן רוזנברג טוען הרופא, כי באוגוסט 86 הזמין מוצרי משק בית בשווי של כ־15 אלף ש"ח שאספקתם נקבעה לחודשיים מיום ההזמנה.

לדברי הרופא, הוא שילם אלפיים דול כדמי קדימה בעת ביצוע ההזמנה ומאז מתחמקים ממנו בעלי החברה על־ידי שינוי כתובת וטלפון. הוא אמר עוד, כי קיבל מבית־המשפט בחדרה אישור לביצוע עיקול זמני של חפצים שהיו במשרדי החברה, אולם מאבטחים שהיו במקום מנעו ממנו ומעורך־דינו לבצע את העיקול. לדברי הרופא מעורבת בפרשייה גם חברת אנ.בי.סי. בע"מ המשמשת על פי חשד הרופא כאבטחה לצורך ביצוע התרמית.

בתצהיר כותב הרופא, כי נודע לו שבעבר כבר עבדה החברה משרדים מבלי להשאיר עקבות.

החברה טרם הגישה מסמך כלשהו לבית־המשפט בחיפה.

חריש הורה לעכב ההליכים נגד הבדואי שנורה בידי אלון גלילי

מאת שלי יחימוביץ'
כתבת „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הורה לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע לעכב את כל ההליכים הפליליים נגד מוחמד אבו־זלירן, שנורה לפני שנתיים בידי מפקד הסיירת הירוקה, אלון גלילי, ונפצע אנושות.

לפני שנתיים הבחין השומר המדרשת שדה בוקר, שם מתגורר אלון גלילי, בדמות חומקת בחשיכה. הוא הזעיק את גלילי, שירה לעבר האיש ברובה ציד שהיה ברשותו. אבו־זלירן נפצע קשה, היה מאושפז משך תקופה ממושכת, וכיום הוא נכה וסובל מקרעים במעי הגס ומפגיעות בכיס השתן ובירכיו. הוגש נגדו כתב־אישום בגין התפרצות ונסיון גניבה ממדרשת שדה בוקר ובגין התפרצויות נוספות.

היועץ המשפטי לממשלה נענה לבקשת פרקליטו של אבו־זלירן, עורך־דין טאלב אל־סאנע, לעכב את ההליכים נגד מרשו וקבע, כי פציעתו הקשה היא בחזקת עונש.

במכתב ששלח עורך־דין אל־סאנע בשבוע שעבר לאלון גלילי, לפרקליט המדינה ולאגודה לזכויות האזרח נאמר, כי אנשי הסיירת הירוקה מציקים לאבו־זלירן וכי בפברואר השנה נחטף אבו־זלירן על־ידי פקח של הסיירת ללא סיבה, הוסע בניגוד לרצונו למקום נידח באיזור הערבה ואויים כי יירצח. עוד נאמר, כי במארס 87 נכנס פקח הסיירת דורון עקיבא לביתו של אבו־זלירן, ובלא שיהיה בידו צו חיפוש סייר את כל תכולת הבית.

„למיטב ידיעתי, פקחי היחידה שלכם כפופים למערכת המשפטים במדינת ישראל והחוקים מחייבים אותם כיתר האורחים במדינה. הם אינם זכאים לקחת את החוק לידיהם ולפגוע באורחים חסרי ישע", כותב עורך־דין אל־סאנע.

כזכור, נפתח נגד גלילי תיק פלילי בגין הירי באבו־זלירן ונסגר על־פי החלטת הפרקליטות מחוסר הוכחות. כעת מתכוון אבו זלירן להגיש נגד גלילי תביעה אזרחית לפיצויים בגין הנזק הגופני שנגרם לו לכל ימי חייו.

● טיילת ופארק משחקי מים יוקמו בקרוב באתר הנופש התיירות נווה דקלים בחבל עזה. על כך סוכם באחרונה בין גורמי תיירות והתיישבות, המשתתפים בפיתוח האיזור.

בפלילים

עובד „בזק" נאשם ב„סחיטת אהבה" באיומים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

עובד חברת „בזק", רחמים בר־עוזרה בן 36 מעכו, מואשם בבית־המשפט מחוזי בחיפה באינוס, בסחיטה באיומים, בהאזנת סתר ובהטרדה.

בכתב־האישום מגוללת התובעת, עו"ד ערנה כהניה מפרקליטות מחוז חיפה, את פרשת האהבים בין הנאשם והמתלוננת שנמשכה ארבע שנים.

התובעת טוענת כי הנאשם שכר דירה שבה נהג להיפגש ולקיים יחסי מין עם המתלוננת. בשלב מסויים ביקשה האשה להפסיק את פרשת האהבים, אך הנאשם מנע זאת ממנה לאחר שטען שבידיו קלאטות ותמונות מביכות, שהקליט וצילם בעת שקיים יחסי מין עם האשה, ואיים להציג אותן בפני בעלה אם תפסיק להיפגש עימו.

התביעה טוענת כי האשה חששה שמא דבר בגידתה יחשף בפני בעלה ולפיכך נכנעה לאיומיו של הנאשם במשך חודשים רבים והמשיכה להיפגש עימו ולקיים עימו יחסים קרובים.

התביעה טוענת עוד, כי במסגרת עבודתו בחברת „בזק" התקין הנאשם האזנת־סתר לקו הטלפון של האשה ובדרך זו עקב אחרי סדר יומה וסידוריה.

נעצרו 4 חשודים בהשתייכות לרשת סמים

ארבעה אנשים החשודים בהשתייכות לרשת סמים נעצרו שלשום ל־10 ימים בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב.

ארבעת החשודים הם שלום לוי (29) ועליזה לוי (28), שניהם מת"א, ויעקב לוי (26) ודניאל רעקנין (29), שניהם משדרות.

בהליך הארכת מעצרם בבית־משפט השלום בת"א אמר ב"כ המשטרה, סמ"ר ציון יפרח, כי ב־3.4.87 בלילה יצא צוות שוטרים לערוך חיפוש בדירת החשודים בת"א, לאחר שמיפלג הסמים ביחידה המרכזית קיבל מידע שהם עוסקים בסחר־סמים.

שוטר אשר המתין ליד צינור הביוב של דירת החשודים בת"א הבחין בהורדת מים מהשרותים בזמן שהשוטרים דפקו בדלת הדירה. לדברי התוקר תפס השוטר שתי חבילות שהכילו 21 מנות החשודות כהרואין, וכן ניירות המשמשים לעטיפת מנות הסם.

לדברי ב"כ המשטרה נתפסו בדירה במהלך החיפוש מוצגים הזהים למוצגים שנתפסו בביוב, ובסך הכל נתפס סם במשקל 8 גרם ברוטו. כן נתפסו בדירה דפדפת וגזרי דפדפת, הזהים לעטיפות של מנות הסם שנתפסו בביוב של הדירה. (עתים)

אסיר שיצא לחופשת חג נדקר בתל־אביב

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אסיר מכלא באר־שבע שיצא לחופשת חג נדקר ערב החג בצוארו בתחנה המרכזית בתל־אביב. זהותו של הדוקר ידועה, אך הוא טרם נעצר.

יהודה עובדיה בן 21 מלוד, השפוט לשנתיים מאסר בגין פריצות, יצא לחופשת חג בת 72 שעות. בהגיעו לתחנה המרכזית בתל־אביב פגש מכר והתפתח ביניהם ויכוח על סכסוך ישן. במהלך הויכוח שלף המכר מכשיר חד ודקר את עובדיה בצווארו.

הפצוע הועבר לבית־החולים „איכילוב" והדוקר נמלט מהמקום.

עם חברנו אפרים, עם המשפחה ועם קיבוץ רוחמה
משתתפים באבלכם הכבד
במות
האב
חברי שניר

לדני ועמיר רפאלי
אתכם באבלכם במות האב
הרמן
בנבר
קיבוץ רמות־מנשה

ליעל ואסף פישר
להימי ואיקי ולכל המשפחה
משתתפים בצערכם במותה של
סיגל
קיבוץ שער־הגולן

לחברינו טובה ואיתן גורן
לאורית ובני משפחותיכם
משתתפים באבלכם במות
רפי גאון
קיבוץ עין המפרץ

עם אבשלום, רותי והמשפחה
וקיבוץ כפר־מסריק
משתתפים בצער במותו של
ארוך בן־דוד
קיבוץ להבות הבשן

לריקו ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות האח
אוריאל (מילר) קנר
קיבוץ שריד

אנו משתתפים באבלה הכבד של חברתנו
אסתר איבשיץ ומשפחתה
במות האח
צבי רימלנד
קיבוץ עין החורש

עפולה

הודעה עפ"י סעיף 188 לחוק התכנון והבניה

ניתנת בזה הודעה כי הועדה המקומית לתכנון ובניה עפ"י סעיפים 189, 190 ובהתאם לת.ב.ע. 4971 — כוונה ניסה לגבעת אלה שהודעה בנדון אשרה פורסמה בילקוט הפרסומים 3304 התשמ"ו ע"מ 1430. רכוש פינוי הקרקע המיועדת להפקעה גוש 17502, חלקי חלקות 21, 24, 25, 26, 27, 38, 46, 47, 48, 49, 51, 52 — דרור.

גוש 17490 חלקי חלקות 22 בגוש ... חלקי חלקות 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 21, 22, 23, 26 — 45 — עלוט.

הנה נתנה הודעה כי הועדה מתכוונת לתפוס מיד חזקה במקרקעין האמורים כל הם דרושים באופן מיידי לדרך. לכן מורה שכל אדם המחזיק במקרקעין יעלה מיד את החזקה בהם.

בכבוד רב,
מולה כהן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה יזרעאלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, גוש 6145 חלקה 979, 142, ברח' טרומן מס' 4 — והיתה הקלה 6% משטח החלקה ו... נסף במרווחים צדדיים ר5%

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרשת. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — רמת־גן

עירית אשדוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום שמוש חורג

עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — תשכ"ה 1965
בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה להתרת שמוש חורג מתכנית מפורטת מס' 3/03/103

מס' תיק	שם המבקש	כתובת	השמוש החורג
101/שד	יד ליקים	חטיבת הנגב 10	ממרתף לציבורי
105/שד	מסורת חנוך לבנות	חטיבת הנגב 309/5	ממגורים למעונות
106/שד	בית ישראל	חטיבת הנגב 302/17	ממגורים למשרד
107/שד	מסורת חנוך לבנות	חטיבת הנגב 306/20	ממגורים למעונות
108/שד	מסורת חנוך לבנות	חטיבת הנגב 303/35	ממגורים למעונות

גוש 2069 ברחוב חטיבת הנגב, אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שמוש חורג, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אוחנה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד

מה ● מתי ● היכן

קולנוע (המשך)

מקיהודה: שמתי כרו למורה — 5, 7.15, 9.30
נח: חנות קטנה וסטריפה — 3.15, 6.15, 9.15
נורדון: אהבה גנובה — 7.00, 9.30
וקל: קרוקודיל דנדי — 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: נער הזהב — 7.30
הוד: שלושה אמיגוס — 5, 7.15, 9.30
ליטמן חדש: הביקור שאחרי
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה — 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: עשרת הדברות — 7.30, 9.30
סינמה 2: חנה ואחיותיה — 5, 7.15, 9.30
פאר: ללא רחמים — 5, 7.30, 9.30
פאריס: בטי בלו — 12, 2, 7.15, 9.30
בטי בלו — 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף — 5, 7.30, 9.30
חן 2: הרומן שלי באוקספורד — 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן — 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: ג'ושוע אתמול והיום — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: פלאטון — 4.30, 7.00, 9.30
תלאביב: נער הזהב — 5, 7.15, 9.30
תכלת: דקה לחצות — 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן
ארמון: צבע הכסף — 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון — 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי — 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: חנות קטנה וסטריפה — 5, 7.20, 9.40
גן 2: קשרים שבאלה — 5, 7.20, 9.40
גן 3: אל תקרא לי לבן — 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום — 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: נער הזהב — 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קשרים שבאלה — 4.30, 9.15
בית אגרון:
הגנב מבגדד — 10.00
הקוסם מארץ עוץ — 11.45
הגנב מבגדד — 13.30
פרזן בניו־יורק — 15.30
ישנוני — 17.00
אני כריסטיאן אף — 18.45
סודי ביותר — 20.45
אוכפים לוהטים — 22.15
פינק פלויד — והחומה — 24.00
כפיר: פלאטון — 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: צבע הכסף — 4.30, 7, 9.15
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים — 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה — 7.00, 9.30
עדן: האינספקטור — 4.30, 7.15, 9.15
אורי 1: קרוקודיל דנדי — 4, 6.30, 9
אורי 2: ג'אק פלאש המקפץ
אורי 3: חלישת ערב — 4.30, 7.00, 9.00
אורי 4: הבעייה השלישית שלי — 6.30, 9.00
עדן 3: אמיגוס — 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: קיץ — 18.30

חיפה
ארמון: קשרים שבאלה — 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון — 4.30, 7.00, 9.15
חן: דקה לחצות — 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שלושה אמיגוס — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: ניפגש בחוף — [illegible]
פאר: קרוקודיל דנדי — [illegible]
רון: נער הזהב — [illegible]
אמפי: כלא נשים — [illegible]
אורלי: אהבה גנובה — [illegible]
קרן אור המרוחש: האינספקטור — [illegible]

נתניה
שרון: פלאטון
סמדר: חורה לנעורים

חולון
סביון: פלאטון
מגדל: צבע הכסף
ארמון: האינספקטור

בת־ים
עצמאות: נער הזהב

הרצליה
דוידי: נער הזהב
מלון דניאל (האודיטוריום):
מהרובים באהבה
שיחות מלוכלכות

באר־שבע
חן: כלא הנשים

פתח־תקוה
היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים
היכל 2: פלאטון
היכל 3: 3 אמיגוס

עפולה
מתפרזון: הגמד מארץ הפח

רעננה
אורות: הגמד מארץ הפח

גבעתיים
הדר: ילדים חורגים לאלוהים

ראשון־לציון
רון 1: נער הזהב
אסטי: האש
רון 2: פלאטון
סבויה

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 15.4
בבמתא: 20.30
תדוד וגית: 20.30
הקונטרבס: 20.30
מירלה אפרת — בית החייל: 19.30, 21.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ד' 15.4 בשעה 16.30
המסע של אמא טאגורי
בשעה 20.30
המסע של אמא טאגורי

שרותים ● עזרה ● התבורה

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלו
התכתי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' 333463.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות טלפוני בלבד.
רינגנוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'.
טל': 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־237171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03־261113.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־36316.

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. חולון, בני־ברק, גבעתיים — טל' 101. רמלה — 101. לוד, 70. רחובות — 101. טלפון 065־93834. נהריה — טל' 04־931401. ים — טל' 5811111. באר־שבע — 057־74767.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים
הדסה ע"כ – כירורגית, עיניים
הדסה ה"צ – נשים, אורטופדית, פנימית
ביקור חולים – א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור – ובנבה רייק 20

חולון
אהרון – הופיין 52

ירושלים
קופ"ח – מרפאה רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה
גבע – רח' שער הגיא 14

פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר

רמת־גן
קופ"ח כללית – המיתר 25

תל־אביב
למר – בראלי 18, תכנית ל'
תקריה – אבן גבירול 19

חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33

רחובות
כללית – בני משה

רעננה־כ"ס
אבנר גלעד – ויצמן 34, כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק והחוף: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.38, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.33.
מחיפה: 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 4.00, 6.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע חג בלבד.

טלוויזיה

06.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות. 09.35 תיאטרון אגדות עם — איכן חשוכה ראה הגניה. 10.00 לטי — פרק 3. 10.25 איוים — פרק 9: ראוחתנות. 10.45 מסע לאיי הרוח — סדרה תעודית בת 4 פרקים המתארת מסע מרתק לאיי האקוואדור השקט, אחרי הקרבה קורבנות־אדם של הקניבלים. הפרק הראשון „בתות מנהגים ומסתורין". 11.35 קשר משפחתי — תוכנית משוחחת משפחת אוליך מגולה עם דודה אברמסון על בעיות מיוחדות המתעוררות כתוצאה מייעוד. 12.10 ריקונאות של מוסיקאים — לורין מאזל — ריקונו של מנצח תזמורת — הפרט מוקדש למנצח לורין מאזל המסייר ומנצח על תזמורות שונות ברחבי העולם. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות 14.05 האוניברסיטה הפתוחה מבוא למדעי החיים — מיוזיס. שנות חינוך הראשונות — הדיכאון שלאחר הלידה. ילדות — נבא לשחוק. 15.05 הופש האוצר האבוד — סדרה עלילתית בת 7 פרקים. 15.30 פרטי נחמד. 18.00 מיבחנים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 18.30 מתרנטם ועד החיפושיות — תכנית מוסיקלית המשלבת יצירות מתמאה הד' 16 עם יצירות מהמאה ה־20. 17.00 ערב חדש — מנחה גדעון רייכר. 17.30 סרט קולנוע „סביב העולם ב־80 יום" — החלק השני. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 הקלאות היום — חקלאות אורגאנית. למתרת שידור התכנית בטלוויזיה יהיה אפשר להתקשר לקול ישראל ברשת א' לתכנית „ארץ לא נודעת" ולהפנות שאלות בנושא החקלאות אורגאנית מן השעה 16.05, בטל' 03־266225. 19.00 „בקו הבריאות" — טוכרת — ברשאה מבדילים בין שתי צורות עיקריות של המחלה האחת טוכרת בשם „סוכרת נעורים", והאחרת היא הסוכרת המופיעה אצל מבוגרים. 2. פעילות ספורטיבית היא דבר מועיל, אך לפעמים היא עלולה להיות קטלנית — אצל מבוגרים, שמצבם הגופני לא כשיר (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „משחו מתמרים" — תכנית דרשתעית בענייני קולנוע מגישה שירה גרא. 20.30 „בין הכיסאות" — מגזין דרשתעי בענייני משפחה חברה מנחה עמוס ארבל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „מוקד". 22.05 טקס הלוקת פרסי האוסקר 1987. 24.00 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה
06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהנאה ניכחת". 09.00 „קונצרט בוקר" הידן הסימפוניה במיבמול מג'ור מס' 103 „עירבול התופים" ברהמס המישית המסתר ברטוקו הקונצרטו מס' 2 למסנתר ותזמורת מאהלרו „השיר על הארץ". 11.57 „מגישים שיר". 12.00 „אמנים בעולם" — אלכסנדר קננבסקי — צ'לו נטשה קוסוב — פסנתר היגדרתי סונטה אוטוס 11/3 פרוקופייבו סונטה אופוס 119. 13.05 „בהנאה ניכחת" — ביזה „כרמן", סוויטה ראבלו „ציגאן" ברהמסו „שירי צוענים". קלמן הדוגה מריצה — מלכת הצוענים שטראוס 3 שירי צוענים רחמנינובו „אלקו", סוויטה מתוך האופרה דבורז'אקו „שירי צוענים" ראויקו — לוקח צוענים הונגריה. 15.00 „ביננים" — מאסטרו אמדאו" מוצרט באיטליה (ש"ח). 16.00 „קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית של רשות השידור" — ישראל המשותרות". 17.30 „מן העבר הרחוק" „ריזק" — 19.00 „מוסיקה אתונה עליכם" ... 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „אופרה של יום רבועי" — ... 23.00 „מחזור יצירות" — ויואלדי קונצרטו לכלים שונים.

רשת א'
07.30 „רדיוקלי" — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 „הוגה" — עם בני הגול. 09.05 „מלודיה" — שירות מידע למטיילים. 10.05 „מגיני בוקר". 11.05 „שירי עברים. 11.30 „השכלה קולת לכל". 12.05 „מעורב ומתיכונה" — עם אביבה פודקה. 13.00 חדשות ותכנית בערבית. 13.30 חדשות ותכנית בגרמנית. 14.00 „בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה הדעת לכל". 16.05 „גם אלה היינו". 17.10 „שירים עבריים. 17.20 „האוניברסיטה המשודרת". 18.05 „מגמת ערב". 19.05 „שואל כעניין". 19.30 „שירים לעולים. 21.05 „הכר מאחור הכסא" — תכנית היכרותית ורדיופונית בשידור חי.

רשת ב'
07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „קשים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „בראש צעיר" — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 11.30 „מה לשלוש" — עם גדעון ריכנר. 12.10 „אלה־הולי בי־בית" — עם אמנון מנור. 13.05 „בתוך הזמן" — חדשות וכתבות. 14.05 „לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות „ולאמנות. 14.30 „בת בתוק" — ... 15.05 „רגע קטן" — ... 16.05 „תרבות השיר" — שירים עבריים. 16.30 „קראות סמר" — קראות פוליטיים. 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 „על מסמרים האושים" — מגזין המשק החתרה. 18.05 „יש שאלה" — עורך מנותה איתן אלמוג. 18.45 „חיום מסחרה". 19.05 „יומן הזה". 19.35 „מוסף לעניני צבא הביטחון". 20.05 „ביתוגי הערב" — „ביכורי אביב". 21.05 „משמכה מרחת". 22.05 „מתמשים את השמחה" מנחה משה טימור. 23.05 „ביתה המשר" — לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים ומרסים.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — האנוסים — בין נצרות ליהדות. קהילות חדשות של אנוסים לשעבר. מרצה: ד"ר יוסף קפלן. 06.30 „מוקדים עיר" — החדשות הראשונות של היום עם מירב אוסקי. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — עת אקטואליה יומית. 09.05 „גלי־צה"ל מחוף לחוף" — שידור חי מאולפן השידור הנייד. אילה בוקר מחוף ים סוף עם אלי ישראלי. 10.05 „גלי־צה"ל מחוף לחוף" — עם מיכל ניב. 10.55 „שירותרום '87". 11.05 „בכון לעכשיו" — עם רמי רשף בשילוב עם האולפן הנייד באילת. 13.05 „מקום טוב באמצע" — עם יצחק בן־נר ואורלי יניב. 14.05 „גלי־צה"ל מחוף לחוף". 16.05 ארבע אחרי הצהרים — שירים עבריים. 16.54 באמצע מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם רון שילון, יעל דן וטגי סביר. 18.05 „גלי־צה"ל מחוף לחוף". 19.05 „שירים מכאן", שירים עבריים — עם שירה גרא. 20.05 „מראה מקום" — תוכניתה של שרה רודן עם המשורר הדרוזי נעים עריידי שבחר לחזור לכפר מרר (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — האנוסים — בין נצרות ליהדות. קהילות חדשות של אנוסים לשעבר. מרצה: ד"ר יוסף קפלן (ש"ח). 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק" שירים שהחבר'ה אוהבים. 22.55 „שירותרום '87". 23.05 „עשרים הארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 „שיחת חצות" — עם העיתונאי ינאל לב. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם הנוך רון. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM
19.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבנבטים" — מידע, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות — עם משה מורד. 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „קול הג'אז חוזר" — עורך ומגישו רני קימל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד בקומת הקרקע לתקופה של 5 שנים, ברחוב שד' רוטשילד מס' 75 גוש 6936 חלקה 107, תיק בנין 075־008/7, בקשה מס' 862431.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי, מגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב אוגרית מס' 39 גוש 6625 חלקה 653 א', תיק בניין 039־2/815 בקשה מס' 551085.

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי, מגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו.

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
תיק בנין 6198/1

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 967 בגוש 6020, ברחוב הסטרוארטאים מס' 6, חולון, הכוללת מתן הקלה ב־א) אחוזי בניה 6% משטח המגרש 282 מ"ר בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'־ד'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רחוב ויצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון — מ"מ ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה לתכנון ובנית חולון

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה על חלקה 576 בגוש 3701 רח' ה' באייר רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 33.5% במקום 25 המותרים. הקלה לקו בנין צדדי 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים, ועליה לגג.

למתן הקלה של 10% לקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 314 בגוש 3655 רח' בצלאל לינדה רחובות, כך שקו בנין צדדי בבנין יגיע לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.

רס 3.20 מ' בקיר אטום. למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 103 בגוש 3698 רח' גרה רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 66% במקום 60% המותרים. הקלה לקו בנין קידמי לפי שאר הבתים ברחוב.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
אור־יהודה־אזור

בהתאם לסעיף 149 הרינו מודיעים בזה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה־אזור, בקשה למתן אישור על הקלה של קו בנין ברחוב הרצל 61, אור־יהודה, גוש 6223, חלקה 94, לבנייה בית מגורים. ההקלה היא — מ"ר וב־61%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה־אזור בבנין המרכז המקומית אור־יהודה את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

ראובן פז — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה־אזור

הוועדה המקומית לתכנון ובניה עכו

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה (1965) להלן „החוק"

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי לאה וחיים זהבי הגישו לוועדה המקומית לתכנון ובניה — עכו (להלן — „הוועדה") בקשה להקלה באחוזי הבניה דהיינו 7.6%, ברובע דבורה (שיכונים) במסגרת בנה ביתך, גושים 18103, 18051, מגרש 123, עפ"י ת.ב.ע מס' ג'/4574, מס' הבקשה בנ'/4984.

התנגדויות למתן ההקלה הנ"ל, אפשר להגיש תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו לוועדה המקומית, ברח' ויצמן 35, עכו.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרדי הוועדה — אגף הנדסה — בימי קבלת קהל.

א. דולקמנוב
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה — עכו

ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי

רח' לוחמי הגטאות 10 — עכו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי — עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה, בבניה בתיק מספר 12/86/1868 ע"י עירית ובני ורפה, כפר חורדים בגוש 18409 חלקה א'/95.

מהות ההקלה: עודף של 15 מ' מעבר לשטח של 200 מ' המותרים לרישוי ובניה.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הוועדה המקומית ברח' לוחמי הגטאות 10, עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
חוף השרון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית/מתאר מקומית מס' חש/1/4/א".

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7947 חלק מחלקות 2, 12, גוש 7950 מגרשים 25, 49, 60 (חלק) 14, 15, 57, 81, גוש 7951 מגרשים 10 א', 8 א', 18 א', 49 (חלק) אחרים.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: תיקון גבולות בין מגרשים, קביעת שטח לבתי מגורים במגרש 49, ושמירת רוח דרך.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם תשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3330 התשמ"ו, עמ' 2011 ובעיתון בוקר מהתאריך 16.4.86, ובעיתון ערב חדשות מתאריך 16.4.86 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף בשפה הערבית על הפקדה מתאריך 16.4.86.

שינוי התכנית האמור לעיל נמצא אצל משרדי הוועדה המחוזית, כתובת עם תשריטים המצורפים אליה, הוועדה המקומית במשרדי הוועדה המחוזית והמקומית לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

תן טרמפ לחייל